

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

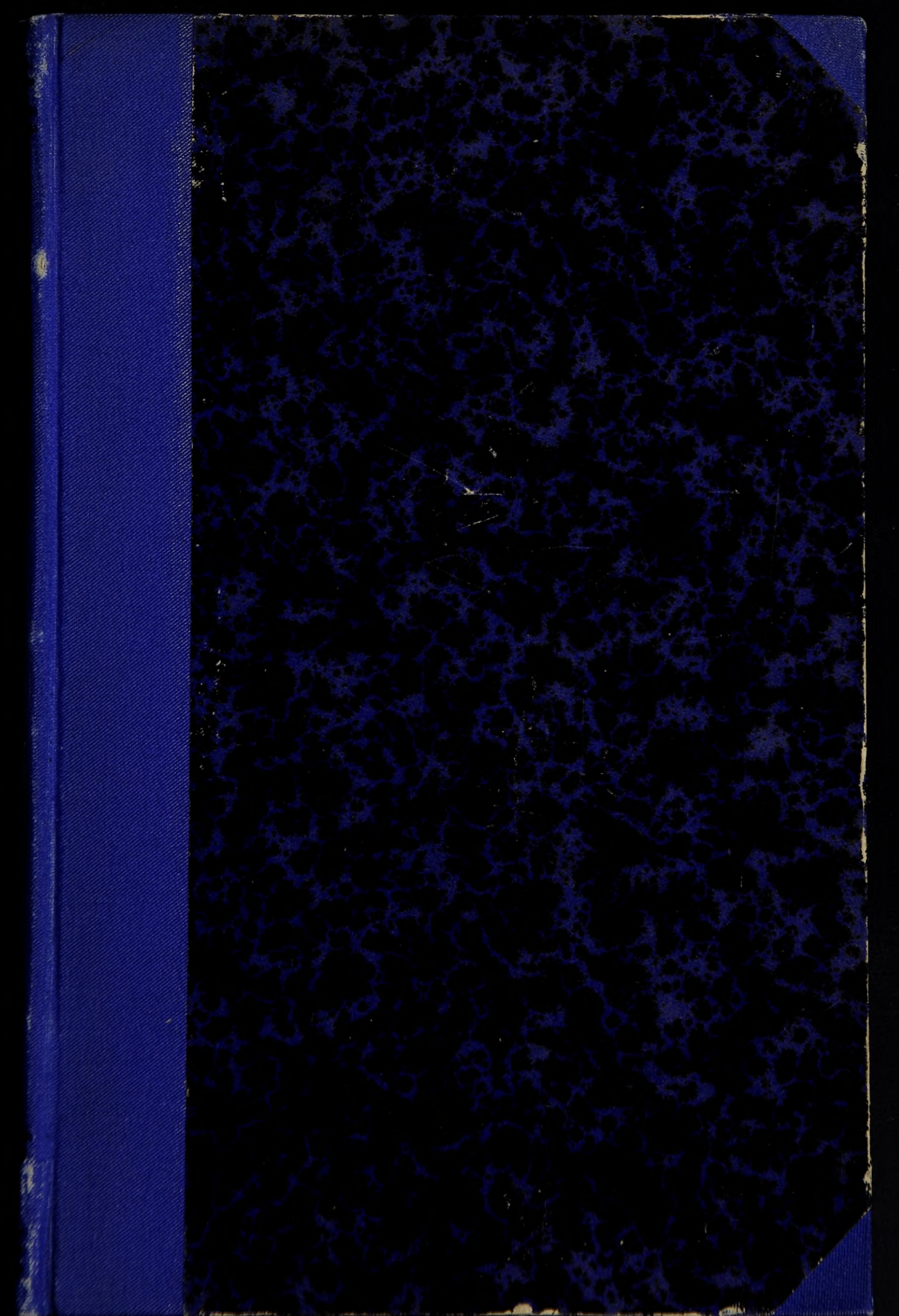
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

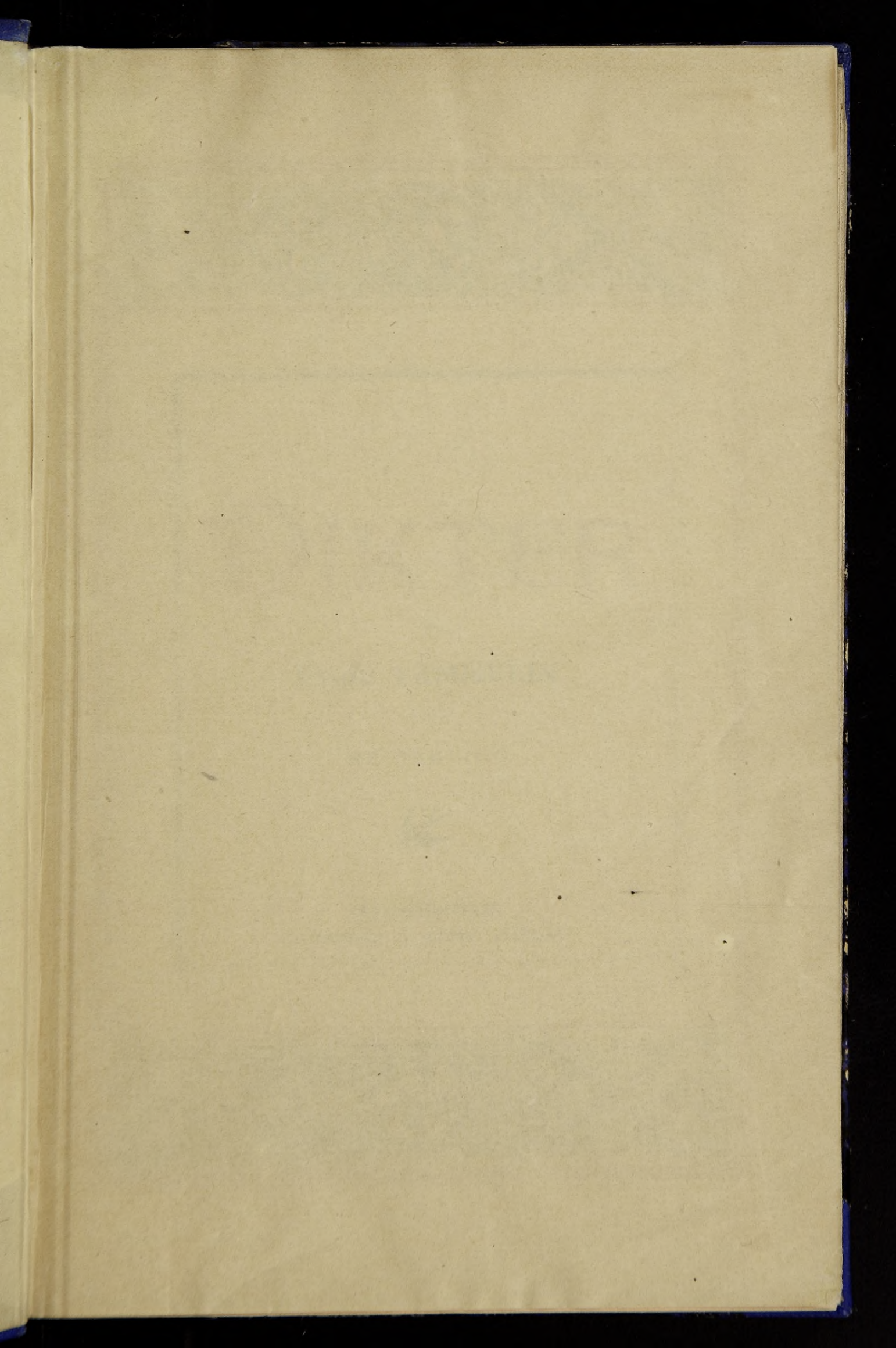
LUNDS
UNIVERSITET

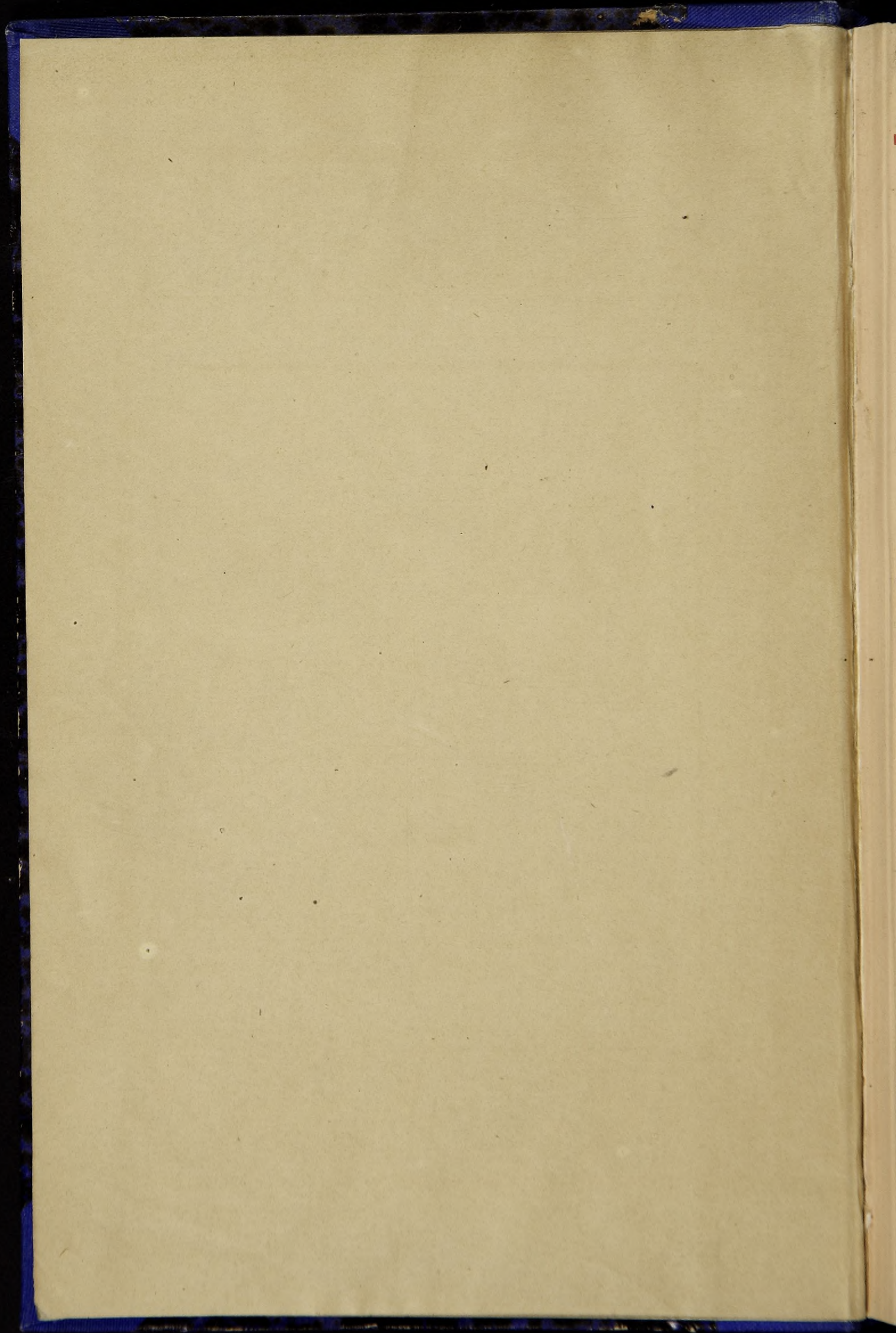

UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.
Sv.

DIKTER

AF

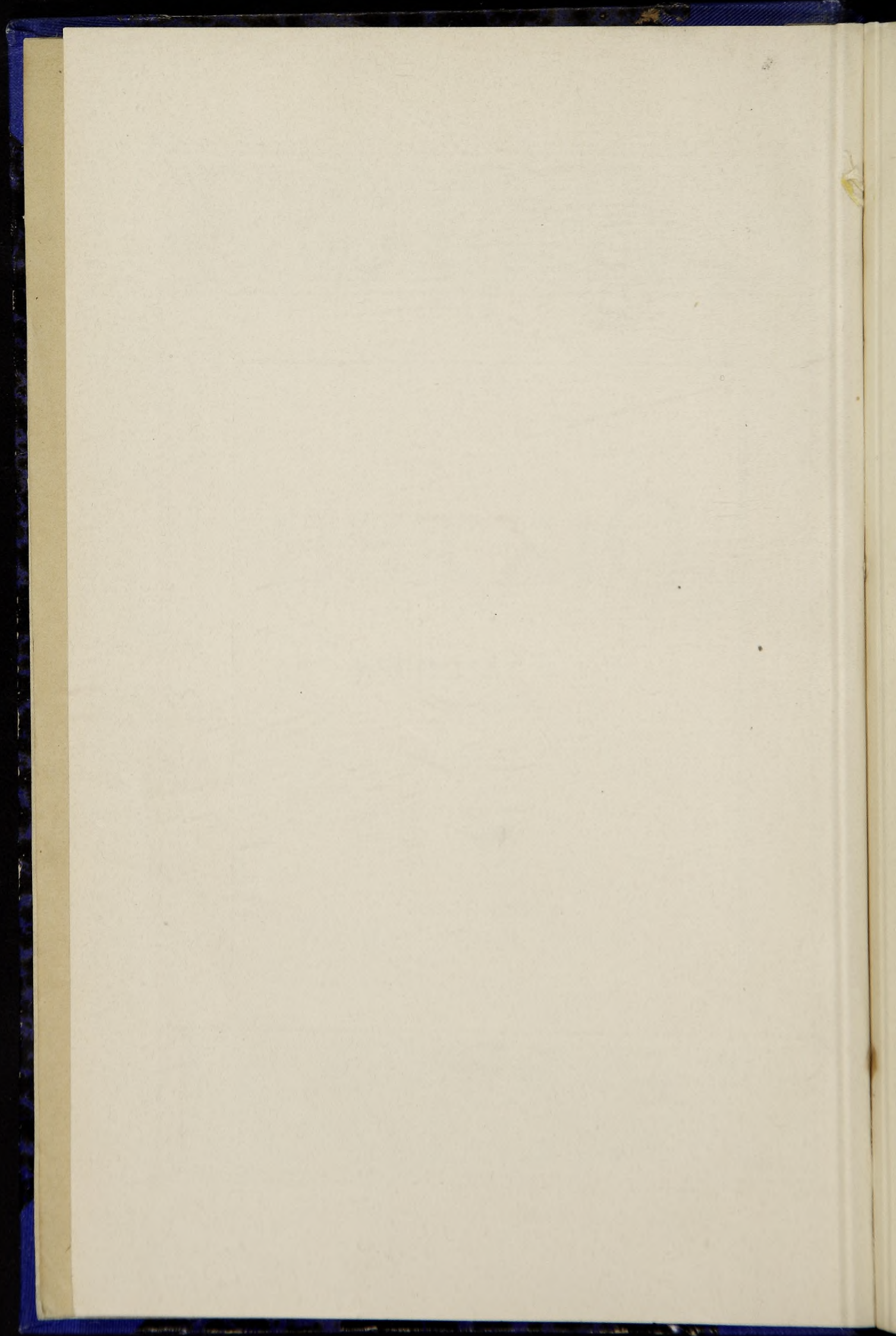
FILIP TAMMELIN

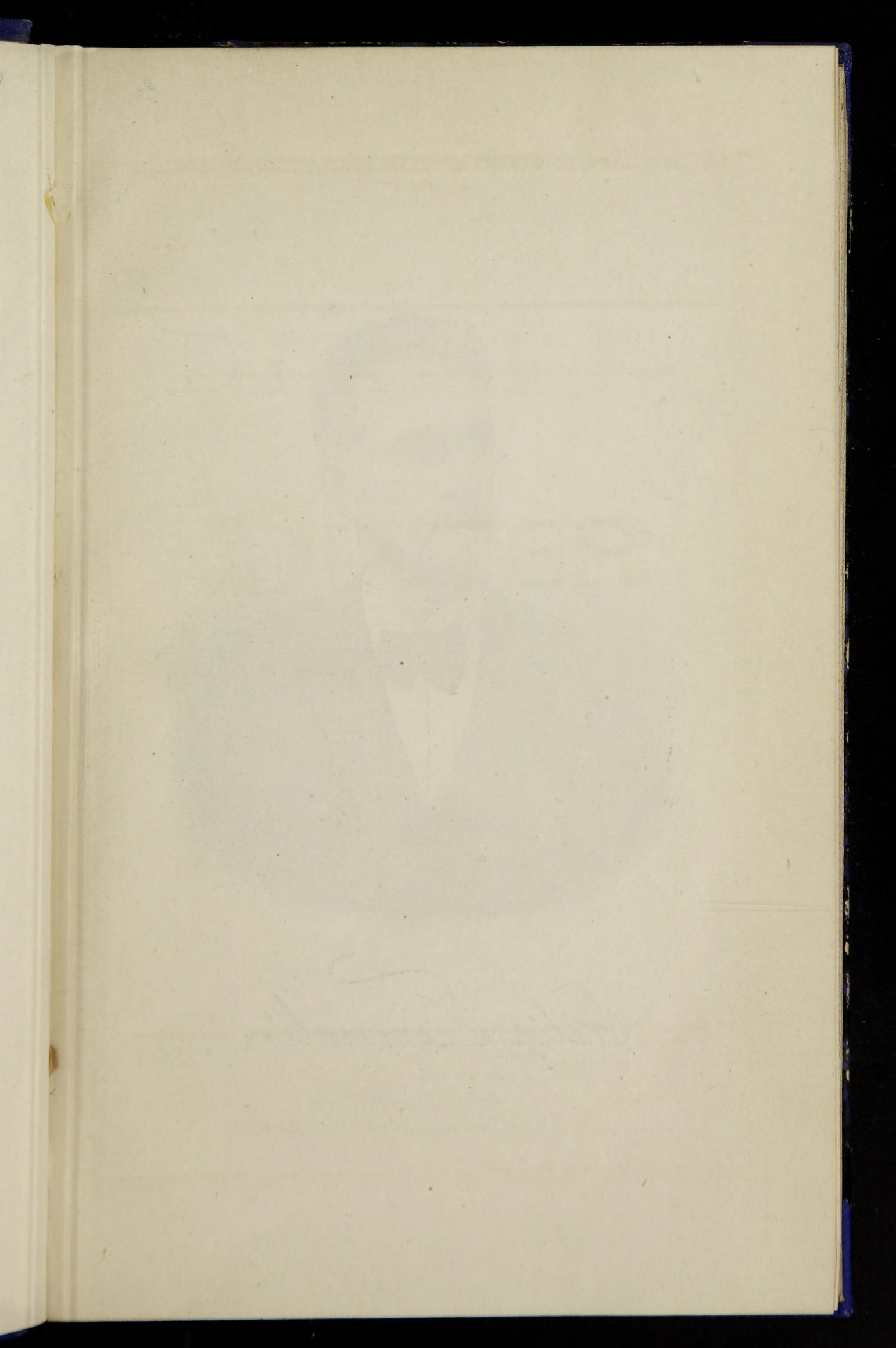
—
NY SAMLING

STOCKHOLM
SVANBÄCK & KOMP. FÖRLAG

Philip Sammelin.

DIKTER

AF

FILIP TAMMELIN

NY SAMLING

18.

STOCKHOLM
SVANBÄCK & KOMP. FÖRLAG

STOCKHOLM 1890

O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG.

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Till Fosterlandet.....	1.	»Vildfogel lilla!».....	118.
Erik Johan Stagnelius...	4.	Fienden.....	119.
Sång öfver Esaias Tegnér	13.	Skaldens död.....	120.
Prosten.....	21.	Till Thalia.....	123.
Michel Angelo Buonarotti	33.	Uppåt!.....	125.
Vilhelm Erik Svedelius..	49.	Var tröst!.....	126.
I Templet.....	57.	Ett vänligt ord.....	128.
Tvenne Taflor.....	60.	Frimureri.....	129.
Det kungliga lyckohornet	68.	Ett afsked.....	130.
Vårsång i Par Brikoll...	73.	I en ung flickas album..	131.
Aprilvisa år 1886.....	77.	I ett ungt pars minnesbok	132.
Blomman.....	78.	Nyårsqväde.....	133.
Skalden.....	80.	För konsten!.....	135.
Väx fritt, väx gladt!.....	82.	<i>Fosterländska runor:</i>	
Afsked från landet.....	84.	EngelbrektEngelbrekts-	
Mörka stjernor.....	86.	son.....	137.
Barmhertighet.....	88.	»Herr Sten».....	139.
Missförstånd.....	90.	»Fru Christina»..	142.
Skall du bli lycklig?....	91.	Vid Sälens by.....	144.
Miss Charlesworth.....	92.	Carl IX.....	148.
Vid Mästarens fötter....	95.	Gustaf Adolf och Axel	
Dröj ej!.....	101.	Oxenstierna.....	151.
En äkta publicist.....	102.	Carl Vilhelm Scheele..	153.
Mer än glädjen är dig		Gustaf III.....	155.
sorgen nyttig.....	104.	Pehr af Bjerkén.....	158.
De små.....	106.	Carl Johan.....	162.
Bröllopsqväde.....	109.	Vid aftäckandet af Carl	
Vid en ung flickas första		Johan Bohmans min-	
nattvardsgång.....	111.	nesvård.....	166.
Sångarminne.....	113.	Vid Stockholms frivilliga	
Blif ej försagd!.....	115.	skarpskytteförenings	
Källan.....	116.	tjugufemårs-jubileum ...	169.

	Sid.		Sid.
Vid aftäckningen af Johan Peter Cronhamns minnesvård	172.	Till Henrik Ibsen.....	210.
Vid aftäckningen af Andreas Randels minnesvård	174.	Till Nils Forsberg	212.
På Sofia-dagen.....	176.	Till Maria F**	214.
Vid minnesfesten öfver Emanuel Svedenborg..	178.	Till våra vänner på landet	215.
Vid minnesfesten öfver Grefve Carl Magnus Ludvig Björnstjerna...	180.	Till fru Maggie W**.....	217.
»Fratres Amicitiae Veræ»	183.	Till C. A. Ekeman.....	218.
Till Konung Oscar II...	185.	Till doktor C. J. E. Aurell	220.
Till Hans Maj:t Konungen	187.	Till min hustru.....	221.
Till Prins Oscar.....	189.	<i>Grafqväden:</i>	
Till Carl Snoilsky.....	191.	Anders Fryxell.....	223.
Till C. D. af Wirsén,....	194.	Oscar Arnoldson.....	225.
Till Viktor Rydberg.....	196.	Vid en ung flickas bår	226.
<i>Tillegnan med första samlingen af mina dikter:</i>		Vid en väns graf.....	229.
Till Gunnar Wennerberg	198.	Karl Adam Lindström	231.
Till Anton Niklas Sundberg.....	199.	Victor Hugo	234.
Till Gustaf Ljunggren	200.	Edvard Bäckström.....	236.
Till Anders Anderson	201.	Hanna Brooman.....	238.
Till Christina Nilsson....	202.	Amalia Vilhelmina Tamelin.....	240.
Till Victor Holmqvist...	204.	Frans Hodell.....	242.
Till Ernesto Rossi.....	206.	Edvard Perséus.....	244.
Till finska Qvinnan.....	208.	Vid aftäckandet af Karl Adam Lindströms minnesvård.....	245.
		Sång på Barbara-dagen i Par Brikoll.....	247.
		John Ericssons likfärd...	256.
		Vid mitt femtioårs-jubileum.....	257.

Till Fosterlandet.

Jag vet ett ord, som tröst i sorgen bringar
Och som har magt att stäfja stormens brus,
Ett ord, som underbart i hjertat klingar
Och adlar glädjen, gör vår lefnad ljus.

Hur tidens skilda läten än må ljuda,
I dagens hetta eller dagens köld,
Det enda ordet skall försoning bjuda
Och bli i farans stund vår säkra sköld.

Det ordet heter *fosterland*, det talar
Det samma språk till ädla sinnen än,
Som när det fordom flög kring berg och dalar
Och gaf vår kränkta frihet lif igen.

Vårt fosterland, det är ännu det samma,
Ej mindre ärofullt än förr det var,
Det är ännu de stolta bragders amma
Och höjer än sitt segrande standar.

Och hjeltars moder än som fordom vakar
I stjärnenätter under sång och bön,
För sina söner vägen ut hon stakar,
Der högt hon tronar uppå fjellets krön.

Hon är sig lik som uti forna tider
Med upprätt panna och med upprätt glaf,
Hon i nationen än sin anda sprider
Och lär den styra kurs på tidens haf.

Om icke mer som förr på krigets bana
Till blodig härnad Sveriges folk hon för,
Hon samlar det kring samma gulblå fana
Och än med det hon sina under gör.

»Framåt, framåt för friheten och ljuset!»
Så hennes valspråk är som fordomdags
Och än som förr hon kallar »man ur huset»,
Fast nu att skörda *fridens* gyllne ax.

Hon manar oss att andra segrar vinna
Än dem, som bergas uppå stridens fält;
Men att som fädren för det rätta brinna,
På hvilken plats oss himlen än har stält.

O *Gustaf Adolfs* folk, du ärorika,
O Sverige, *Carl den tolfte*s fosterland!
Ej skolen I de stora minnen svika,
Som skåda ner från Evighetens strand.

I skolen ej af onda magter tubbas
Att vika från er föresatta stråt,
I skolen aldrig ur er kosa rubbas,
Men följa sanningen och äran åt.

O fosterland, du älskade, du dyra!
Jag vet i dig ett ädelt säde gror,
Att du, hur fåvitskheten blindt må yra,
På skönhetens och lifvets fader tror.

O fosterland, mitt första och mitt sista,
Som innesluter hvad vi ega bäst,
Vid dig, tills hjertat vill i döden brista,
I ve och väl jag är orubbligt fäst.

Må Han, som var dig när i dagar flydda
Och gick med *Wasa* uppå nattlig stig,
Allt framgent ock hvar storsint sträfvan skydda
Och med sin kärlek städs' välsigna dig!

Erik Johan Stagnelius *

(Minnesruna).

Lofsjungom snillet! Af dess trollförmåga
Besegras smärtan, lösas tråldomsbanden
Och qvalets tårar sig i perlor bryta.
Stagnelius öfver Lidner.

I stjernor på den svenska sångens himmel,
I store skalder från försvunna dar!
Än lefven I trots dagens yra vimmel,
Än finnen I hos hjertan återsvar,
I minnesgoda bröst ännu I tronen,
Än straffen I som förr och än I ömt försonen.

Än *Frithiofs-sagan* dig med tjusning fyller,
Än tåras du vid psalmen af *Wallin*,
Och oskuldsglädjen i *Franzéns* idyller
Än visar dig sin rena englamin.
Än med *Amandas* skald i smärtans timma
Kan »Suckarnes mystèr» du vemodfull förnimma.

* Utmärkt med första hedersomnämmande af Svenska Akademien år 1881.

Snart sexti somrar väft sin duk den gröna
Utöfver grafven der *hans* aska göms,
Men evigt klinga skall hans sång, den sköna,
I Nordens lunder, — aldrig der den glöms —
Hur än den jublar, än den sorgligt klagar,
Den är ett genljud dock från diktens jubeldagar.

Hvad sydländsk glöd med nordiskt stordåd parad,
Hvad yppig kolorit, hvad färgers glans!
Hur står naturen icke upp förklarad
I blixtrande juvelers rika krans!
Men liljan gråter der och rosen sörjer
Och uti vindens sus en qvidan du förspörjer.

Ett verldshafs vågor i den dikten brusa,
Och källor sorla der i himmelsk frid,
Der smälta skuggor hop med dagrar ljusa,
Der kämpa godt och ondt i ständig strid;
Hvad djup af svårmod, som ditt hjerta sårar,
Och dock hvad återsken från Edens sälla vårar!

Der rasar stormen, kuttrar skogens dufva;
Oändlig trånad och oändligt qual
Dig möta der, och der i drömmar ljufva
En Atis svärmar i sin blomsterdal,
Och hjeltetyper ifrån flydda tider
Stå för ditt öga fram: du fröjdas och du lider.

Wladimir se vid Theodosias vallar!
Hans ande täres af en inre brand,
Den släckes ej hur festmusiken skallar,
Och gift blir vinet fylldt till bågarns rand.
I kopparlurar då han stöta låter —
Skall ej i stridens larm han finna friden åter?

O nej! Den helga stadens murar ramla
Och korsets fana sjunker ned i grus,
Men öfvermodets qval är dock det gamla
Och stillas icke af ett segerrus.
Hvad skingrar sorgens moln på herskarns panna?
Din rena fågning blott, din höga dygd, o *Anna!*

En värnlös fånge hjeltens trots betvingar,
Ur hedendomens natt hans hjerta för,
En snöhvit dufva viftar hvita vingar,
Från höjden ljuder englars jubelkör;
Skönt framför hären silfverkorset blänker
Och hyllande till det tvåhöfdad örn sig sänker.

På klippans spets i morgonsolens gloria,
Förtäljer *Kvaser*, hög och allvarsam,
Sitt rika, ädla skaldelifs historia
Och lockar toner ur sin harpa fram:
O hur melodisk ömma svanesången,
Förr'n han af sveket fälls och är till Valhall gången!

Men vid sin slända »i en krets af tärnor»
Ung *Gunlög* sitter sorgligt innestängd,
»Som månen herskande bland nattens stjernor»,
Som rosen skön bland dunkla törnens mängd;
Af ljusskygg fader är hon satt att vakta
Det helga skaldeblod hvarefter gudar trakta.

Till guldgult mjöd förbytt det härligt väller
I gyllne skålen, af dess klara våg
Har *Hjalmar* druckit och hans hjerta sväller,
Han nya verldar ser med nytänd håg:
Från purpurskyn det vinkar, idealet,
Och hänryckt sjunger han, än oberörd af qvalet.

— Så äfven *du* på Ölands kust, den kära,
Sublime skald! af sångmön kallad blef,
Knappt yngling fick du hennes färger bära,
Hon tidigt gaf dig sångens mästerbref.
Vid hafvets svallning mot din hembygds stränder
Hon räckte dig sin krans med egna, vigda händer —

Snart Suttungs dotter blifver Odins maka,
Till gudaborgen med sin skatt hon förs,
Och *Brage*, som dess sötma der får smaka,
Till skalders kung af Nornans magtbud görs;
Och mellan ljus och mörker slut är striden,
Besegrad Jotars ätt, dess dag alltre'n förliden.

Du sköna *Alfsol*, »himmelskt goda flicka»!
Hvi perlar tåren på din rosenkind?
Hvi så med oro mot ditt öde blicka,
Ack, skälfvande som skogens rädda hind?
Din Ragnar är. Skall ej hans arm dig skydda?
I bröllopssalen träd, den rikt till festen prydda!

Ack, menskohjertat. »Hvem är nog förmäten
Att vilja forska dess mystèrer ut?»
Den gamle *Ring*, af sagan ej förgäten,
Din lycka sköflar i en kort minut.
Hans lidelse hans ädla själ berusat,
Och ve! din smärtas höjd har honom dubbelt tjusat.

Han kommer segrar'n, Nordens hjelte träder,
Af kämpar följd, i slagen oväns borg,
Åt segerns pris han sig på förhand gläder,
Men segrar'ns fröjd blir hastigt bytt i sorg —
Der hvilat bruden klädd i bröllopsdrägten,
En bleknad lilja, qväfd af heta samumsflägten.

I grottans djup bor *Huld*, som runor tyder,
Lik profetissan på sin trefot satt!
De bleka skuggors rike henne lyder,
Wanlander kallar hon ur Helhems natt.
Du arma *Hildur*, väl du månne bäfva:
Den mörka sierskan du mägtar ej att jäfva.

Hvi fördes du till magtens branta höjder,
Till praktens skimmer uti kungasal?
All jordisk storhet vansklig är, dess fröjder
Hur fattiga mot dem i lågan dal!
Hvi dröjde du ej der? Mot stormens brottning
Hur litet du förmår, o Svithiods sköna drottning!

Men obegränsta äro skaldens riken
Och omotståndlig är hans snilles magt,
Uti hans parker, aldrig än besviken,
Du tjusad irra kan från trakt till trakt.
Från qualens hem, från nejder mindre sälla
Han leder dig till Gud, all skönhets ursprungskälla.

Gråt med *Narciss*, men varnad af hans villa!
Med *Lauretta* öfver synden sörj!
(Ack, ingen tröst kan hennes ångest stilla.)
En dotters blygd i *Riddartornet* spörj,
Men gläds deråt att hon försoning vunnit!
Och med en *Julia* känn, som har sin *Albert* funnit!

O lyss till henne. till *Den öfvergifna*,
Som »aldrig qväder sina visor mer»!
Följ *Flodens* lopp, den städ's mot hafvet drifna!
Af menskoanden dig en bild han ger.
Och öfver jorden lyft med skaldens öga
Gå, sök *Urania* opp, den himmelska, den höga!

Dock glöm ej *Necken!* mins *Marias* saga!
Ack, ung och skön, hon än på lifvet tror
Och går som Christi brud att slöjan taga,
Att hålla löftet till sin döda mor,
Braminens enka lik, som blek bestiger
Det resta bålets rand och sig åt döden viger.

»Ljuft slumrande med Daphne-kransad tinning
Vid mossans barm» den ädle *Orpheus* se!
För hugstor sträfvan, säg, hvad är hans vinning?
I lifvet sorg, i döden ock ett ve:
Att sin *Eurydice* han djupt begråter
Det är ett straffvärdt brott, som ondskan ej förlåter.

Ack, Kvaser lik, sitt nära slut han anar
Och aningen blott stärks af nattens dröm;
En här af rasande *Bacchanter* banar
Sig väg till sångarns tjäll, en hejdlös ström,
Men skönt, som hjelten dör vid gny af svärden,
Han vill »med klang och sång» begå den sista färden

Han vilda djur och klippan sjelf betvingat;
Det dystra Hades, bleka skuggors hem,
Hans mäktiga theorb till lydnad bringat —
Och *menckorna*, skall han ej kufva dem?
Ja, rusets demon för en stund den tystnar
Och till odödlig sång med vördnad skaran lyssnar.

Och denna sång, hur den harmoniskt ljuder,
Hur rörande! o, det är svanens sång,
Det skönaste en sångargenius bjuder,
Förr'n hän mot högre rymder styrs hans gång.
Men *hatet* segrar, ack, passionens yra,
Hvem fans, som mägtat än dess vreda vågsvall styra?

Så länge ännu »himlasvanen breder
Stjernprydda vingar i den lugna natt»,
Hans äras sol dock evigt trotsar Eder,
I hädare af sångens rena skatt!
Och än så länge »Lyrans silfver» glimmar,
Hans skald sin hyllning får, hur dagens myggdans
stimmar!

Hur än på tidens haf din kurs du styrer,
Hvart än du föres på ditt ödes bud,
Hör korssets lof från heliga martyrer!
Böj med *Perpetua* knä för verldars Gud!
»Lugn som ett sommarhaf» i solens lågor,
Stig med *Felicitas* ur dopets helga vågor!

Se i sin faders famn *Lycophron* falla,
Berättelsen från *Marcions* läppar hör!
Evander och *Amatus* . . . följ dem alla:
Förnim en tro, som hjertat saliggör!
Men innan än de marterqvalen lida,
Från *Theodori* mun välsignelsen förbida!

Hvad glans dem omger ända till det sista!
Hur lugnt de blicka mot en qvalfull död!
Det är som ville du i tårar brista
Och dock du fattas af en sällsam glöd,
Du känner flägten utaf englavingar,
Och sferers harmoni inför ditt öra klingar.

Du aldrig förr tyckt himlen mera nära,
Mer andaktsfull ej sett mot stjernors här;
Försoningens och fridens milda lära,
»Det höga korssets saliga mystèr»,
O aldrig förr den mera skönt hörts ljuda
Och dig till lammets fest, till Zions högtid bjuda.

Så lyftes du alltjemt mot skilda zoner
Vid strängaspelet ifrån skaldens bröst,
Än klagande som eolsharpans toner,
Än mäktigt manande som orgelns röst,
Men om det jorden, om det himlen målar,
Det speglar uti allt hans andes rika strålar.

Och denna ande trogen in i döden
Det högsta sköna; på sin lefnads färd
Så ren, så upphöjd öfver tid och öden,
Så varm, så oberörd af jordens flärd:
Kungsörnen lik som högt mot solen kretsar,
Han såg mot fjerran rymd, långt ofvan molnens
spetsar.

Hög var hans flygt, den ofvan stjernor nådde,
Och bakom tidens förlåt trängde han,
Det eviga hans ande efterträdde;
Som *Dante* djup, han som en *Milton* brann —
Och dock, hvad under! med *Anacreons* lyra
Han sjungit lifvets fröjd i harmlös sångaryra.

O nämn en diktart, den ej *han* har öfvat,
Ett skönhetsfält, som icke han har plöjt,
Der icke han sin andes vingslag pröfvat
Och segrande ur stoftets grus sig höjt!
Mer skönt sjöng ingen än. Mer ljuft i dalen
Sin saknad och sitt hopp ej täljer näktergalen.

Mitt fosterland, du ädla bragders amma!
Hur lönte du din store son, o säg?
Hur än han sjöng, hur än han månade flamma,
Med ingen ros du sirade hans väg.
Hur grymt det led, hans snart förbrunna hjerta,
Du hade ingen tröst för djup, oläglich smärta.

Ty äfven *han* fick furiers gissel smaka
Och fåfängt han bak lyran gömde sig,
För sångens makt de veko ej tillbaka,
De följde piltens, följde mannens stig,
Och innan tretti solhvarf gått till ända,
Till grafvens långa natt hans *stoft* de skulle sända.

Men uti Pleromas, i ljusets salar
Han längese'n sin urbild famnat har;
Från Demiurgen löst, i Edens dalar
Han vandrar nu med blicken evigt klar
Och jublar der vid sin Amandas möte
Uti äoners krets i saligheters sköte.

Sång öfver Esaias Tegnér.*

Hvad rent och ädelt svenska sången ärfver
Af bild, som pröfvarns stränga granskning tål,
Och känslor fina som en engels nerver
Och tankar blixtrande som slipadt stål:
Det är af honom, och till konstens ära
Vi något lärt deraf, men mer vi ha att lära.

Tegnér öfver Leopold.

O poesi, du underbara, sköna,
Du ädla gäst ifrån ett högre land,
Du himmelska, som re'n på tidens strand
Med paradisk sällhet vill oss löna,
När in i hjertats dolda schackt du går
Och kallar fram till lif dess svunna vår!
Du, som oss tröstar än och än förmanar,
Tills själen rörd sin ljusa hembygd anar,
O poesi! ditt söndagsbarn *han* var,
Med evig lager *honom* krönt du har,
Den härlige, hvars jubelfest vi fira,
Som bär ännu sin gyllne sångarspira,
Fast lustrer sju utöfver sångarns graf
Styrt kosan hän mot evighetens haf
Och medan skönt vid griften blomstren viftat
Så månet hugskott födts och tycken skiftat.

* Utmärkt med *hedersomnämmande* af Svenska Akademi-
mien år 1882.

Jag var ett barn ännu, när dystert ljud
Det sorgsna budskap om den ädles död.
»*Tegnér* är icke mer» — ack! vid de orden
Liksom en skymning sänktes öfver Norden
Och samma känsla af gemensam sorg
I hyddan var som uti kungens borg.
Höst var derute, höst var ock derinne
I menskohjertat, i hvart känsligt sinne;
Med vindens klagan i förvissnad lund
Sig mängde mången suck i qvällens stund,
Välsignande och vördande hans minne;
Och tårar bröto uti dagen fram
Utöfver kind, som förr ej slikt förnam,
Och vemodstankar flögo mot det höga,
Der nu han blickar med förklaradt öga;
Ty mången sommar skall stå upp i glans,
Och många vintrar skola ännu snöga,
Förr än en lyra klinga skall som *hans*,
En sång mer högstämnd genom verlden tona:
Så dristig, fri, med örnens djerfva flygt,
När han i solens lågor blickar tryggt
Och majestätisk ses bland molnen trona —
Och stundom dock så smältande, så öm
Som näktergalens suck, som *Perins* dröm.

Du *Frithiofs* sångare! från barndomsdagar,
Hur än du jublar, huru än du klagar
Du var vår älskling, vår förtrogne vän
Och skall så bli till livvets afton än.
Du gripit in i våra hjertesträngar,
Med dristig hand, i våra bröst du bor;
Och såsom *Ingborg* på sin hjelte tror,
Med *dig* vi sväfva öfver diktens ängar
Och glädjas åt hvar skönhet, ny och stor,
Om än lik *Asa*—*Thors* din åska ljungar

Och mörkrets jettar ned till Nastrand slungar,
Om än en kärlekens och hoppets bild
Du trollar fram som Balder ljus och mild.
Med forna dagars tjusning än vi följa
Din Frithiof hän utöfver mörkblå bölja
På stolt Ellida, delande hans sorg
Vid sköfladt Framnäs, mistad Ingeborg.
Och hon den höga, Beles ädla dotter,
Så undergifven vredgad Nornas lotter,
O är hon icke liksom sänd från skyn
En strålande, en skön Valhallasyn,
Så mensklig på en gång och öfverjordisk,
Så sant jungfrulig och så äkta nordisk,
Så rörande liksom en engels bön,
Så enkel, flärdlös och likväl så skön?
Ljuf, »oskuldsfull som Gefions morgondrömmar»,
Då Aurora rosenbandet sömmar,
Och lika »ren som Urdas blanka våg»
Ar hon den skönsta syn en dödlig såg;
I hvarje ädelt hjerta är hon skrifven
Den synen in, är der för alltid blifven
Och med dess höga, himmelska behag
Ha vuxit samman Frithiofs hjeltedrag;
Ty så »de begge passa för hvarannan»
Som präktigt »hjelman passar sig för pannan».
Så långt tillbaka som vi minnas än
De tvenne stånda lefvande och klara
I själens djup, der städs' de gå igen,
För att vår kärleks himlar skönt bevara;
De i vårt hela väsen vuxit fast
Och, hur oss tidens vagn för bort med hast,
Sin Eriksgata de derinne hålla:
Hur vägens mödor än bekymmer välla,
Hur än ock mången vacker bubbla brast,
De blända oss som förr och oss förtrolla.

Vi deras fröjd och deras smärta gömt
I trogen hågkomst, hvilken intet glömt.
Ack! mycket, mycket fingo *de* ock lida
Och länge, länge för sin lycka strida.
Uppfyllelsen af hvad de skönast drömt
De nådde först, se'n sorgens kalk de tömt,
För gudars vilja måste de sig böja,
Att sig förädlade ur kampen höja.
Hvad qvinnan eger ljuft och mannen stort
Vi skåda hos de två i skön förening,
Uti en samklang, som vi än ej sport —
Och dock — så är den Frithiofs-sagans mening —
De skulle härdas uti qvalens eld;
Ty sonas, helgas måste menskoanden,
Är hon en gång i stoftets skuggverld stäld,
Förflyttad hit från blåa stjernelanden:
Fullkomnas skall en hvar, om än så ren,
All menskelig kraft för Himlen sig ödmjuka,
Förr än man rätt den sällhet vet att bruka,
Som är ett högre verldars återsken.

Och denna saga går sin rund kring jorden,
Ej mindre kär för Södern än för Norden,
Med jubel mött af hvarje redligt bröst,
Som känner der sig sjelft och finner tröst;
Det är det eviga deri, som talar
Sitt gudaspråk som styrker och hugsvalar;
Och så från tidehvarf till tidehvarf
Den är ett heligt, ett evärdligt arf,
En gåfva gifven åt *ett* folk ej ensamt,
Men alla land och alla folk gemensamt.

Men »såsom blomstren skifta i det gröna,
Så skiftar äfven diktens lätta här»,
Så ock din sång, den tjusande, den sköna,

Ej mindre rik och skiftande den är.
Hvad brokigt bildspel möter der vårt öga,
Hvad sommarfägring, hvilken norrskensprakt!
Vår nords natur, den väldiga och höga,
»Der idog hammar slår till glädjen takt»
Och ystra elfvar sig i djupet löga,
Men ofvanföre fjellet står på vakt...
Uti din dikt den tager lif och andas.
Ljuft hafvets dån och skogens dystra sus
Sig mängder der med stjernennattens ljus
Och morgonrodnan af en dag, som randas,
Ett högre verldars sälla förebud
Med fogelsång och friska hymners ljud.
Med genomskinlig klarhet allt hon speglar
Från bergets salar upp till skyn, som seglar
På eterns guldhaf, tanken med dess bild
Står blixlikt fram och är från den ej skild;
I pelargångarne hos Stoas' vise
— De, hvilkas dygder sängen evigt prise —
Bland lagerlundar den sin skola fått
Och efter rastlös kamp fulländning nått:
I Hellas luft den lögat sina vingar,
Fast strängaspelet, som så sällsamt klingar
Från skaldens bröst, är alltid fosterländskt,
Så i hvar minsta skiftning trofast svenskt.
Och dessa färger, dessa kända kära,
De gula, blå, vår stolthet och vår ära,
Han bar dem på sin hjertsköld oförskräckt
Och stred för dem så segerrikt som käckt.
De voro *hans*, han kunde dem ej svika;
Och därför hvad vår häfd har stort och skönt
Han har med en ovansklig gloria krönt.
Det ädla hjeltetrots, som ej kan vika
I ojemn strid mot våld och barbari,
Han drogs till det af medfödd sympati

— Den känslan är hvar ärlig Svensks tillika —
Och ridderligt han tog det i försvar,
När dagens mening allt för omild var:
Då flög hans Mjolner, Megingjard han spände —
Men månet drag, som verlden förr ej kände,
Och dygd, som ej sitt värde visste af,
Jemväl för evigt han dess pregel gaf.

Hur varmt han lågar för den »gamle kungen»,
Af otack lönt, af häcklarns nålstygn stungen!
Hur drar han ej till strids för *Leopold*,
Den blinde drotten uti »vettets sold»!
Och *Tredje Gustaf* . . . hvem har så förklarad
Hans janusanlet, så hvart drag bevarat
Och värnat så mot liden oförrätt
Hans glada tid, hans hela sångarätt?
Från glömskans vågsvall hur han ädelt frälsat
En *Lundblad*, *Norberg*, *Fremling*, andra fler!
Hur hänryckt *Oscars* sköna brud han helsat!
(Ack! äfven *hon* är nu ett minne mer.)
Skönt har hans hand kring *Gustaf Adolfs* panna,
Den mensklighetens krönte offerprest,
Invid hvars bår med vördnad än vi stanna,
Martyrens krona under jubel fäst;
Och på hans vink »Kung Carl» stått upp ur griften
Att börja om den väldiga bedriften:
En rättens målsman i en lumpen tid,
Mot halfva verlden tågande till strid.

Och vill du veta, hur en Söderns qvinna
Kan flamma upp och älska och förbrinna,
Maria se vid »*Axels*» hufvudgård!
Möt hennes blick »ett kungarike värd»,
En blick, som skall hans hjeltehjerta vinna,
Oemotståndligt trängande jemväl

I djupet af din egen rörda själ!
Och undra icke, om han drömt sig »friden
I någon vänlig dal, långt bort från striden»,
Men sörj hans öde, då vid *Sotaskär*
Han finner än en gång sin hjertans kär,
Ack, blott att hennes afsked få, det sista,
Förr'n hennes ögon uti döden brista!
Och när hans hårda lott du gråtit här
Till Wärends stolta bygd, till *Skatlöf* far,
Tag der i festen del och lyss till orden
Om *Kellgren*, äran och om fosterjorden!
Med »Nattvardsbarnen» se'n i templet träd,
Det blomstersmyckade, det högtidsprydda,
Finn der din sälla barndomstid, den flydda,
Och sjelf i Oskulds hvita dräkt dig kläd!
Vid orgelns brus med andakt högt dig svinga
Mot Tabors berg der englaharpor klinga —
Dock sky ej *Gerda*, höga jettemön,
»Så kraftig, vild» och likaväl »så skön»:
En gång ock hon skall lyftas upp ur gruset
Till Honom, som är sanningen och ljuset.

»Tro ej det mörka är betydningsfullt,
Just det betydningsfulla är det klara!»
Så sjunger du, o skald! när kärleksfullt
I spegelbilder, hvilka evigt vara,
Du visar vägen för en ljusets son,
Som gällda vill sitt anförtrodda lån.
Hur mången lärdom du den unge gifver,
Hvars skönsta minne *du* beständigt blifver!
Hur månet kärnspråk, fullt af attiskt salt
Och kristlig vishet, som blef se'n hans allt!
I lärosalen och på biskopsstolen,
Hvarhelst du syntes, var du städse solen,
Och så som hon ifrån sin gyllne ring

Du sände ljus och strålar vida kring;
Som hon du glänste och som hon du glödde
Och frukt och blomma på engång du födde . . .
Och liksom hon förjagar mist och sky,
Så vid ditt löje onskans magter fly.
Det är det stora snillet och det rika,
Det öfverfyllda hjertat, städs' sig lika,
Som genomskimra i ditt lif, din dikt
Och väcka mod och hopp och tillförsigt.
Ja! nalkas våldet våra fjell och dalar,
Och sofver hjeltars folk i menlös ro,
Fins ingen ära mer och ingen tro,
Och ingen röst om fädrens storverk talar
I land der tanklöst sjelfsvåld byggt sitt bo:
Då skall din »Svea» Sveas söner mana
Till handlingskraft, till ädel mannaglöd
Och åter väg till nya bragder bana,
Församlade dem skönt kring samma fana,
Den frejdade, den gamla, segervana,
Som förr dem lyst i tid af skräck och nöd
Till oväns fall och tyranniets död.

Prosten*.

Så ömt som dufvan klagar,
Så högt som åskan slår,
Förkunnom himlens lagar
För fallen värld, för vår!
Tegnér.

1.

Dagens sorl förtonat. Bakom skogen
Solen nedgått uti lugnadt haf,
Se'n hon verkat, älskande och trogen,
Med en glöd som minskning ej vet af.
Dalen är som i en dvala bunden,
Trasten slumrar hos sitt hjertas brud,
Nattviolen doftar uti lunden,
Så hon hyllar alla verldars Gud.

Sig naturen sjelf till gudstjenst reder,
Hennes hjerta utaf tjusning slår,
Hon sin öppna famn mot himlen breder,
Dit hon aningsfull från jorden trår;
Under sälla tårar hon begrundar
Tingens upphof, skapelsens myster,
Fröjdar sig att Herrans sabbat stundar,
Hans, hvars händers eget verk hon är.

* Utmärkt med *hedersomnämmande* af Svenska Akademien
år 1884.

Ej en vindflägt vikens yta krusar,
Vid hvars strand det lilla templet står,
Endast aspens glesa krona susar,
Aldrig, aldrig hon sig hvila får;
Fridfull stillhet öfver nejden råder,
Der Guds englar sväfva ljudlöst fram —
Blott vid *henne* evigt sorgen låder,
Hon, som virke gaf till korsets stam.

Helgmålsringningen se'n länge tystnat,
Lördagsqvällen hastar mot sitt slut,
Och de många, som med andakt lyssnat,
Efter veckans mödor hvila ut —
Dock herr Prosten har ej tid att sofva:
Morgondagen hans bekymmer gör.
Hur skall bäst han bruka ordets gåfva,
Tala så, att han hvart hjerta rör?

Skön är texten som han har att tyda,
Att förkunna på det helga rum,
Ingen grannlåt höfves att den pryda,
Härligt är det evangelium;
Och i morgon ej för första gången
Fiskafängets text han tolka skall,
Ofta, ofta han den tydt och mången
Underbart han frälsat ifrån fall.

Mer än sjutti somrar har han skådat,
Skådat mer än sjutti vintrars snö,
Mer än femti år hans stämman båd
Detta högre lif som ej kan dö;
Som en redlig Jesu stridsman troget
Har han verkat utan vank och flärd,
Af sitt bästa har han redeboget
Offrat på sin Herres altarahärd.

Mäktigt har han tolkat himlens under
För sin dyra, återlösta hjord;
Icke skattande åt menskofunder,
Har han lärt det rena skriftens ord:
Lifvad utaf trones eld han talat,
Barnafrom och apostoliskt vis,
Kraftigt varnat eller mildt hugsvalat,
Aldrig sökande sitt eget pris.

Icke heller någon jordisk ära,
Så bedräglig, nu han trängtar till —
Ack! men sorgsna spörsmål honom tära,
Och ingifvelsen ej följa vill.
Kraften sviker, tankegången mattas,
Och han söker fåfängt efter land:
Seglar'n lika, som, när ledning fattas,
Blott allt mer sig fjermar från sin strand.

Sin predikan får han icke färdig,
Huru länge han ock bida må.
Kanske är han ej befunnen värdig
Än ett slag för ljusets seger slå;
Kanske — så det honom föresväfvar —
All hans sträfvan har till intet ländt,
Och han i sitt stilla sinne bäfvar
Af en ångest, som han förr ej känt.

Stunder i en menskolefnad gifvas,
— Ingen deras marter undfly kan —
Då vi tycka, att vi väderdrifvas,
Liksom flarn, dem trolös bölja fann,
Då vi plågas af en namnlös smärta,
Utaf qval, dem intet öga ser,
Då en svartalf hviskar i vårt hjerta:
»Allt bedrager, är ett sken — ej mer».

»Allt det goda, du befrämja ville,
Allt det ädla, som du kämpat för,
Som du egnat har din kraft, ditt snille,
För hvars framgång du med glädje dör,
Allt det sköna, hvarför blindt du svärmar,
Är blott bubblor uppå tidens ström.
Idealet, evigt det sig fjermar,
Och din himmel är en svekfull dröm.»

Djupt ett vemod skuggar prostens panna,
Sargar innerst denna ädla själ,
Som så lågat för det goda, sanna,
Som blott velat mensklighetens väl.
Dock ej länge dessa dystra tankar
Med den silfverhåriga få makt:
Har han icke *der* det fasta ankar,
Denna grund, som Herren sjelf har lagt?

Bibeln med de guldbeslagna permar,
Som han ärft ifrån sin farfars far:
Boken, som bevarar och beskärmar,
Se! han den invid sin sida har.
Han till den i livets alla skiften
Har sig tryggat under fröjd och sorg,
Klart han funnit, hur den helga skriften
Varit städs hans svaghets bästa borg.

Han den fattar om med begge händer,
Han den sluter till sitt trogna bröst,
Hänryckt han sin blick mot höjden sänder,
Hemtar åter mod och hopp och tröst.
Nu det susar som af englavingar,
Af en himmelsk, smältande musik,
Och i natten ljuft en stämma klingar,
Hans begråtna, hulda makas lik.

Hon, den dyrkade, den ömma, blida,
Hon, som delat både lust och nöd
Med en qvinnas hela varma, rika,
Outsägligt rika kärleksglöd:
Hon det är, som mildt sig uppenbarar,
Nu en gäst uti ett bättre land,
Der likväl den kärlek hon bevarar,
Som i tiden hennes hjerta band.

Hon det är, fast i ett helgonskimmer,
I en bländande, serafisk glans;
Hennes närhet, säll han den förnimmer,
Det är hon, som fordom här var *hans*.
Fastän synlig blott för själens öga,
Har han skådat henne mången gång
Som en ljusglimt kommen från det höga,
När han tryckts af jordelivets tvång.

O, hur ofta till hans tysta läger
Flydde hon ej från sin himmel brådt!
Ja, hvad än den kloke verldsträl säger,
Har den *döda* der som skyddsvakt stått.
Som sitt barn till sömns en moder vyssar,
Så hon vakat i sitt forna bo
Och, när onda drömmar stört, med kyssar
Hon sin älskling åter söft till ro.

Ty ej anden mäktar helt sig skilja
Ifrån dem, som här den älskat har;
Derför stundom ock med himlens vilja
Från sitt eden den till jorden far.
Och när sinnet lefnadstrött försmäftar,
När det tryckes utaf dagens qualm,
Den från fårad panna molnen flägtar,
Viftar sorgen bort med fridens palm.

Helst likväl i nattens tysta timmar,
Den sig röjer för en älskad vän,
Medan månens silfver skönast glimmar,
Innan lifvets missljud vaknat än;
Då är oftast ock vårt sinne renast,
Öppnare för andeverldens bud,
Då är vägen ock till himlen genast,
Då är menskan närmare sin Gud.

Kärlek spränger grafvens fasta bommar,
Ostörd genom lyckta dörrar går,
Öppnar salighetens helgedomar,
Tränger längre än vår tanke når;
Kärleken besestrar alla hinder,
Oföränderlig och utan gräns;
Kärleken, som ingen boja binder,
På sin underbara verkan käns.

Derför prosten tydligt kan förnimma
Hennes röst, som var en gång hans allt,
Skådar uti nattens sena timma
Den begråtnas älskade gestalt;
Väl han känner dessa drag, de kära,
Denna rena silfverstämmas klang,
Denna fågling, himmelska och skära,
Hvilken förr så mångt bröst betvang.

Vinkande med svanehvita handen
Till sitt hjertas vän hon talar så:
»Snart vi skola mötas på den stranden,
Der de trogna sin belöning få;
Snart skall tidens dunkla förlåt dragas
Undan, dyre! för din tjusta syn,
Snart, o snart skall det för evigt dagas
Och du se din drömverld ofvan skyn.»

»Länge nog du tåligt korset dragit,
Träget verkat i din Herres tjenst,
Mättat hungrande och arma tvagit,
Fast du ej i verdens vimmel glänst,
(Denna verld, som efter skenet dömer,
Föga aktande det inre guld.)
Men den Evige, som intet glömmer,
Han har sett dig och han blir dig huld.»

»Nu den ynnest Herren dig förunnar,
Medan än du hörer jorden till,
Att i morgon du hans lof förkunnar
Uti templet, alltsom anden vill;
Ja i morgon »skall du menskor taga»,
Fånga själar så som aldrig än,
Du skall under göra med de svaga,
Det förvrängda vrida rätt igen.»

»Nu, farväl, välkommen!» — så hon sade,
Blickande uti hans ögon tryggt,
Hon sin hand uppå hans tinning lade,
Lyfte sedan vingarne till flygt.
Hon försvann, ett ljushaf vidt sig spridde
Från det hvita, lätta vingepar —
Men herr prosten gladt sin morgon bidde,
Och hans anlet som förklaradt var.

2.

»Halleluja! Halleluja i höjden!»
»Halleluja!» så hviskar blomstrens här;
Så sjunga fågelskarorna i fröjden,
Att Herrans helga sabbat kommen är;
»Halleluja, Halleluja!» så sjunga
Ock tempelklockorna med malmens tunga.

»Halleluja!» — så jublar all naturen,
Och solen blickar med en ökad glans,
Der från sin tron i flammande azuren
Hon kysser daggen bort från ängens krans
Och hela dalen med sin ljusflod fyller
Samt templets tinnar älskande förgyller.

Re'n menigheten ifrån när och fjerran
Sig samlat har att dyrka der sin Gud,
Att oförstäldt sin hyllning ge åt Herran
Och hänryckt lyss till gamle lärar'ns bud.
»Halleluja! Halleluja!» det klingar,
Från jorden tanken flyr på bönens vingar.

Och nu med *Petri* kraft, *Johannes'* fromhet
Den ädle prosten tyder Skriftens ord
Och visar väldigt menskolifvets tomhet,
Der ej en högre sträfvan blir förspord.
Och aldrig förr han himlens sak hörts yrka
Med *sådan* värma och med *sådan* styrka.

Liksom i texten Petrus näten lade
Från båten ut och rikt ett byte tog,
Just så som Mästar'n redan sagt det hade,
Den helige, som för vår frälsning dog:
Så ock i dag en härlig fångst han finner,
Så han för himlen rika skördar vinner.

Och som apostlarne när pingst var inne
Sin andel fågo af Guds andas kraft,
Som genomträngde tankar, håg och sinne
Och gaf dem gåfvor, som de förr ej haft;
Så är ock *han* i denna vrå af norden
Utaf densamma kraft delaktig vorden.

Det är han sjelf och dock det är en annan,
En högre magt, som talar från hans mund,
Det syns liksom en gloria omkring pannan,
Han växer, tyckes större för hvar stund;
Det är liksom en blixtn från det höga
Der ljungar fram ur strålen af hans öga.

Der spelar som ett öfverjordiskt skimmer
Kring hans gestalt, belyst af solens sken,
Ett sådant, som du någon gång förnimmer
Ifrån en genius, oskuldsfull och ren,
Ett sådant, som du rörd i drömmen skådar,
När för din blick en himmelsk syn sig bådär.

Än domare med lagens taflor väpnad,
Än öm förkunnare af kristlig tro,
Han slår församlingen med skräck och häpnad,
Men bjuder också sinnesfrid och ro;
Ty helst han täljer dock om nådens rike,
Om hopp som varar, kärlek utan like.

Hans tal är floden likt, hvars starka vågor
Med mäktig drifkraft hän mot hafvet gå:
Den speglar stormmoln, speglar norrskenslågor,
Fast härligast dock sol och himmel blå,
Men städs' på djupet äkta guldsand flyter,
Hur än den skiftar, hur den fägring byter.

Hans tal är ljuft, men skakande tillika,
Det bor ett rörande behag deri,
Det eger skuggor, men ock dagrar rika,
Det är det enkla höga poesi,
Det faller såsom dagg på blomsterängar,
Det klingar liksom ljud från harposträngar.

Och vidt det far som en elektrisk gnista
Från man till man och ifrån bröst till bröst,
Att der för alltid djupt och fast sig rista,
Att sprida ljus ännu i lifvets höst,
Som vänlig fyrbåk genom mist och dimma
Belyser skeppets stråt i nattlig timma.

Predikan ändad var, uti hans sinne,
Så fröjdefullt, en bäfvan insteg fick,
En hemlig ångest, ty han har i minne,
Hur det med Petrus uti texten gick.
I sakristian, der han ensam dröjer,
Han sig för Gud i tysta böner böjer.

Men snart han åt sin sköna fångst sig gläder,
Han har ju endast följt sin Herres bud,
Och lugnad han till altarrunden träder,
Der än en gång hans stämman äskar ljud,
Att se'n till sist utöfver sig och alla
Välsignelsen från höjden nederkalla.

Med lyftadt hufvud och med knäppta händer
Han står inför dem, hög och vördnadsvärd,
Guds frid han lyser öfver folk och länder,
Skön som *Elias* på sin himmelsfärd —
Men innan än hans sista ord förklingat,
Hans sköna själ sig till sitt ursprung svingat.

Hans bleka panna har i döden dignat
Mot altarranden, der sin hand han lagt;
Men tempelskaran, som han nyss välsignat,
Till hvilken nyss han har sitt »amen» sagt,
Står skälfvande, försagd, på vigda grunden,
Sjelf som af dödens djupa dvala bunden.

När se'n förvirringen sig lagt omsider,
Och man förlustens storhet fattat har,
Med tysta fjät man fram till platsen skrider,
Der på sin post den ädle fallen var;
Man kysser pannan och man kysser handen,
Som än ej släppt den helga altarranden.

I templets närhet, der så många gånger
Han själar lyft vidt ofvan jordens grus
Och tjust stämt in uti de helga sånger,
Som hvalfvet fyllt vid orgeltoners brus,
Der är hans graf och der vid *hennes* sida
Hans dyra stoft skall sin förvandling bida.

Hvad! om hans namn ej käns af efterverlden,
Om ej i prent på häfdens blad det står,
Hans minne fått den bästa hyllningsgården,
Och mera skön ej någon dödlig får:
I trogna hjertan är hans bild förvarad,
Af årens magt blott mer och mer förklarad.

De skola vittna, hvad för dem han varit,
De många, hvilka stå der utan tröst,
De skola vittna, hur i tid som farit
De alla haft ett rum uti hans bröst,
Hur ingen ohörd gått ifrån hans boning,
Och hur han kom med kärlek och försoning.

*

*

*

I popplar, I cypresser, tårepilar!
O, vakten troget vid den enkla grift,
Der under edert hägn i ro han hvilar
Och slumrar saligt på sitt lifs bedrift!
Och rosor, I som spiren skönt på kullen,
O doften ljuft för slumrarn der i mullen!

Michel Angelo Buonarotti*.

En annan skepnad syns bland Arnos lunder,
En otillgänglig, ensam, sträng titan.
Hans själ är sluten. Stolt åt dagens funder
Han rister i förakt sin lejonman,
En urverldsskymning höljer alla stunder
Hans väsens djupt upprörda ocean,
Men ur dess vågor, som i mörker gunga,
Uppvråkes David färdig med sin slunga.

C. D. af Wirsén.

Hans vagga stod ej på den svenska jorden,
Han var ej, han, en son af höga Norden,
Vi kunna icke kalla honom *vår*;
Men för hvar ljusets vän är kär han vorden,
Hans rykte vidt utöfver världen går.
Ack! af de verk som gjort hans konstnärsära,
Utaf de tusen ega knappt vi ett,
Men mycket kunna vi af honom lära,
Och mycket han oss till begrundan gett.
Hans långa lefnad med dess kamp och strider,
Med ändlöst grubbel och med ändlöst qual,
Med storsint sträfvan, mödor utan tal:
Allt, allt kring hans gestalt ett skimmer sprider,
Ett sagoskimmer utaf sällsam art,
Ett outgrundeligt och likväl klart.

* Utmärkt med *hedersomnämmande* af Svenska Akademi-
en år 1885.

Vi se en man, som ingenting kan trötta,
Med hufvud af gigant och kropp af dverg,
Så ytterst känslig och dock hård som berg,
En slösare i marmor och i färg,
Hvars krafter föga tyckts af åren nötta,
Vi se — hvad världen sällan skåda fått —
En man, som på sin rygg ett Atlas burit,
Som ensam mer än hundrade förmått
Och andra händers hjälp har stolt försvurit,
En man med ljungeldsflammor i sin blick,
Med storm och töcken på den breda pannan,
Med trotsigt krigare och hjälteskick,
Oböjlig, stram och sträf som ingen annan,
Och likafullt intill sin sena död
Med konstnärns och med skaldens dubbla glöd.

Re'n fyra hundra solhvarf gått till ända
Och mera än, se'n först han dagen såg,
Se'n han vid Arnos mångbesjungna våg
Fick först sin blick mot ljusets rymder vända.
Italia! i ditt moderssköt han låg,
Blott *du* förmådde dessa flammor tända,
Som skulle lifva denna konstnärns håg;
Din sol det var, som skulle gossen sända
Den heta eld som i hans ådror brann
Och gjorde honom snart till mogen man;
Italia! i din luft fick pilten andas,
Din ljumma luft så genomskinlig, ljus,
Och han fick höra dina pinjers sus
Med sus af täta lagerskogor blandas,
I hvilkas hägn, när nattens måne log,
Sin silfverlyra nakna galen slog
Och qvad som blott din nakna gal kan qväda.
Italia! fritt han på din jord fick träda,

Hvars skönhet honom underbart betog,
Och öfver sig han fick din himmel skåda,
Men liksom vuxna uti ett de båda.
Han snart till Medicéers féslott kom,
Hvar'från han aldrig velat vända om.
Uti gemak, der smak och snille råda,
Der det var ordnad som till ständig fest,
Den unge Buonarotti snart blef gäst,
En hvardagsgäst och hedrad mer än mången
Med stolta anor utaf Florens' prins,
Hans höge värd, Lorenzo, hvilken sången,
Som ingen glömmer, städs med kärlek mins.
Bertoldo ledde honom här vid handen
Och näring gaf åt unge konstnärsanden,
Som inom kort i härlig blomning stod,
Så full af ungdomslust och ungdomsmod.
Han redan vägen för sitt rykte banar,
Han sina präktiga *Centaurer* danar,
Tilltalande med formers elegans,
Bedårande med en förförisk glans
Och yster glädje hållen dock i sans:
O, hur de lefva, hur de fritt sig röra!
Man nästan fruktar dem i språnget störa
Och följer andlös deras muntra dans.
Den gamle lärarn re'n är öfvervunnen
Och ynglingen till mästerskapet hunnen,
Fastän han knappast räknar sjutton år;
Lorenzo, hvilkens hela gunst han eger,
Som innerligt sig fröjdar åt hans seger,
En framtid full af ljus och lycka spår.
Och nu hans lyckas bästa tid är inne,
En tid, som ständigt sväfvar för hans minne,
Hvarefter städs' han se'n i tanken trår;
Allt hvad han gör, han gör med glädtigt sinne.
Och uti takt med glädjen hjertat slår —

Ack! snart vi honom annorlunda finne:
Lorenzo träffas utaf dödens hand,
Sjelf mister han med ens sin ungdoms fågring*,
Och tvedrägt rasar i hans fosterland.
Det är förbi, allt var en svekfull fågring,
Hans inre täres af en feberbrand,
Det är förbi, hans sköna dröm är lyktad,
Hans lefnads glädje är för alltid flyktad,
Och bort han flyr från sina fäders strand.

Hans flykt från Florens har man velat klandra,
Men tacksamheten är ju ock ett band,
Och han ej kunde vägar gå som andra.
Hur var det möjligt för en själ som hans
Att kunna vända stridens skarpa lans
Mot en Lorenzos ätt, mot *Medicéer*,
Dem nu man aktade som Filistéer,
Såsom förtryckare och envåldsmän:
En ätt, som ständigt — säga hvad man ville —
Höll uti helgd hvar konstnär och hvart snille,
Han var ej man som kunde rigta den;
Men icke heller kunde han väl strida
Mot friheten till denna ätts försvar,
Och de som älskat ondt om honom sprida,
De glömt att ögonblickets barn han var.
Han var det, gälde det i marmor föra
En tanke ut, han var en stundens slaf
I många utaf lifvets skilda kraf,
Och föga höfdes att hans jemnvigt störa —
Och dock han var en man som endast få,
Hans tadtare ej till hans midja nå.

* Han fick nämligen vid denna tid under en ordvexling med en sin afundsman, Pietro Torrigiano, näsan inslagen midt öfver näsbenet.

Men i de verk som han fullborda täckes
Han ögonblickets värme håller fast
Och mejslar, ciselerar utan rast,
Den helga gnistan i hans bröst ej släckes,
Hans kraft ej mattas, ej hans styrka bräckes
Och klart som för hans fantasi den sken
Sig bilden formar ur den hårda sten;
I blocket, hvilket skälfver i hans händer,
Som en Prometheus förr, sin eld han tänder,
Och taflan, som han målar, så står fram
Som han den i sitt inres djup förnam,
Hans styrka växer med hans uppgifts höghet,
Och sensta ålder verkar ingen tröghet.
Han konstnär är och skald i hvarje tum,
En oberäknelig, men aldrig ljum,
Han är ett Etna, en Vesuv, som glöder
Och i sitt utbrott något märkligt föder,
Sitt första intryck han ej motstå kan,
Ingifvelsen, den plötsliga, han följer;
När Florens' söner rasa mot hvarann,
Han därför undan stridens larm sig döljer,
Hur ifrigt ock han för dess lycka brann.
Då efter fejdens slut han vänder åter,
Det är hardt när att han af smärta gråter,
Sitt forna Florens icke mer han fann,
Den höga konsten banesår man gifvit,
Som icke kristlig, under satans våld;
Dess målsmän äro i en högres sold,*
Savonarola nu regent har blifvit;
En svärmande Asket har väldet fått,
Och konst och skönhet äro idel brott.

* Så fick han se en Botticelli, dé Credi, della Porta Cronæca med flera, hvilka han beundrade, hänförda af Savonarolas ord, bränna sina verk och fördöma sin sköna konst, för att uteslutande tjena den korsfäste.

Den ädle Agniolo ett tvifvel fattar,
Af munkens nit han gripes, äfven han,
Stort vill till stort och han det stora skattar,
Som han instinktlikt ser hos denne man.
När denne skoningslöst mot tiden ljungar,
Mot flärdens dårskap sina viggas slungar
Och visar hän till tron som livvets rot,
I hvilken ensamt mot allt ondt fins bot,
Då rycks han med i talets ström och känner
Än djupare det qval som honom bränner,
Och djupare sig livvets allvar ter —
Men konsten, konsten vill han icke släppa,
Dess flöden i sin barm han ej vill täppa,
Fast uti mycket rätt han munken ger.

Den dystre ifrarns ord till sinnet tränga
Och ej han blir från deras välde fri,
För konsten af betydelse de bli;
Men åter moln utöfver Florens hänga,
Den man som med sin blotta vink det styr
På bålet bräns, en sanningens martyr,
Och samma folk, som klappat nyss i händer,
Med jubelrop nu bär till bålet bränder.
Då grips vår konstnär af ett namnlöst ve
Och skyndar att sin store ovän ge,
Oemotståndligt af sitt hjerta drifven,
En hyllningsgård, som sällan än blef gifven,
En hyllningsgård uti det samma Rom,
Mot hvilket nyss den stränge siarn dundrat,
Och stäld i kristenhetens helgedom,
En *Pietà*, som sekler ha beundrat:
Det Kristus är på sin begrafningsdag,
Är verldsförsonarn med *hans* anletsdrag,
Och Florens är den sörjande Maria,

Som aldrig kan från sorgen sig befria.
På samma gång och på det samma år,
Då seklets portar slås igen, en annan,
Som länge burit segerns krans kring pannan,
Sin »helga nattvard» också färdig får;
Da Vinci nämnes han, med kunglig hållning
Och manlig fägring han inför oss står,
Än det kring honom hvilar en förtrollning,
Fast längese'n han lemnat livvets vår.
I Ludovico Moros hof, som lyste
Af glans och prakt, hvars granna salar hyste
Det mesta af hvad tiden hade främst,
Var Lionardo räknad som förnämst;
Med Angelo vill nu sin kraft han mäta
Och ny en lager till de gamla fläta,
Han mot den yngre vill till tvekamp gå:
Det är en Goliat med sin rustning tunga,
En ädel Goliat, skön att se uppå,
Den andre är en David med sin slunga,
Men sällsamma gestalter begge två;
Född af en ädel harm visst »David» segrat*
Och nämnvärdt mästarns unga rykte stegrat,
Men skall hans slunga nu ock jetten slå?
Dock kampen gäller ju hans Florens' ära,
En episod ifrån dess segertid,
Fosterlandskänslans vingar honom bära,
Och han blir segrare i ojemn strid.
Da Vinci ädelt sig bekänner slagen,
Och Rafaël till täffingsplatsen dragen —
Hell konstens svan, o hell den unga dagen,
Förevigad allt jemt i skaldens sång! —
Studerar flitigt mästartens kartong.

* Den berömda statyn med detta namn skapades ur den stämning, hvori den unge konstnärn befann sig vid Florens' belägring af den vilde Cesare Borgia.

Hell er, I *trenne!* ingen tid fått skåda
En konstnärstrio af en sådan rang;
I edra blotta namn det bor en klang,
Vid edra minnen inga fläckar låda,
En hvar af er oss städs till vördnad tvang.
Fixstjernor ären I, som alltid stråla
Med egen, aldrig med en lånad glans,
I ären solar, som ej härmning tåla,
Som ej med falska färger skrytsamt pråla,
Och evigt grön är eder äras krans.
I liknen dessa jettar ibland träden,
Som stiga högt utöfver skogens bryn
Och sträcka sina kronor upp mot skyn;
I glimmen liksom kungsljus mellan säden.
Jag tvistar ej om edra företräden;
När jag er skådar för min inre syn,
Mitt bröst sig vidgar, hänryckt slår mitt hjerta,
Men högst jag skattar sorgens majestät
Och helst därför jag följer dina fjät,
O Angelo! med känsla af din smärta,
Och så — fast matt — din bild jag återger,
Som den på afstånd för min blick sig ter.

Buonarotti gick som triumfator
Från strid, som verldens blickar vid sig fäst,
Att möta kristna kyrkans imperator,
Den stolte Julius, krigsman mer än prest.
De voro herskarenaturer båda,
Kolosser begge, väldiga att skåda,
Ej mindre värden än hans ädle gäst;
Det skulle blifva vapenbrak, omöjligt
Att tro ett annat om två män som de,
Då ingenderas lynne känts som böjligt
Och ingen ville sig besegrad ge;

De, som ha konstnärn kallat feg, må tänka
Att Julius påfve var och kunde blänka
Med både andelig och verldslig makt,
Att honom stod till buds hans höghets prakt
Och att ett enda ord af honom sagdt
Var nog att denne i en afgrund sänka,
Och Julius var icke känd som mild,
Han kunde vara tygellös och vild
Och var ej sen att låta blod få stänka
Med svärd och bila, om det motigt gick,
Om obetingadt han tribut ej fick.
Och hvad var Angelo? en man, en ensam,
På jorden städs en främling, ingen lik,
På fiender och afundsmän blott rik,
Ack! egande med få en fröjd gemensam;
Han hade blott sitt gamla, tvära sätt,
Sin passare, sin mejsel, sin palett,
Sig sjelf, sin ädla konst, men annat föga;
Dock ej för påfven slog han ned sitt öga,
Ej heller böjde han ett knä, han stod
Inför den mäktige, trygg, obesvärad,
Och mötte påfvens örnblick oförfärad,
Det var som om han tyckt sig lika god.
Och det vardt sammandrabbning, tills omsider
Förlikning träffas efter heta strider,
Och beggedera få sin vilja fram.
Nu hvilka skapelser i dagen träda!
Ej större under någon tid förnam;
Liksom de hittills trotsat seklers dam,
Så skall åt dem en verld sig framgent gläda.
De äro taflor utaf kött och blod,
En hvar för sig en oskattbar klenod,
Ej omkring dem sig granna ramar fläta,
Förskönande en ej gedigen duk,
Och koloriten är ej vek och mjuk,

Dock en gång sedda vi dem ej förgäta.
Det gamla testamentet ses i dem,
Och uti Roma hafva de sitt hem;
Det stolta Rom, som främst bland städer lyser,
Uti sitt sköte dessa taflor hyser,
Och der i jordens skönaste kapell
De skola stråla intill tidens qväll,
Men högt din häpna blick du måste rikta,
Om de för dig en fägring skola bikta,
Som sällan än med färg och pensel vans.
Som stjernor pryda himlens dôm, den vida,
Så kan du se dem, sida invid sida,
Från taket skimrande i färgers glans,
I grupper ordnade, i krans vid krans,
Omutligt stränga, sällan solskensblida.
I ord de aldrig kunna återges.
Bland dem ock konstnärns egen bild kan ses:
Jeremja på Jerusalems ruiner,
I sorg försänkt — o är det icke *han*,
Som ser, hur solen i sin nedgång skiner
På ett Italien, som ej räddas kan.
Ty detta är och blir hos honom regel
Att gerna sätta uppå allt *sin* pregel,
Att låta konsten en ventil få bli,
Ett afloppsrör för hvarje hjertats stämning,
Att som hans Dante i sin »Komedi»
I den ge luft åt hvarje tung beklämning,
Åt samvetet i tidens sjuka bröst;
Som Dante sökte han i den sin tröst
Och låter så sin delfiska *Sibylla*,
Af helga syner inspirerad skönt,
Bäst tunga skyar horisonten fylla,
Sin ljufva aning se med visshet lönt,
Se morgonrodnan himlens rand förgylla.
Sjelf Rafaël, med lagern tidigt krönt,

Förstumrats här, ty dessa fresker tala,
De straffa, gissla, någon gång hugsvala,
Men, hur som helst, de dig med bäfvan slå,
De aldrig, aldrig ur ditt minne gå.

Och *ensam* han fullbordat dessa alla
Ifrån den plats han under taket byggt,
Ty ingen ville han till bistånd kalla,
Att ej bli störd i fantasiens flygt. —
Här tordes påfven ej besvärlig falla
Och kom han, var det ödmjukt, nästan skyggt —
Han låg på rygg med penseln uti handen
Och målade i djerfva, breda drag
De syner, som sig tedde här för anden,
Och skönt i ögat glänste konstnårsbranden,
Då dessa gäster från de högre landen
Der kommo med nödvändighetens lag.
Bredvid stod bågarn fylld med vin och vatten,
En välbehöflig läskedryck ibland,
När kraften tröt och domnad blef hans hand:
Den med ett bröd var hela näringsskatten
Så mången dag, tills qvällen trängde på
Och mästarn *måste* från sitt arbet' gå.
Med sådan ifver, sinnelag så härdigt
Han skulle snart se jetteverket färdigt,
Som vittnar hvad en menskovilja kan,
Är endast rätt hon lefvande och sann.

Men taflan, hvilken alturväggen pryder
I detta samma, härliga kapell
Och som han målat i sin lefnads qväll,
Hon, äfven hon, uppå en lifskraft tyder,
En viljans fasthet, hvilken allt förmår:
Den yttersta af domar förestår.

Ve er, förhårdade! er stund är nära,
Då er den helige med blixten slår,
Der kommer Han i all sin glans och ära,
Der kommer *Kristus*, fram ur skyn han går,
Men på hans pannas hvalf ett åskmoln står,
Hvars skuggor ses hans egen mor förfära,
Guds moder, hon med glorian kring sitt hår;
En evig fröjd dock skall han er beskära,
I, hvilka här ha vandrat i hans spår!
»Frid vare eder!»! intet ondt er när,
Er skall för visst hans stränga vrede skona,
Er skall han gifva salighetens krona,
I skolen ständigt vid hans sida trona
I Edens luft, i Edens sälla vår.
»Frid vare eder!» — men åt eder ve,
I som ej följdén till Gethsemane,
I hvilka aldrig låtit er försona!
Hur än hon klandrats, hur hon än berömts,
Hur än från skilda håll dess värde dömts,
Skall denna tafla allas sinnen röra,
Skall vid dess anblick man en stämma höra,
Som hviskar sakta, innerst i ens själ:
»O var betänkt, du timlighetens träl!
Betänkt i tid uppå ditt sanna väl,
Att icke Han dig evigt skall förgöra,
Han, som din synd en gång i bojor slog,
Han, som för dig en gång på korset dog.»

Till detta kors sig mästarn ofta vände,
Hans stolta själ ödmjukade sig der,
Der han sin skuld, sin litenhet bekände
Och sina skeppsbrott mellan lifvets skär.
Han, som ej böner eller knäfall tålde
Och för de store sitt förakt ej dolde, —

Emot de ringa alltid god och öm, —
Vid detta kors på knä i böner låg han,
Fromt suckande upp mot Försonarn såg han
Med kinder badande i tårars ström;
Och detta kors, som sett hans qual och ånger,
Han inför verlden högt det prisat har
I färg och sten, i himmelskt sköna sånger,
Ty sångens gåfva på hans lott ock var.
Till detta kors, när sorgens skärseld bränner,
Den starke flyr och åter lugn sig känner
Och som ett barn han vänder dit igen,
Att möta der sin Herre och sin vän.

Gud! våra vägar äro icke dina.
Det kom en tid, då konsten ej gaf tröst
Och då dess rika flöden tycktes sina,
Då rundt omkring var mist och natt och höst,
Och än mer skräckfull stormen kändes hvina.
Hur ljuft att då invid Försonarns bröst
Sig luta få och lyssna till hans röst!
Sitt sextital Buonarotti hunnit,
Men ingen ros uppå sin stig han funnit,
På lyckans åker intet gyllne ax.
Han far och bröder egt, som gäldat föga
Allt hvad han gjort och gjorde dagligdags,
Och hvilans stunder gått sin snäckgång tröga,
Det i hans lockar hade börjat snöga,
Då sin *Vittoria* han skåda fick,
Skaldinnan af Colonnas ätt, den höga,
Och värmas af en ädel qvinnas blick,
En qvinna, som förstod hans fulla värde,
Som honom några sälla år beskärde
Och lät hans mörka öde byta skick.
Emellan dessa stora andar båda,
Som skickelsen just danat för hvarann,

En vänskap uppstod rörande och sann,
En vänskap, som med helig låga brann,
Vid hvilken intet jordiskt syntes låda;
Hon blef hans sångmö, han åt henne band
En krans af rosor ifrån diktens land,
Ovanskliga och tjusande att skåda;
Allt hvad hans hjerta eger ljuft och ömt,
Allt, allt, hvarom han hittills fåfängt drömt,
I dem med tankens djup sig sammanparar
Och hennes bild, den älskades, förklarar.
Du klosterträdgård, doftande och sval,
Der San Silvestro döljer sin portal!
Du sakristia med din trolska dager,
Hvaröfver lätt ett töckenflor sig drager!
I sågen mången gång de ädla två
I edert vänliga och blida sköte
Med några få förtrogna stämma möte,
En utvald krets och värd att se uppå;
I sågen dem och deras samtal hörden,
I lyssnaden med andakt, I ej störden. —
Ack, Angelo! din sällhet var för stor,
Din hulda fé dig lemnade och for,
For fjerran bort utöfver tidens bölja,
For till de land, dit du ej än fick följa,
For bort och lemnade dig ensam qvar,
Och jorden blef mer mörk än förr hon var.
Du vände dig till konsten, ständigt trogen,
Den var ej mer som förr dig redebogen,
För första gången den sin älskling svek;
Du stod lik en af blixten härjad ek,
Stod lik en borg, som fallit i ruiner,
Från hvilka ingen spiselflamma skiner,
Ett rof för elementers vilda lek.
Hvem var det då, som gaf dig mod att strida,
Att börja om igen och tåligt bida?

Hvem var det då, som sade till dig: »kom,
Uti min famn, du klagande, vänd om!»
O det var Han, som sändts att vederqvicka,
Som bjuder oss af lifsens vatten dricka,
Som vid vår vagga vakat allra först,
Som är oss när, då nöden är som störst.

Visst är och blir hans kraft från detta bruten,
Visst blir han åter drömmande och sluten,
Men balsamolja gjutits på hans sår
Och han till lifvets kamp beslutsamt går.
En styrka öfver menskligt mått står åter,
Och nya skapelser han födas låter:
Der se vi *Petrus* på sitt kors och der
En *Paulus* af strålen träffad är
Och känner djupt ett stygn uti sitt hjerta,
Den förre dör med fröjd en kvalfull död
Och triumferar midt i dödens smärta;
De hafva födts vid aftonsolens glöd,
I aftonglansen af hans dag, den långa,
Och vittna begge hur, när anden bjöd,
Han sent i qvällen kunde skönhet fånga.
Ja, skönhet sökte han och skönhet vann,
Det högsta sköna ock till sist han fann.
Sin tempelbyggnad fick han ej fullborda,
Ej färdigt se Bramantes verk och sitt,
Som tronar i det stolta Romas midt
Och kan fast stunt bäst om hans snille orda
Hans tankes barn, dess väldiga kupol,
Han fick ej se i Romas luft sig höja,
Han fick ej skåda sitt Italiens sol
Med strålars guld deröfver smeksamt dröja;
Men från en verld, der han så ensam var
Och blef allt mer, en engel honom förde
Hän till en verld, hvartill han länge hörde,

En fridlyst verld, som inga skuggor har,
Lyst af en sol mer glänsande och klar
Än den, som strålar från Italiens himmel
Utöfver Roma med dess menskovimmel,
Dess minnesmärken och dess kyrkors prakt,
Dess vatikan, dess pellarhallars vakt.

* *
 *

Den dag Buonarotti gick att vinna
Den lön som fås af dem, som veta brinna
Med denna ifver, denna helga glöd,
Den samma dagen ock en annan födde,
En *vetenskapens* hjelte, hvilken brann
Af denna eld och långsamt se'n förblödde,
Fast han odödlighetens lager vann.
Och innan än det året hade lyktat,
Hvarunder Angelo ur tiden flyktat,
Föds — som allt stort och skönt ett himmelsk lån —
I ringa boning sångens störste son:
Väg till de begge lifvets sorger hunno,
Men liksom Angelo de seger vunno,
Förhärligade så i ryktets famn —
Och verlden evigt mins de stores namn*.

* Samma år den nittioårige Michel Angelo skildes hädan
eller år 1564 föddes *Galileo Galilei* och *William Shakespeare*.

Wilhelm Erik Svedelius*.

»Hvad ädelt är du ville, hvad rätt du gjorde.»

»**O**m det en hugnad är det ädla minnas,
Så är det minnet dock en sorg jemväl,
Ty ack! man mins blott dem, som mer ej finnas».
Så sade en gång *han*, hvars ädla själ
Från jorden flytt till evighetens stränder,
Från hvilka tidens son ej återvänder;
Så sade *han*, som vi oss älska lärt,
Hvars namn från unga dagar var oss kärt,
Professorn, lärarn med studentens sinne,
Nu, som så mycket, blott ett hugstort minne.

Vid *minnets* fest i Fyris' gamla stad,
Den ständigt unga, skalden högstämmd qvad,
Förtäljande förlusters långa rad,
På gammal sed i runostenar ristad.
Hur mången Skandiens son i förtid mistad,
Som gått med heder livvets vädjoban!
Hur mången vördad, frejdad veteran!

* Utmärkt med *hedersomnämmande* af Svenska Akademien
år 1889.

Hell seglare på tankens ocean,
Du rene *Wikner!* — ro dig döden bringat,
Och nu ditt drömda ideal du ser. —
Dig *Spongberg* hell! — en verld mer skön sig ter
Än detta Hellas, som din själ bevingat,
I land, der evighetens morgon ler. —
Ack! innan ännu minnets fest förklingat,
Svedelii ande sig mot ljuset svingat;
På kudden tröttadt hufvud sjunkit ner,
Och siarn, tänkarn, forskarn var ej mer.

Hans sista ord de voro: »trött omsider
Jag längtar hädan till en bättre verld,
Dit står mitt hopp» — och så från jordens strider
Till högre rymder stälde han sin färd.
Och han var *väl* beredd, på arbetsbordet
Uppslagen boken låg med helga Ordet,
Hans kära bibel, som bar täta spår
Af flitig läsning sedan många år;
Ty han var kristen med ett ödmjukt sinne,
En vis i Herrans fruktan, sökte han,
När oron kom att bygga bo derinne,
I detta ord sin tröst, och tröst han fann.
Af gammal prestslägt ifrån Leksands nejder,
Han ärft den tro, som under lifvets fejder
Är ensam nog att i bekymrens stund
Bevara själen ungdomsfrisk och sund;
Och af en stor natur han lärt tillika
I tunga, alfvarsamma värf ej svika
Och se'n i stora drag att ställa fram
Hvad innerst han i själens djup förnam.
Af folket i hans kära dalabygder
Han ärfde ej dess fel, men blott dess dygder,
Sin viljas stål, den sinnets ärlighet,
Som icke väjer, icke ockra vet

Med hopens gunst, men säger fritt sin mening
Med tanke, känsla uti skön förening.

Från Aros' stad vid stilla Mälarvik
Han kom, en femtonårig yngling, rik
På mången visdomsskatt, förvärd med heder,
Och goda intyg så till flit som seder;
Af lärares och målsmäns aktning följd,
Han kom till strand af Fyris vågor sköljd
Med hågen varm och ett beslutsamt sinne
Och med sin skoltid i ett kärligt minne,
Så kom han nu till frejdad Fyrisstrand
Sin törst att släcka uti Mimersbrunnen
Och vägledt der utaf en *Geijers* hand,
Åt forskningen han blef för alltid vunnen.
På höjden af sin ära Geijer stod
Med friska krafter, än ej brutet mod;
Man hänryckt lyddes till orakelorden
Om fädrens bragder i den höga nordnen,
Om svenska folkets stolta Iliad,
Mer sann än den, hvarom *Homeros* qvad.
Den unge Dalasonen satt betagen
Vid mästarns fötter — svenska folkets art,
Dess käcka kynne, o han såg det klart,
Han såg de blixtrande, de stora dragen,
Men ock de smärre, kände hjertat slå
Hos detta folk, som under nöd och fara
Sin ärfda frihet vetat städs bevara,
Som andras rätt har värnat äfvenså;
Och i hans eget blef beslutet moget,
I mästarns fotspår vandra redeboget
Och att sig offra med den samma glöd
För Sveriges ungdom — och han hållit troget
Sitt gifna löfte, höll det till sin död.

Af Geijer ärfde han den höge anden
Och hjertats värma med den vises sans;
Sin första lager fick han af den handen*,
Som »blommor» bundit till en doftrik krans —
Den kransen lefva skall i nordanlanden,
Ej dör dess doft, ej bleks dess färgers glans. —
Af *Atterbom* och *Geijer* har han blifvit
Åt ljuset invigd och som de han gifvit
Sitt snilles skatter till evärdligt arf
Att gå från tidehvarf till tidehvarf.
Ett hedersrum han fick med rätta vunnet;
Men lång är vägen, målet än ej hunnet,
Och studielampan, tänd i ensligt tjäll,
Fann honom ofta i den sena qväll
Vid bordet fullt af digra folianter,
En brokig här af tjenande drabanter.
Försakande behöflig hvilas blund,
Vid det han suttit mången nattlig stund
I dunkla gåtors tydning, tills det dagats
Så i hans inre som hans yttre verld,
Der skuggorna af solens ljus förjagats.
De skrankor, hvilka hindra andens färd
I kampen emot mörkrets dolda magter,
Dess qual, dess sorger, ingen dödlig ser;
Svår stigen är i vetenskapens schakter,
Och månget irrsken sig som sanning ter;
Förutan offer ej det stora sker,
Odödlig ära utan strid ej vinnes,
Till ryktets tempel ingen genväg finnes.
Ej hjälten endast gjuta skall sitt blod
För sanningens och ljusets sköna seger,
Vi känna ock ett annat hjeltomod

* *Atterbom*, »Blommornas skald», fungerade nemligen som promotor vid 1839 års magisterpromotion, då *Svedelius* blef magister ultimus.

Än krigarns, hvilket rätt till vördnad eger,
För fredliga bedrifter ock är rum
I högens hvalf, oss Sveas skald det sade.
Svedelius ock för ljuset kämpat hade
Och blödt för det, han ärligt tum för tum
Stridt för sin ära, tills hans blick vardt skum,
Och glansen släcktes i hans djuplå öga. --
Ack! på sig sjelf han tänkte dock så föga
Och lika litet på det yttre skick,
Som bruket fordrar, skattadt högt af mången,
I konvenansens stela fjettrar fången;
Men tycktes det, att han i drömmar gick,
En främling i den verld, som vår vi kalla,
För mensklighetens stora frågor alla
Han hade öra och en vaken blick.
För menskligheten slog alltjemt hans hjerta
I lifvets glädje och i lifvets smärta;
Ty detta hjertas grundton kärlek var,
Fast *ensam* lifvets stig han vandrat har,
Och utan hemmets solsken, barn och maka,
Han måste jordens högsta fröjd försaka.

Dock ensam var han ej: han kärlek fann
Hos denna ungdom, för hvars väl han brann.
I Lundagård som uti Odinslunden
Han centrum var uti den vigda runden
Af ljusets svurne, blomman af vårt hopp,
Som der till mannabragder fostras opp;
Han drogs till dem, vid dem för alltid bunden,
Vid dem han fästad var i hjertegrunden.
Och slägten kommo, slägten gingo — men
Han var den samme faderlige vän,
Dem älskande och älskad så som ingen,
Den gladaste uti den glada ringen.

Jag ser dig gamle, ser dig tydligt än,
Af minnets genius åter frambesvuren,
På starka armar genom salen buren;
Jag dessa goda, stora löjen ser,
Som från ditt hjertas guldgrund återklinga,
Ser dessa drag, som lifvas mer och mer,
Hör dessa infall, som kring laget svinga
Och aldrig glömda bo i trogna bröst;
Jag ser dig åter och jag hör din röst.
Med breda later mellan borden går du,
Af hvarje landsman samma hyllning får du,
En yngling än i ålderns sena höst.
Dock icke honungssöta ord du talar,
Du skulle smickra unga sinnen? nej!
Studentens lyten du fördöljer ej,
Du straffa kan, om ock du mildt hugsvalar.

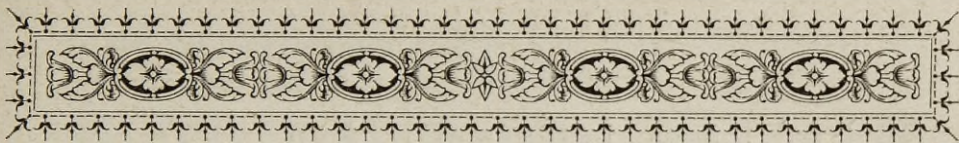
Men om du sörjes, häfdens ädle tolk!
Af älskad ungdom, af allt Sverges folk,
Ej minst du saknas i den vittra runden,
I templet, bygdt på fosterländska grunden.
O aldrig glömmes den Decemberdag,
Då du ditt intåg höll i *Gustafs* gille
Och skönt i glansen af ditt rika snille
Oss *Hagberg* återgaf med säkra drag.
Den store Shakspeare-tydarn helt vi skåda;
Så klar, från hvarje flärdens anspråk skild,
Du stälde för vår syn hans dyra bild:
I honom sant du tecknadt eder båda.
Så *Sture*, *Horn*, *von Döbeln*, andra fler,
I deras rätta ljus du återger.
Och när du skildrar *Pipers* sorgsna öden
Samt *Caroliner* trogna in i döden,
Hos *Narvas* hjelte något mer du ser
Än äfventyrarn, spelarn om ett rike,

Än hjältemodet, krigarn utan like;
Ty fast hans lyckas sol i meln gick ner,
Och Sverges storhet sjönk med den i grafven,
Du är ej den, som omildt bryter stafven,
Hans andes höghet vördande blott mer,
Ju mera segern svika sågs han fana.

Att tänka stort det var din ädla vana,
De store dödes lif du lefvat har,
Med dem du känt, med dem förtrogen var;
Så, när du skulle dem i ljuset mana,
Du med försynthet deras runor skar,
Och minnets majestät ur griftens gömma
Skred fram med hållning som vi aldrig glömma.
En äkta Dala-typ, hvar tum en man,
En väldig ande, framför allt en sann,
En född orator och med malmens tunga,
Du kunde mäktigt ock som blixten ljunga;
Men denna röst, som med sin egna klang,
Den djupa, manliga, hvart bröst betvang,
Hvartill så ofta vi med glädje lyssnat,
Ack! denna stämma här för alltid tystnat.
Ditt minne dock skall »trotsa glömskans sjö»,
Det säde, som du sått, skall aldrig dö.
Och, fast din lefnads sol till nedgång dalat,
Hvad godt du gjort, hvart kärnfullt ord du talat,
O allt som du oss lärt att hålla af,
Hvarpå du satt ditt rena sinnes stämpel,
Din hela vandels lysande exempel,
Hvar handlingskraftig maning du oss gaf,
De skönhetsideal för oss du stälde:
Det allt skall gäcka timlighetens välde.
O säkert mången gång i qvällens frid,
När ro har kommit efter dagens strid,
För själens syn du skall ånyo trona,

Men iklädd nu ovansklighetens krona
Och med en blick, som morgonsjernan klar,
Der intet jordiskt vemod dröjer qvar,
Det goda, stora löjet ler från munnen —
Det bor der evigt: sorgen är försvunnen.

I Templet*.

1.

Jag ser dig andaktsfullt mot koret skrida,
Der från de ungas läppar sången klingar,
Som brinnande och varm mot himlen svingar
Och genom hvälfda fönster ljuder vida.

De ynglingar och tärnor timman bida,
Som snart dem nådens glada budskap bringar;
Och därför bönen far på snabba vingar
Till Den, som *ensam* kan försoning sprida.

»Halleluja, halleluja i höjden»
Nu majestätiskt genom templet skallar,
»Halleluja» der hörs från altarrunden.

Skönt under fromma tårar skimrar fröjden,
Då en och hvar Försonarns namn åkallar;
Dock skönast är *din* tår i denna stunden.

* Ur en sonetteykel, som utmärkts med *hedersomnämmande* af Svenska Akademien år 1869.

2.

Med sol i ögat, fastän snö i håren
Mot Tabors berg oss fridens härld leder;
Kring fåradt anlet' sig en strålgans breder,
Som på en vinterdag en flägt af våren.

Och helgonglorian, vurnen under åren,
Förtäljer rikt om ärlig tro och heder,
Att här ej *munnen* blott, men *hjärtat* beder,
Ett hjerta, rent och fritt från samvetssären.

Mot honom tjusta allas blickar skåda,
När mildt han evangeli bud förkunnar,
Som hugnad ge, hur tidens stormar hvina.

I hvarje hjerta sälla känslor råda,
Lycksalig dricker du ur dessa brunnar,
De, hvilkas klara flöden aldrig sina.

3.

Så ljufligt från den gamle strömma orden,
Som dufvor, sända af den helga Anden;
Ren uti hjertats kamrar lågar branden
Och blir till offereld förvandlad vorden,

Mot höjden tränger den från låga jorden
Och skär och hvit den når de blåa landen.
Så mellan jord och himmel knyts banden
Af värdig herde i en vrå af nordnen.

Det lilla templet i ett ljushaf simmar,
I purpur, lånt af middagssolens strålar,
Och sorgens skuggor sig allt mera fjerma.

Utaf en himmelsk glans ditt öga glimmar,
En högre rodnad på din kind sig målar:
Mig tycks du re'n en *annan* verld dig närma.

4.

Den högtid slutad var och re'n förklinga
I långsam takt de sista psalmeljuden,
Som stämts till ära för den ende Guden,
Mot hvilkens välde kungars magt är ringa.

Jag ej förmår att tårars ström betvinga,
Då I med mächtig genklang vördnad bjuden:
Messias skådar jag i törneskruden
Förlossad sig mot Edens ängder svinga.

Den högtid slutad var och festprydd skara,
En efter annan, lemnar tempelsalen
Med tröst för sinnet, ro för hjerteqvalen.

Men än en stund i templets famn du dröjer
Och under tyst begrundan knä du böjer
Vid korssets fot — o *der* är godt att vara.

Tvenne Taflor. *

I. Vid Dnieperns strand.

I med och motgång lika,
Sin lyckas öfverman,
Han kunde icke vika,
Blott falla kunde han.

Tegnér.

Armén är slagen, ett blott återstår,
Den gamla svenska äran, som är vår;
Armén är slagen, skingrad den falang,
Hvars stolta härrop nyss kring verlden klang;
Han sjelf, »den siste vikingen» — hvad lott! —
Är nu en stackars värnlös flykting blott,
Och fjerran, fjerran från sitt folk, sitt land,
Han sårad! sjunkit ned vid Dnieperns strand.
Men tätt invid i sirlig hetmans drägt
Mazeppa skymtar, bäfvande, förskräckt,
Och der bakom står kungens hela vakt,
De enda än, som slumpen sammanbragt:
Två hans förtrogne, lyssnande med harm
Till dofva ekot utaf vapnens larm

* At Göteborgs Kongl. Vetenskaps och Vitterhets-Samhälle
år 1885 utmärkta med *hedersaccessit*.

Och vilda skränet af en tallös hop,
Som fyller rymden upp med jubelrop.
Ack! Hvar minut allt närmre larmet hörs,
Och *Menschikoff* på segerns vingar förs
Allt närmre gruppen der vid Dnieperns strand,
Att sårad konung slå i fjettrars band.
Dock i hans anlet' ej en muskel rörs,
Hans säkra lugn ej ur sin jemvigt störs;
I denna blick densamma fillit röjs,
Det ädla hjeltetrots, som aldrig böjs,
Och fast han kringhvärfes utaf farors hot,
Från dessa läppar höres ej ett knot.
Hans tappras öde: *det* blott gör hans sorg,
För öfrigt är ju Gud en väldig borg,
Och svärdet, som han vid sin sida bär,
Skall gifva hämd för denna stund som *är*;
Hvad i ett enda slag han nu har mist
Hans starka arm skall återta helt visst,
Hans lyckas sol skall än en gång gå opp,
Belysande på nytt hans segerlopp;
Hans fosterland, hans hjertas enda brud,
Skall lyssna än till stolta hymners ljud,
Och när den långa kamp har fått sitt slut,
Skall Svea trona ärad som förut
Och skåda tryggad mot en tid, en ny,
För hvilkens glans hvart digert moln skall fly,
Den främsta ock i fridens gyllne dar,
Liksom hon ypperst under bragdens var.

Så tänker han på denna smärtans dag
Och glömmer plågor, glömmer nederlag;
Ty har han hunnit väl den andra strand,
Nog råd och bistånd komma efterhand.
Och se! Som på ett tecken ifrån skyn
Det glimmar, rör sig invid vattnets bryn,

Och årslag hvina, räddningen är när
Samt gäckad czaren med sin hela här,
Men Sverges lejon, rättens höge tolk,
Hvars storhet fyllt med vördnad Islams folk,
Kan resa sig mer fruktansvärdt igen
Och slå med häpnad fiende och vän.

II. Likfärden.

Dystert blickar Tistedalen inklämd bland de norska
fjell,
Lyst af månens bleka skimmer uti kall decemberqväll.

Sorgsen tystnad rår kring nejden, ojemn stigen är och
brant,
Och Gud vare vandrarn nådig, om i halkan foten
slant!

Dystert blickar Tistedalen, der en tungsint skara
går,
Bärande på breda skuldror mellan sig en svartklädd
bår.

Uti »blått och kyller» och med långa elghudshand-
skar på
Synes den betänksamt skrida fram i qvällen isigt grå.

Pamparne, som hotfullt rassla, bryta tystnaden som
rår,
Eljest ej ett ljud förnimmes der som skaran framåt
går.

Tolf man stark är denna skara, ej befälet räknadt
med,
Hundra männers kraft den eger efter Caroliners sed.

Hundra männer minst det höfdes för att hålla stånd
mot den,
Ej den skulle skytt för tusen, gälde det en strid
igen.

Ty de fostrats i *hans* skola, och de eldats af *hans*
mod,
Han, som blott med tretti männer emot åttatusen
stod.

Och likväl de nästan digna nu för denna börda blott,
De som med musköt och packning tiomila stigar gått.

Och ändock man har förtegat visligt hvem den döde
är,
Dolt för dem att Sverges lejon slumrar sista sömnen
här;

»Ty» — så lydde gifna ordern — »hjelstens död vid
Fredikshall
För den simpla soldatesken än af statsskäl döljas
skall.»

Och den döde, till hvars ära svajar blått och gult
banér,
Är allenast — så det heter — »militär af rang» ej
mer.

Säkert dock en blytung aning fyller dem med bäfvan
opp,
Männen, som i natten bära på sin döde hjeltes kropp.

Plötsligt vid en tvärbrant krökning liket stjelper —
och hvad syn
För den trogna kämpaskaran, kallande på hämd från
skyn!

På en gång från liket skiljas kappor och peruk och
hatt
Och förmå ej längre dölja deras anförtrodda skatt.

Der med genomskjuten tinning, lik en fallen jetteek,
Ligger han, hvars fasta tillit ej trots halfva världen
vek.

Ve o ve! der ligger hjälten, Sverges svärd och säkra
sköld,
Visande sitt bleka anlet', isadt utaf dödens köld.

Ömkande ser månen neder uppå kungen och hans
män,
Som af skräck och bäfvan slagna snyfta så som al-
drig än.

Dessa härdiga gestalter, väldiga att se uppå,
Lika barn förutan fader kring sin fallne hjelte stå.

O hvar fins nu hopp i nöden, hvem skall nu dem
föra an,
Dessa väderbitna bussar, hvem skall älska dem som
han?

Hvem skall våldets glafven stäcka, hvem skall häfda
Sverges rätt,
Se'n han stupat, han som gjorde tyngsta börda ljuf
och lätt?

Uti Sverges gulblå fana brusar nordanvind så kall,
När standaret sorgligt helsar offret ifrån Fredriks-
hall.

Och det spörjs liksom ett eko, kommet från de nor-
ska fjell;

»Hell dig, nordens fallne hjelte, Sverges lejon, hell
dig, hell!»

»Norge skall dig evigt vörda, fast mot det du vapen
bar,

Hell dig, nordens fallne hjelte, du som utan like
var!»

Men det dystra tåget skrider spöklikt fram i nattlig
stund,

Intet ord för sorg blir vexladt i den tappra kämpa-
rund.

Pamparne blott hotfullt klirra med ett sällsamt åter-
ljud,

Medan sig högtidligt natten kläder uti stjerneskud.

Hän mot *Sverges* gräns går tåget framåt uti sakta
mak,

Rastar der en flygtig timme under enslig kojans tak,

Rastar för att åter börja färd så lång och mödosam,
Färd, som manar uti spåren strida tårestrommar
fram.

Ack! hvar helst det dystra tåget skrider genom lan-
det hän,

Följes det af namnlös klagan, böjas sorgetyngda
knän.

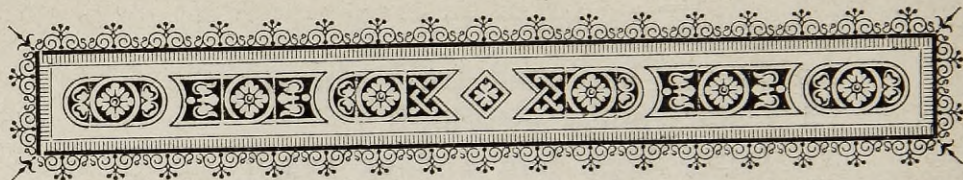
Och man glömmer sår som svida, pröfningar af skilda
slag
För de härliga bedrifter, för de stora hjeltedrag.

* * *

Så fick han icke föra ut
Sin tanke, hög och djerf,
Ej bringa till ett lyckligt slut
Sitt föresatta värf.
Så föll han för en okänd hand
Med hjertat fylldt af helig brand
För detta dyra fosterland,
Som all hans kärlek fick;
Så uti förtid bort han gick
Och Sverges öde bytte skick,
Dess sol i moln sjönk ner.
Men blef ock Svea aldrig mer
Den samma som hon var,
Då käckt hon höjde sitt banér,
Sitt strålande standar
Mot tyranni och våld och flärd,
Ej skyende en väpnad verld;
Nu liksom förr dock kampen är
För frihetens och ljusets skatt,
Hvar svensk, som har sin forntid kär,
Den striden kämpar gladt.
Hvad! Om det ock ej gäller blod,
Ännu med ädelt mannamod
På ärans och på bragdens stig
Kan svensken offra sig
Och hoppfullt mot den nya tid
Han blickar under rastlös id

I fredliga förvärf.
Än lägger han med fröjd sin skärf
På fosterlandets altarahärd,
Nu lyfter högt han andans svärd —
Och segrar äfven så
Inunder fana gul och blå.

Det kungliga lyckohornet.

1.

I hedenlös ett odjur förskräckligt till att se
Dök upp ur sjön, den djupa, att sprida skräck
och ve,

Det djur och menskor dödar med samma raseri,
Allt i sin väg det krossar och kan ej hejdadt bli.

Det kommer som en stormvind, när minst det väntadt är,
Ej hjälpa pil och båge, och spjut ej båta här,
De studsas blott tillbaka, ej heller tjena svärd
Det vilda odjur bräcker hvart hinder på sin färd.

Det eger horn och betar, som aldrig skådats förr,
Det var minsann ej rådligt gå utom stugudörr;
Som barn för »busen» skrämmas, så står man här
försagd,
I denna nöd hur kunna få besten nederlagd?

En gammal man, en runlörd och vis i många ting,
Nu träder fram och talar i männens häpna ring:

»Ett klubbslag mellan hornen, och han har fått sin tukt,
Men skuldlös yngling endast kan få med besten bugt.

Ett oförderfvadt sinne blott på det onda rår,
Den råa styrkan föga mot afgrundsmakt förmår,
Visst höfs en modig vilja och kraftig arm, men mer
En blick af tro och oskuld, der hjertats enfald ler.

Och den som besten fäller, han hornen får till lön,
Det blir en vinst ej ringa, knappt gifs en mera skön;
I allt han företager står lyckan honom bi,
En hvar, som se'n dem eger, skall ock dess gunst-
ling bli.»

Och han, som besten fälde med dristigt hjeltemod,
På folkets armar bäres och blir en konung god,
Det rätta är hans lösen, den ed han sviker ej,
Som svors vid höge gudar, vid Oden, Thor och Frej.

Men hornet, som han tömde i löftets sköna stund,
Från bestens panna brutet, det ofta gör sin rund
I kungssal, hög och väldig, der bardens sång blir hörd,
Då alla hjertan skälftva, och Brage lyssnar rörd:

De gamla tro sig unga och lefva om på nytt
De minnesvärda bragder i dagar, som ha flytt,
De unga känna dubbelt så kärleks fröjd som qval,
Allt medan dryckeshornet förs kring i kungasal.

I vördnad hornet hålles, det trollkraft bor deri,
Och länge så det aktas — att se'n förgätet bli.
Bland murkna spillror göms det och täcks af seklers dam,
Tills plötsligt det vid *Hogland* ånyo glänser fram.

*

*

*

En gammal fiskargubbe, som pröfvat hornets magt
Hvar gång för djupets åbor han sina nät har lagt,
Så ofta hulpen vorden, när stormen röt på haf,
Att fosterlandet tjena, åt *hertig Carl* det gaf.

»Ers höghet!» — gubben sade — »när spord blir
stridens lur,
Och första skottet smäller, blott tag en klunk härur!
Och, tro mig, höge herre! det skall er framgång ge,
Och stint i ögonhålan ni döden sjelf kan se.

Gud skydde eder, hertig, och Finlands kära strand,
Desslikes gamla Sverge, det stolta moderland!»
Så talte gråe fiskarn. Stor-amiralen log,
Sin hand den gamle räckte och dryckeshornet tog.

Emellan *Greigh** och prinsen der blef ett nappatag;
Bland svenska flottans minnen ej glömmes Hoglands
dag,
Men hertig Carl såg falla omkring sig vän vid vän,
Sjelf sedan striden lyktats, han var dock oskadd än,

Odödlig ära vunnits, fast mången hjelte föll.
Det gamla dryckeshornet** man högt i vördnad höll,
Det tömdes under gamman, det gick från man till man,
Den nötta runoskriften liksom i lågor brann.

Men freden kom — och åter det gamla horn vardt
glömdt,
Ännu en gång som fordom till dådlös hvila dömdt,
Till dess med öppet sinne för hvarje sagans skatt
En *annan Carl* det räddar på nytt ur glömskans natt.

* Ryska flottans namnkunnige chef i slaget vid Hogland.

** Hertigen lät efter segern beslå detsamma med lock och kedja af silfver.

Han fann i dunkel gömma* den kostliga klenod,
Med kännarns säkra öga dess värde strax förstod;
Af broderskärlek manad, den skyddande egid
Han skänkte åt den ädle, som sjungit *Hoglands* strid.**

2.

Han är storsint och vis, och ett hjerta han har
För det sköna i lif och i konst,
Och hans höga gestalt lätt bland tusenden käns,
Som det höfves en konung i nord.

Det är sol i hans blick, och hans leende är
Af ett eget, ett sällsamt behag,
Men hans tal är som guld, och af välljud du smeks,
När han höjer sin stämma till sång.

Han har lycka till sjös, han har lycka till lands,
Öfver vädret han tyckes ha makt. —
Men det åldriga horn, städs han håller det kärt;
Ty han skattar åt minnenas helgd.

Det har följt på hvar färd öfver böljan, den blå.
Och hvar jul i den kungliga borg
Gör det åter sin rund som i flyktade dar,
Länge svunna i tidernas ström.

Och den frejdade drott gyllne harpan då rör:
Han är konung och skald på en gång,

* Kronprins Carl, sedermera Carl XV, upptäckte i sin ungdom det gamla minnesrika hornet i ett klädstand i Stockholm och inköpte det.

** Se den om Fänrik Ståls sägner så lifligt erinrande af Svenska Akademien prisbelönta dikteykeln: »Ur svenska flottans minnen» af Oscar Fredrik!

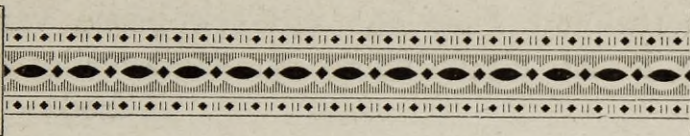
Och han tömmer sitt horn för de älskades väl
Och de båda förenade folk.

Men det åldriga horn, det skall gå uti arf
Till en hvar af hans signade ätt,
Hvilken älskar som Han att vid vågornas dans
Hissa blågula flaggan i topp.

* * *

Hell dig, dyra klenod! Må du länge ännu
Hos den lycklige Egarn förbli
Och i stiltje och storm, under solsken och mist
Stå allt jemt som en skyddande vakt!

Vårsång

i Par Brikoll den 15 maj 1885.

Vårvindar susa,
Strömmarne brusa,
Dagar så ljusa
Åter ha grytt,
Strålarna glittra,
Foglarna qvittra,
Skalden sin cittra
Fattar på nytt

Ur den långa vinterdvalan våren har till lif oss väckt
Bores tron i spillror ramlat, och hans spira ligger
bräckt,

Maj, den väna, har sitt intåg hållit uti nordanland,
Och de tunga dimmor alla hafva vikit efter hand.

Genom rymden lyror klinga, lyror uti tusental,
Och naturens bundna andar vaknat uti skog och dal,
Primulan i gyllne skruden helsar sina syskon små,
Och från sina tufvor svara sippor hvita, sippor blå

Liten bortglömd Tussilago vill ock gerna vara med,
Hviskar i sitt blyga sinne ett så innerligt: »Guds
fred!»

Länge har hon tåligt burit trycket utaf snö och is,
Och fast kort är hennes blomning sjunger hon dock
skaparns pris.

Och vi skulle då ej jubla, vi, som fått en längre dag,
Som i ymnigt mått få njuta utaf himlens välbehag,
Vi, som skåda mot en sommar, mot en nordisk som-
mars ljus,
Som en *evig* sommar ana vida ofvan jordens grus.

Högt naturens pulsar spritta, högt i våra egna bröst
Ljuder ock en himmelsk maning, full af hopp och
mod och tröst.
Isen i vårt inre lossnar, löser uti dagg sig opp,
Och der nyss var vinterkyla spirar härligt knopp vid
knopp.

* *
 *
 *

Våren är inne,
Helgar hvart sinne,
Barndomens minne,
Vänligt det ler;
Ljufligt vi drömma,
Mödorna glömma.
Känslor så ömma
Våren oss ger.

Maj! vår älskling har du blifvit,
Mycket skönt har du oss gifvit,

Gett oss doft och fogelsång,
Forskaren förutan like,
Kungen uti blomstrens rike,
Har du skänkt oss än en gång*.

Borta i det fjerran söder
Varmare visst solen glöder,
Allt i bjerta färger klär;
Men dess låga här ej bränner,
Hjertat här sig hemma känner,
Bergfast trohet vakar här.

Hur till nordens vår de längtat,
Hur de trånat, hur de trängtat,
Hur de bidat ha sin tid,
Svanen dock sin strand har hunnit,
Svalan dock till sist har funnit
Lyckan under takås blid.

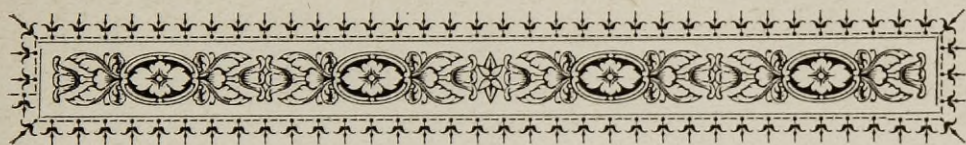
Sjög ej trasten nyss på stunden?
Gol ej göken uti lunden,
Hördes nu ej lärkans röst?
De åt nordens vår sig gläda,
Alla de sin vårsång qväda
Utur öfverfyllda bröst,

Och hvar skulle mer han firas,
Hvar med kransar mera siras
Än i detta glädjens hof?
Derför ock i dag vi alla
Låta drufvans safter svalla,
Samfäldt sjungande hans lof.

* *Linne's* staty i Humlegården hade nyligen aftäckts.

Klang för honom, blomsterbringarn,
Tröstaren och sorgbetvingarn,
Han, som helar hjertats sår,
Han, som skiigrar natt och dimma,
Bjuder hoppets stjernor glimma:
Klang för nordens unga vår!

Aprilvisa år 1886.

Det knäpper åter i björk och fur,
Och safven börjar att flöda
I stam och grenar; från blå azur
Käns solen varmare glöda.
Det är så härligt! I trädets topp
Små trastar ljudeligt klinga,
Högt lärkor jubla af mod och hopp,
Och väna blomster, ännu i knopp,
Snart börja till fest att ringa.

Gladt källan sorlar i skogens famn,
Och floden dansar mot hafvet,
Brådt skeppet rycker sig lös från hamn,
Der länge det var begrafvet.
Af högre lifslust hvart hjerta slår,
Mer eldigt känslorna svalla,
Jag bort från grubblet och boken trår:
Dit ut, dit ut till den unga vår,
Att glömma mödorna alla!

Blomman.

En fager blomma nyss jag såg,
Jag känner ej dess namn,
Hon stod vid källans klara våg,
I skogens lugna hamn,
Och källan återgaf dess bild
Så ljuf, så blyg och mild.

Hon var på en gång hvit och skär,
Så oskuldsfull och skön,
Det var liksom en engel der
Nu höll sin morgonbön,
En daggyvel emot mig sken
Från kalk så sammetslen.

Der strömmade en sällsam doft
Ifrån dess fina blad,
Då emot himlens blåa loft
Hon blickade så glad;
I fulla, friska andedrag
Jag njöt af dess behag.

Så rörande så skön är blott
Den anspråkslösa dygd,
Som nöjes med sitt ödes lott
Uti sin gömda bygd
Och intet, intet mer begär
Än vara hvit och skär.

En mächtig känsla mig betog
Af ett pånyttfödt hopp,
När blomman fromt mot ljuset slog
Sitt milda öga opp,
En föresyn af himmelsk ro,
Af kärlek och af tro.

Du lilla blomma underbar!
Du skiljs ej ur mitt sinn';
Der skall du dofta alla dar,
Fast vintern har gått in.
Der, då din blomstringstid är all,
Ännu du lefva skall.

Dock än i sommardagar du
Din glädje sprida må!
I skogens lugna hamn som nu
Du blicke mot det blå,
Smekt utaf vestanvind så blid
I stilla, ostörd frid!

Skalden.

Skald! är du namnet värd!
Sky ej en vågsam färd,
Frukta ej brant och stalper,
Stig öfver höga Alper!

Stadigt din kosa styr!
Dagen till slut nog gryr;
Huru ock mist må råda,
Nog skall du himlen skåda.

Räds ej för våld och list!
Segra du skall till sist,
Segra på alla öden,
Segra ännu i döden.

Törnet skall bli din lott,
Smärta i rågadt mått;
Köld skall du oftast finna —
Dock skall du seger vinna.

Dig intill korset slut,
Veckla dess fana ut,
Följ hvart dess färger peka,
Mästaren ej förneka!

Våga ett riddarslag,
Modigt i härnad drag,
Vill man det sköna skända,
Sanning i löje vända!

Hvässer man hatets dolk,
Var du *det godas* tolk,
Sök du det vilda tämja,
Mana till frid och sämja!

Sjung våra qval till ro,
Rena och stärk vår tro,
Skingra de mörka töcknen,
Visa oss väg i öknen!

Oss öfver gruset höj,
Men ock vår stolthet böj,
Att vi må tåligt lida,
Ödmjukt vår dag förbida!

Dock om vårt fosterland
Hotas med trældoms band,
Bjud med Tyrtæisk yra
Kamp för dess sak, den dyra!

Skald! är du namnet värd,
Sky ej en vågsam färd,
Frukta ej brant och stalper,
Stig öfver höga Alper!

Wäx fritt, väx gladt!

Rätt så mitt barn! i skog och mark
Dig tumla du, blif stor och stark!
Dig slut intill naturens barm,
Håll sinnet friskt, håll hågen varm!
Så ringa som du är ännu,
Du är vårt Sverges framtid, du!

Här under sommardagars ro
Spring öfver ängar, fält och mo,
Ja, spring i kapp med yster vind,
Låt solen bryna få din kind!
Dig gläd åt bäckens muntra språng,
Åt blomsterdoft och fogelsång!

Sträck dina unga lemmar ut!
Snart är din korta fritid slut.
Tag ekan der vid lummig strand,
Låt åran skjuta fart från land,
Grip hurtigt i, hvar muskel spänn!
Wäx fritt, väx gladt, min unge vän!

På berget stig en morgonstund,
Se öfver holmar, skär och sund
Och bed, med hjertat uti brand,
En bön för store fäders land!
Ty bön från barnaläppar går
Till Honom, som för verldar rår.

Vinn helsa med hvart andetag,
Njut af ditt unga lifs behag!
Det komma skall jemväl *din* tid,
Då *du* ock kämpa får en strid
För detta samma kära land,
Som ler mot dig vid himlens rand.

Var stolt att der din vagga stod
Och blif för det en kämpe god!
O älska det i lust och nöd,
O var det trogen till din död!
Till detta land du står i skuld,
Det är för dig en moder huld.

Afsked från landet.

Den sköna sommar'n har flytt sin kos,
Med den hvar lilja, hvar fager ros
Och alla de foglar i lunden.
Bland gyllne ax ingen blåklint ler,
Och ej till skogen linnæan mer
Mig lockar i morgonstunden.

Ja, sommar'n lyktat med fogelsång,
Med vestanfläktar och bäckars språng
Och doft ifrån grönskande ängar.
Naturen redan bytt färg och form.
Hör! väldigt brusar en nordanstorm,
Som hviner i hjertesträngar.

Farväl, i älskliga foglar små,
Farväl, i blomster, som tjust mig så,
I björkar och susande alar!
Farväl, du böljande, gula råg,
Du klara, glittrande, fria våg,
I fjell och i väna dalar!

I ljusgestalter från mark och skog!
Hvar ljuflig drömbild som mot mig log,
I luftiga väsenden alla!
Jag tackar eder och nu farväl!
Från er jag skiljes med sorgsen själ;
Ty höstliga dimmor falla.

Farväl, du landtliga, glada frid,
Du stilla lycka så solskensblid,
Du hydda bland ekar och lindar!
Skall er jag finna ännu en gång? —
Ack! mörk är hösten och vintern lång,
Och kalla de nordanvindar.

Mörka stjernor.

Släckta solar, mörka stjernor!
Himlens rymd är full af er,
Full af millioner verldar,
Som ej dödligt öga ser.

Intet ljus och ingen värme,
Intet ljud och intet lif,
Inga fröjder, inga sorger,
Ingen kärlek, intet kif!

Dömda till en evig glömska,
Sväfva de i eterns haf,
En och hvar af dessa många
Endast en ofantlig graf.

Spöklikt irra de deruppe
Utan rast och utan ro,
Dystrare än fordom Hades,
Väsenlösa skuggors bo.

Släckta solar, mörka stjernor!
En gång hafven I ock lyst,
Hjeltar, som för ljuset kämpat,
Varma hjertan, I ock hyst

Tusen år och fler kan hända
Flytt se'n dess i tidens ström. —
Allt det lif som förr I lefvat
Var det blott en flygtig dröm?

Tanken svindlar vid den fråga,
Som på läppen sväfva vill:
Fader! att förmätet spörja
Hörer ej mig stoftgrand till.

Barmhertighet.

Det led mot slutet, snart det var förbi.
Osynlig döden vid hans läger stod,
Men icke bister, skräckinjagande,
Nej! vänligt leende och kärleksfull,
Med sol i ögat, sol på pannans hvalf,
Blott bidande uppå sin Herres vink,
Att anden föra, löst ur stoftets tvång,
Till ljusets hemland, andeverldens sol;
Ty här en lefnad i *det godas* tjenst,
Som aldrig frågat efter tack och pris,
Nu ändas skall . . . och därför döden log.
Det led mot slutet, oljan var förtärd,
Och lifvets pulsar slogo knappast mer.
Den döende förnimmer tydligt dock
Hvar urets knäppning, vet att, när det slår,
Då slår jemväl hans lefnads sista stund;
Han hör ock hvarje ord af åldrig vän,
Som vakat vid hans sida dag och natt,
Ömt hållande hans matta hand i sin,
Med blicken på hans bleka anlet' fäst.
»Du var mig kär» — så ljuda vännens ord —
»Du var mig kär ifrån min ungdoms vår,
Jag var din själs förtrogne, du var min.
Jag vågar säga: trefaldt säll är du,
Du tryggt kan ingå i din Herres frid,
Och dina mödors välförtjenta lön
Du vinna skall. Ja! trefaldt säll är *du.*»

Men visarn skrider oafåtligt fram
På urets tafla, snart det är förbi.
Den döende från bädden reser sig
Med all den kraft som än han öfrig har —
I dödsminuten menskan ofta får
En styrka, icke anad, ej förstådd. —
Han trycker stadigt vännens kära hand
Till tack och till farväl på samma gång
Och svarar med sin stämmas forna klang:
»O nämn ej mödors välförtjenta lön!
Men i Hans namn, som göt sitt dyra blod
På korsets stam, i detta helga namn
Jag går att finna nu — barmhertighet.

* * *

Skönt morgonsol i kammarn blickar in
Med fridfull helsning från en bättre verld,
Och sex slår klockan uti stadens torn.
I vännens armar sjunker död han ner,
Hans sista ord det var: *barmhertighet*.

Missförstånd.

Nog äfven du som jag har sett ibland
Ett litet moln på horisontens rand,
En blekgul sky, som mörknade allt mer,
Tills plötsligt åskan i ett nu slog ner.

Du så din lefnads himmel mörkna såg,
Tungt blef ditt sinne, dyster vardt din håg,
Ditt bröst beklämdt, ditt hjerta sammantryckt:
Du fann i spillror hvad så stolt du byggt.

En bäfvan påkom dig, af skräck du slogs,
När ur din glada villa brådt du togs;
Hur molnet uppstod, visste du ej rätt,
Men börda blef hvad nyss var fjäderlätt.

Det var som något i ditt inre brast,
Som allt du mistat på ett tärningskast,
Som hade solen släckts på himmel blå. —
O att blott *missförstånd* kan verka så!

Skall du bli lycklig?

Jag såg dig ofta uti leken, dansen,
Bland bygdens ungdom ingen var så yster,
Mer snabbt ej hinden ses kring fälten jaga;
Kring ljusa lockar rosor knutit kransen,
Du tycktes mig de hulda gracers syster,
Som de blott född att tjusa och behaga.

Din röst var lärkans, hvilken bådär våren,
Ditt skratt musik, som smeker ljuft hvart öra,
Det låg utöfver dig en sällsam dager;
Och lyste stundom i ditt öga tåren,
Vid känslans svallning, hur den visste röra!
Då, trolska flicka! var du mer än fager.

Du kom, du såg, du segrade: du genast
Hvart hjerta intog från den första stunden,
Fick priset obestriddt i hvarje gille;
De unge männen sågo *dig* allenast,
Du var den vänaste i blomsterrunden,
Och blott om dig de alla täfla ville.

Skall du bli lycklig, skall en vän du finna,
Som troget följer dig i alla öden
Och ej dig sviker, när din fägring svinner?
Skall du ha kvar din magt att hjertan vinna,
När längese'n den slocknat, purpurglöden,
Som nu på dina friska läppar brinner?

Miss Charlesworth.

(Med anledning af ett föredrag i Upsala våren 1886.)

Palmsöndag inne är och klockan fyra:
Af hvita mössor salen re'n är full,
Man trängs der ifrigt för en qvinnas skull,
Nyfikenheten kan man knappast styra;
En engelsk miss — man sagt, hon vacker är —
Skall från estraden hålla gudstjenst här.

För »cives academici», ej andra,
Den unga missen tala skall i dag,
I »arken» spørsmål utaf skilda slag
Med många rykten löpa om hvarandra.
Är hon bedragerska, är hon det ej?
Och svaret blifver både »ja!» och »nej!»

Auditoriet redan är i spänning,
Otåligheten stigit till sin höjd,
Om mången också är för tvifvel böjd,
Af något märkeligt man dock har känning.
Det här för Fyris' ungdom blir ett nytt,
Som den mot mycket ej vill ha förbytt.

Men se! der kommer missen, in hon träder,
Och ett beundrans sorl i salen hörs,
Hon talar, och hvart hjerta sällsamt rörs:
Der nu hon står uppå estradens bräder,
Hon förefaller som en himmelsk syn,
En englauppenbarelse från skyn.

Åt detta anlete, det marmorbleka,
Hänförelsen ett purpurskimmer ger,
Ett soligt löje fina munnen ler,
Och orden klinga ljuft, melodiskt veka;
Men huru än från bröst till bröst de gå,
Mer fångslande är ögats språk ändå.

Att Albions tungomål, det icke sköna,
Dock ega kan en sådan dragningskraft,
Derom förut de ingen aning haft,
De hvilka här dess trolldomsmagt fått röna.
Två hela timmar! och likväl för kort
Var föredraget — så hon sväfvar bort.

Två hela timmar i en tropisk hetta
Hon talat har, i sex de gerna stått
Och oafvändt till henne lyssnat blott;
Otvifvelaktigt alltför kort var detta,
Och dock derute våren bjöd på fest,
Der fogelsången klingade som bäst.

»Hvem var hon, hvadan kom hon?» så man frågar,
Man intet vet bestämdt, dock *ett* är klart,
Att den som så kan verka underbart,
Som så sig skickar och så ädelt lågar
För himlens sak, den har ett heligt kall,
Förvisso den i vördnad hållas skall.

Att hon är qvinna, ung och skön tillika,
Och i »arméu» — det vare ej till last!
Hvad gör det väl? hon sjelf må stå sitt kast
Och fritt hon må sin Herres ord predika!
Hon talat har med onämbart behag,
Helt visst en varelse af högre slag.

Är hon bedragen? *hon* ej kan bedraga,
Den blicken ljuger ej, det sanning bor
I denna eldsjäl, på sitt värf hon tror.
Jag känner icke hennes lefnadssaga;
Bär hennes hjerta på en hemlighet,
En smärta, söfd till ro? Blett *Gud* det vet.

Vid Mästarens fötter.

Iblekröd tunica en man ses nalkas
På vägen, som till Sidons granskap för,
Och aftonsolen, sjunkande i vester,
Ett purpurskimmer på hans lockar strör.

En gloria kring hans klara ännu strålar
Och skönt med purpurskimret blandar sig;
Allvarlig är hans blick, så djupt allvarlig,
Och dock så kärleksrik, så innerlig.

Hvad glans i dessa ögon underbara,
Utöfver detta anlet hvilken frid,
Hvad sabbatsfrid af en oändlig ljufhet!
Och dock det märks, han rustad är till strid.

Af jordens ve han mycket har att bära,
Det synes klart der fram sin väg han går,
Fast tålmodets majestät, det milda,
På denna rena panna tecknad står.

»Hell Rabbi, o Messias, Du, vår konung!
Välsignad Du, som kom i Herrans namn!»
Så nyss de ropat, skarorna, som trängdes
Och undan hvilka nu han söker hamn.

Der blandats andra ljud, som ofärd bådat,
Men mängden hyllar än Marias son.
Snart detta jubel dock — han väl det känner —
Skall bytas ut mot smädelser och hån.

De Tannaîm, de karga skriftens lärde.
Som harmas att förlåtelse han ger,
De skola segra, molnen re'n sig samla,
Snart blixten flammar, åskan snart slår ner.

Hvem blir till hands med hjälp af dessa många,
De tusenden, som han har frälst från qval?
Sjelf *Petrus* skall sin mästare förneka
Tre gånger samma natt, förr'n hanen gal.

Han genomvandrat, stor i ord och gerning,
Det hela, vida Palestinas land;
Nu trött af färden, han en fristad finner
På Syrisk kust vid Medelhafvets strand.

I rhytmisk rörelse det höjes, sänkes,
Likt jungfruns barm, som skälfter under bön;
Men vänlig hydda bjuder gästfritt sköte,
Vid dörren står en rosenlager skön.

Dit in han träder, Mästarn söker hvila,
En välbehöflig ro han njuta vill.
Blott *Petrus*, *Jacob* och *Johannes* följa,
De äro hans, de höra honom till.

Hans livvakt äro de, ett ädelt tretal, —
När Mästarn dött, hans sak det främja skall, —
Än tro de dock, att, när hans tid är inne,
Han juda rike frälsar ifrån fall

De hoppas på den *jordiske* Messias,
Som skall upprätta störtad judastam,
De tro, att han är den, som skall dem föra,
Till magt och höghet ifrån blygd och skam.

De hoppas på den *jordiske* Messias,
Den *himmelske* de ha ej fattat än. —
Nu dörren öppnas, och en qvinna kommer,
Som söker *honom*, söker sorgens vän.

Ifrån det syriska Phænicien bördig,
Hon om hans godhet, om hans under hört;
Och därför till den store hjerteläkarn
En inre drift den djupt betryckta fört.

En hemlig röst i hennes hjerta hviskat,
Att han är Herren öfver lif och död,
Att han är den, som skall från ondt förlossa
Och frälsning bringa i den bittra nöd.

Hon i hans anlet' finner skönt bekräftadt
Hvad hon instinktlikt re'n på förhand känt,
Att han är verldsförsonarn, segerfursten,
Ett ljus jemväl för hedendomen tändt.

En hednisk qvinna, en af de försmådda,
Dem israël med afvogt sinne ser,
Den gudabornes höga sändning anar
Och i hans hägn hon tryggt sig öfverger.

»O Herre, Herre, Davids son!» — hon säger —
»O Herre, Davids son, förbarma dig,
Känn ömkan med en stackars moders smärta,
Hvars dotter ligger sjuk, o bistå mig!»

»Af djefvulen hon qväljes jemmerligen,
Hjelp henne, Herre, du, som magten har!»
Så talar qvinnan sänkt till Jesu fötter —
Men Mästarn eger ej ett ord till svar.

Han ställer sig som döf för hennes böner,
Fast hennes klagan djupt hans hjerta rör.
O skulle *han* ej nådigt sig förbarma,
Han, som vår minsta suck med kärlek hör?

Han vänder bort sitt anlet' att ej röja,
Hur innerst i sin själ han ömkan bär.
Så skenbart hård han vill i dagen tvinga
En bergfast tro, som redan visshet är.

Hon tröttnar icke, hennes mod ej svigtar,
Fast Mästarn tycks sig obeveklig te;
Hon väntar länge, väntar undergifvet.
»Skilj henne ifrån oss!» — de trenne be.

Till får af israels hus jag utsänd blifvit»,
Han talar så och låtsar hårdhet än;
Men hednisk qvinna hör ej upp att bedja,
Hon litar uppå honom, sorgens vän.

»O Herre, hjälp mig Herre, dig förbarma!
Min enda dotter, tvinar bort och dör,
Hon lider grymt, och allt mitt hopp är ute,
Om icke, Herre! du ett under gör.

»Gif blott en vink och änskönt mil oss skilja,
Min dotter frid och helsa återfår!»
Men Mästarn, fast han blöder i sitt sinne,
Blott svarar med en återhållen tår.

»Det är ej vackert taga bröd från barnen
Och det åt hundar ge.» Men till hans ord
Nu qvinnan mäter: »Herre! dock de äta
Af smulorna från deras herrars bord.»

Då kan han längre ej sin ömhet dölja,
Sitt tal han ändrar, ej sitt hjertelag,
Det är liksom en öfverjordisk dager
Belyser Mästarns rena anletsdrag.

På Palestinas himmel solen slocknat,
Fullmånen uppgått uti all sin glans;
En röst mer ljuflig än serafers klingar
Och dock en välkänd stämnia: det är *hans*.

Natt är der ute, men härinne tändes,
En högre verldars sol, som ej går ner.
Ännu en gång den store Mästarn talar
Till qvinnan, modern, som i stoftet ber.

Hon lyssnar hänryckt till de ömma orden:
»Din tro är stor, o ske dig som du vill!»
Sin sällhets öfvermått hon kan ej tolka,
Fullt hjertat är, men munnen tiger still.

Vid Mästarns fot hon glädjetårar gjuter —
O det är härligt att få gråta så --
Det stumma tack som hon till offer bringar,
O skulle han dess mening ej förstå?

Med lätta steg hon ilar till sin boning,
Till hemmet, ack! så länge sorgens bo,
Och finner — så som Mästarn sagt det hade —
Sin unga dotter der i ljuffig ro.

Hon bidar på sin bädd i säll förbidan,
De onda magter hafva flytt sin kos.
På hennes läppar bor ett vårligt löje,
På hennes kinder rodnar helsans ros.

O salighet, o salighet af höjden!
Helbregdagjordt det enda barnet är,
O ljufva lön för trones segervisshet,
Som nådens budskap åt all jorden bär!

Dröj ej!

Dedan än du är på vägen,
Innan än du mejas ned
Va^r din trätobror benägen,
Sök försoning, stifta fred!
Dröj ej, harmens låga släck,
Handen till försoning räck!

O kanhända sjelf du felat
Mången gång i öfvermod,
Att du stungit och ej helat,
Fast uti din magt det stod,
Dröj ej, sök försoning du,
Medan det är tid ännu!

En äkta publicist.

Hvad är en äkta publicist?
En icke ringa man för visst,
För rätt och sanning städse varm
Med stål i sinnet, mod i barm.

Vår aktning och vår vördnad värd,
Han bär, ock han, en hjertes svärd
Med många stolta runor på,
Att troll och gastar nederslå.

Dagtingan känner ej han till
Och ljusets seger blott han vill,
Han mörkret såsom pesten skyr,
Han ej för öfvermakten flyr.

För *sig* han intet pris begär,
Men har hvar ädel sträfvan kär,
Den skänker han sin hyllningsgård
Och gör den känd utaf en verld.

Han glädes i sin fria själ
Hvar gång han främjat andras väl,
Hvar gång den går ett steg framåt,
Den sak, som han sig egnat åt.

Och *mensklighetens* sak är hans —
Fast sällan jordisk äras glans
Sitt skimmer på hans stigar strör,
Hvad mer, han sörjer ej därför.

Vår tack, du äkta publicist,
Som troget vakar först och sist!
Hell dig i söder och i nord,
Hell *dig* och hell *det fria ord!*

Mer än glädjen är dig sorgen nyttig.

Fällförbarmare, som bor i höjden,
Lär mig Du den svåra konst att *glömma*,
Lär mig den! och sorgens moln på pannan
Skola skingras som för solens strålar,
Dimman viker, alla töcken fara,
Och i ljus sig himlen åter kläder.
Lär mig glömma lumpenhetens nålsting,
Bitter otack för ett känsligt hjertas
Ärliga och varma nit, o lär mig
Lär mig Du den svåra konst att glömma!
Lär mig Du att blott *det goda* minnas,
Minnas allt, som gjort mitt hjerta glädje,
Allt det sköna, som ger lifvet värde,
Allt det härliga, som höjer sinnet!
Lär mig *det*, och högt jag dig välsignar.

Så han bad i stund af namnlös ångest,
Bad med knäppta händer, medan tårar,
Heta tårar utför kinden runno,
Och det qvalda, sorgbetyngda hjertat
Skälfde som för stöten af en dolkspets,
Styrd af hatet i oblidklig hämndlust.
Så han bad på sina knän i stoftet
Och med blicken vänd mot stjernors fäste,

Tills han plötsligt tyckte sig förnimma
Ord, dem länge, länge han förgätit,
Ord ifrån en stämma, mild och ljuflig:
»Äfven sorgen är en himlens gäfva,
Knota icke, klaga icke heller!
Mer än glädjen är dig sorgen nyttig.
Tro en vän, som ej hör upp att älska
Och som vet hvad bäst din själ behöfver! —
Mer än glädjen är dig sorgen nyttig.»

De små.

(Sann händelse.)

Drifvor sig till drifvor hopa, torna sig och växa
höga,
Alla stigar, små och stora, uti ett de samman snöga,
Bonden dröjer gerna hemma under qvällen, mörk och
bister,
Törs ej titta utom knuten, att han icke andan mister.

Vindar isiga och skarpa öfver fält och kullar hvina,
Skuggan växer till allt mera, knappt en stjerna synes
skina,
Månen sorgset anlet' gömmer bakom molnens täta
slöja,
Liksom bäfvade han ängsligt att sitt gudaänne röja.

Skydde Gud en hvar, som denna afton måste ute
vara!
Intet vänligt ljus från ofvan skall hans skumma stig
förklara,
Skuggan växer till allt mera och så villande är leden,
Och vid ufvens hemska klagan natt sig sänker öfver
heden.

Stormens vilda ande rasar utan hejd och utan skoning,
När och fjerran fåfängt skådas något spår af mensko-
boning,

Då i qvällens sena timme tvenne gossar ännu spåda
Nedanföre brinkens krökning varsamt öfver ängen träda.

Deras slitna, rifna kläder knappast dem till hälften
skyla,

Utan tak och bröd de vandrat dagen om i denna kyla,
Sända ut att bistånd tigga från en sjuk och fattig
moder,

Visade på dörr'n dock ständigt, fast de gråtit tåre-
floder.

Nioårig är den ene och den andre täljt af vårar
Sju allenast och de arma dock med hårda ord man
sårar,

Tvenne långa mil de vandrat, stridande mot kölden,
nöden,

Nu likväl de hunnit tröttna, se sin räddning blott —
i döden.

De på drifvan ned sig sätta, hållande hvarann i
handen,

Blicka, vädjande till höjden, sorgsna upp mot himla-
randen,

Barnens bön, som tidigt re'n de af en älskad mor
fått lära,

Stammas fram från bleka läppar, flyr till Gud på
vingar skära.

»Fader vår!» för sista gången bedja de med knäppta
händer

Och fast deras lemmar skälfva, bönen dem sin lin-
dring sänder:

Bön! i lifvets allvarsstunder skuggorna du bjuder
vika,
Af ett barnsligt hjerta beden, ej du skall vår tillit
svika.

Menskors hårdhet, vinterqvällens ödslighet de arma
glömma
Och de slumra, slumra roligt och i sömnen ljuft de
drömma,
För de ungas tjusta blickar nu en evig sommar
hägrar
Och en fridlyst verld, der ingen barnens sälla fröjd
dem vägrar.

Och i sömnen mildt en engel för dem ofvan tidens
gränser
Dit der jords och himlars Herre i all ljusets fullhet
glänser,
Och vid helga harpors samklang der de sjunka i
Hans armar,
Slutna mot det Fadershjerta, hvilket evigt sig för-
bärrar.

* * *

Men när nattens mörker skingrats och den nästa dag
är inne,
Skådas de förfrusna arma med ett sorgbetungadt sinne,
Tårar rinna, tårar strömma, ack! för sent att nu dem
båta —
Du som all din rikdom mistat, stackars mor! kan du
förlåta?

Bröllopsqväde.

Så ären I ej mera tu, men ett i lust och nöd,
Förenade i hopp och tro och helig kärleksglöd.

Så ären ljuft I fjettrade af Hymens rosenband
Och samma stigar skolen nu I gå med hand i hand.

Så är det signadt ert förbund uti Guds faders namn,
Och lifvets lycka väntar er i hemmets lugna hamn.

Det mål, hvarom I länge drömt, förverkligadt det är,
Och jorden för er tjusta syn blott fagra blomster bär.

Ty höst och vinter, natt och köld, de intet ju förmå,
När tvenne hjertan innerligt blott för hvarandra slå.

Och tiden eger ingen magt, der trohet byggt sitt bo,
Och huru än det storma må, nog *kärleks* rosor gro.

Ja, är den af det rätta slag, den trotsar »glömskans
sjö»,
Den lefver bortom grafven än, dess rosor aldrig dö.

En sol, som ej af nedgång vet, skall lysa då er stråt,
Och evigt hand i hand som nu I skolen följas åt.

O, vården dessa rosor ömt, och vare Han med er,
Han, kärlekens och lifvets Gud, som råd och bistånd
ger!

Det är vår önskan denna stund, du unga brudepar!
Då nu den samma stig du går mot okänd framtids
dar.

Vid en ung flickas första nattvardsgång.

Vid korsets fot, vid helig altarrund
I dag du slutit med din Gud förbund
Och Han ditt namn ibland de sina skrifvit,
Sitt evangelium Han i dag dig gifvit.
Du legat har i dag invid Hans bröst,
Hans, som allena kan ge mod och tröst.

Flydd är din barndoms sorglöst glada tid,
Och *jungfruns, kvinnans* drömmar taga vid.
För dig nu lifvet ler i all sin fägring,
Och bjert der skimrar mången framtidshägring;
Så mycket nytt dig möter från i dag —
Men lyckan skiftar, så är ödets lag.

Ej alltid eger du en ömsint mor,
Hvars kärlek var beständigt lika stor;
En älskad fader skall ej städs dig vakta
Och, värnande, på hvarje fara akta.
Ja, hulda flicka! lifvet är ej lek,
Ej dans på rosor blott vid vestans smek.

Blott *ett* står fast: det är Guds eget ord,
Som klarhet sprider åt förmörkad jord.

Om under åren hennes fröjder vika,
O trygga dig dervid! det kan ej svika.
Förvara väl ditt unga sinnes tro,
Och himlen evigt i din själ skall bo.

Sångarminne.

Ded min *Franzén* jag vid mitt skrifbord satt,
Om dufvan läsande, om »Fannys» skatt,
Som mellan henne och ung »Edvin» flög
Och smekande intill hans bröst sig smög.

Jag njöt af diktens skönhet underbar,
Så oskuldsfull, så himmelskt ren och klar,
Då plötsligen *min* Fanny hos mig stod —
Men ack! med blicken skymd af tårars flod.

»Se», sade hon, »hur allt förgängligt är!
Den sångarn som vi begge höllo kär,
Som mellan oss flög kring med ömma bud,
Ej mer han höjer sina toners ljud.»

»Här i min hand han hvilar, men ej mer
Han så som förr min smekning återger:
På burens golf jag honom hittat nyss,
Men fåfängt kallad af sin makas kyss.»

»Orörlig låg han der, med kärligt lock
Hon kretsade omkring — förgäfves dock;
Nu flaxar hon i buren af och an
Och klagar gällt och tröst ej finna kan.»

»Det gör mig ondt att se den armas sorg
Och ungarna, som pipa i sin korg.
Ack, kärleks fröjd, hur hastigt den förgår,
Hur inom kort blott smärtan återstår!»

»Hur sjöng han icke hela dagen om,
Hur hvarje ton ifrån hans hjerta kom,
Hur vacker var han ej, hur glad och öm!
Nu är det allt blott som en flygtig dröm.»

Så talte hon och tår på tår der föll,
Allt medan fogeln i sin hand hon höll;
Men fastän sjelf bedröfvad i mitt sinn'
Jag stälde dessa ord till vännen min:

Var tröst, var tröst! ej sörje du hans lott,
Sin lycka njöt han ju i ymnigt mått;
Att älskad bli som han i lif och död,
Männ' någon högre sällhet jorden bjöd?

Är han ock kallnad, är hans saga all,
Han som ett ljufligt minne lefva skall,
Och sången, som han sjöng, ej dött har den,
I hjertat skall den klinga länge än.

Blif ej försagd!

Blif ej försagd, du mödans träl,
Fast ingen tack du rönt!
Blif ej försagd, du varma själ,
Som älskar obelönt!

Blif ej försagd, fast denna verld
Är tung att lefva i,
Och, skattande åt prål och flärd,
Man går dig kallt förbi!

Blif — hvad du var — det rättas vän
Och tröttna ej till slut,
Och hur du bléf besviken än,
O så ditt säde ut!

Hvad mer, om det du sådde ock
Ej mogna vill till skörd!
Du fyllt ditt värf, du har ju dock
Ditt hjertas vittnesbörd.

Källan.

Klara källa! ur din våg
Vill jag helsa dricka,
Hemta ökad kraft och håg
Att mot ödet blicka.

Här i ensamhetens stund
Vill jag kasta ankar,
Ordna till ett fast förbund
Mina spridda tankar.

Skugga parad är med sol,
Svalka vinden flägtar,
Och ur ångande viol
Suger fjärl'n nektar.

Men *min* törst den släcker jag
I din silfverbölja,
Skådar välbekanta drag
I ditt djup sig dölja.

När jag sitter vid din rand
Vakna flydda drömmar,
Lösas jordens trånga band,
Fröjd mig genomströmmar.

Vill du veta källans namn,
Denna frida, sälla?
Det är *hjärtats* lugna hamn,
Det är *minnets* källa.

"Vildfogel lilla!"

Vildfogel lilla! Du inom kort
Från mig och henne skall hasta bort.

Vi skiljas åter, vår enkla härd
Du lemna skall för den vida verld.

Men våra tankar dock följa dig,
Hvarhelst du hamnar på lifvets stig.

Och nog — vi älska att så det tro —
Din tanke söker ock *detta* bo.

Så, hur vi skiljas af rum och tid,
Vi skiljas icke — det blir dervid.

Dig skydde Han, som i höjden bor,
Hvars magt är evig, hvars nåd är stor!

Han kläder liljan i snöhvít skrud,
Åt liten fogel ger sångens ljud.

Vildfogel lilla! om rätt du ber,
På Honom litar, ej ondt dig sker.

Fienden.

Du har en fiende, en fruktansvärd,
Som oafåtligt möter på din färd;
Vid hvarje steg, som du i lifvet tar,
Var viss, du honom vid din sida har!

Han följer dig som skuggan öfverallt;
Hvarhelst du stannar, der gör *han* ock halt,
Och skyndar du att undfly uti hast,
Han skyndar ock, han ger ej ro, ej rast.

Du stänger in dig, skjuter regeln för,
Men plötsligt står han dock derinnanför;
Du släcker ljuset, söker hvilans frid,
Förgäfves dock, han är der tätt bredvid.

Din *frid*, det är just den han grumla vill.
Med kropp och själ du hörer honom till,
Han är din plåga både natt och dag —
Och fienden: det är ditt eget jag.

Skaldens död.

Det tindrar från fästets djupblå rund
Der Carlavagnen är satt,
Det lyser så hvitt ifrån dal och lund,
Från fjellets topp och dess fasta grund
I gnistrande vinternatt.

De sälla alla, som slumra sött,
Förglömmande livvets ve,
Så dagakarlen af mödan trött,
Som hon, hvars rosor en storm förstrött,
Nu saligt i drömmar le.

Men skalden vakar i natten än
Och söker mot plågan tröst
I sångens sköte, som var hans vän
Och ständigt helat hvart sår igen,
Som tärde hans qvalda bröst.

Hur skönt han sjunger, som svanen gör
I döden lemnad allen,
När brådt han skinande vingar rör
Och under flygten i välljud dör
Vid qvällsolns slocknande sken!

Den sång skall göra förutan ståt
En Eriksgata så skön,
Som sällan än på en furstes stråt,
Der hölj'd i blomster han går framåt
Och vinner i kärlek sin lön.

Ett »tack för god vakt!» den sången är,
Hans andes sista farväl
Till en och hvar, som hans dikt höll kär,
Den dikt, som speglat så frisk och skär
Hans fria, manliga själ.

Sig Carlavagnen derofvan rör
Och nu med »tindrande stång»,
I nattlig stund den en guldglans strör
Kring land och vatten — och intet stör
Dess heliga, tysta gång.

På Carlavagnens strålande ring
Fromt skaldens öga är fäst . . .
Och ofta, höjd öfver jordens ting,
I blånande rymder han sett sig kring,
Re'n länge en himmelsk gäst.

Mot Carlavagnen han skådar opp;
Han sjungit sin sång till slut
Om ljusa minnen, odödligt hopp,
Om allt det sköna i lifvets lopp —
Blott smärtan glömde han ut.

Den inne är, förklaringens stund,
Förlossningens timma slår:
Han ser en engel från himlens rund,
Som kommer närmre med hvar sekund
Och re'n vid hans sida står.

Och tyst han sjunker i engelns famn,
Som mildt vid hans hjerta rör,
Den vingade hviskar så ljuft hans namn,
Och skaldens bleknade trötta hamn
Mot sferernas ringdans för.

Men Svea mister en hugstor son,
En heros bland diktens män,
Fast kistan ej vid kanoners då
I mullen sänks, som sitt dyra lån
Så girigt kräfver igen.

Dock ofvan stjernor i himmelshöjd,
Befriad från jordiskt tvång
Och icke mera af krämpor böjd
Han börjar åter i ändlös fröjd
Sin sköna, härliga sång.

Till Thalia.

Hell sånggudinna på Parnassens höjd,
Som stunder ger af utsäglig fröjd!
Hell dig Thalia, strålande och fager,
Med hjessan höljd af oförvansklig lager!

Stor är din makt, ditt rike utan gräns;
I hvarje hjertats vrå ditt välde käns,
När från ditt helga berg du träder färden
På »bräderna, som föreställa verlden».

Din staf du lyfter: lefvande gestalt
Det tager an, som nyss var stelt och kallt,
Ett svunnet slägte stiger upp ur grafven
I kött och blod; ty bräckt är dödens glafven.

Du frambesvär de tidehvarf som flytt,
Och för vår syn de röra sig på nytt;
Din blotta vink är nog att återbörda
Hvad vi oss lärt att älska eller vörda.

En bild du ger oss af vår egen tid,
Att än vi tåras, än vi le dervid;
Men när du blottar själens gömslen alla,
Hvad godt, som slumrar, vill till lif du kalla.

Hur än du täljer lifvets väl och ve,
Som i en spegel vi oss sjelfva se
Och så till sist vi skola seger vinna,
Det är ditt ädla mål, o sånggudinna!

Uppåt!

Uppåt ifrån tidens stormar blicka!
Sky dock icke att dig vederqvicka
Af hvad tiden eger skönt och godt!
Njut i menlös fröjd af jordens nöjen,
Le, men le blott med den vises löjen,
Eller skalkas — men som barnet blott!

Uppåt, uppåt mot din drömda himmel
Skåda ifrån hvardagslifvets vimmel,
Der du jägtas utan rast och ro!
Ödmjukt, ödmjukt inför Herran böj dig
Och på bönen Jacobsstege höj dig
Uppåt, uppåt under hopp och tro!

Var tröst!

Jag känt dig länge, vet ditt hjertas art,
Uti ditt inre har jag skådat klart,
Jag ser det lida af en namnlös smärta,
Ditt ädla, arma, oförstådda hjerta.

Jag känner väl ditt blida sinnelag,
Det läsligt stod för mig i månget drag —
Men, ack! din godhet just till last man vände
Och hagelskurar mot ditt bröst man sände.

Mot detta ömma bröst, så utan svek,
Man sigtat skoningslöst — och du var vek,
Du egde vapen, men du ned dem lade,
Då, hette det, du karakter ej hade.

Du egde mod, fast ej till sjelfförsvar;
Du aldrig tvekat lyfta ditt standar
För rättens sak, men gälde det din egen
Du drog dig undan, rådvill och förtegen.

Så gick man dig på lifvet mer och mer,
Och verlden, hvilken ej till hjertat ser,
Snart med sin dom var färdig, ditt var felet,
Och hatet, lågsinthenet vunno spelet.

Var tröst, min vän, var tröst och sörj ej så!
Hur natten skymmer, dagas nog ändå.
Var tröst, var tröst! hur törnet bittert svider,
Det sorgsna hjertat finner frid omsider.

O tro mig du! *Han* har dig ej förglömt,
Han, som har smärtans kalk i botten tömt.
Var tröst! Han skall till godt det onda vända
Och sina englar dig till bistånd sända.

Ett vänligt ord.

Ett vänligt ord och sagdt i rättan tid,
Det mäftar mycket uti lifvets strid,
Det mäftar mera än du ana kan,
Det ofta seger öfver hjertan vann.

Ett vänligt ord, som kostar ingenting,
En verkan har på denna jordering,
Att kunna rubba månget mörkt beslut
Och göra mjukt ett sinne hårdt förut.

Hur mången mulen panna blef ej ljus
I armods tjäll, i rike mannens hus,
Hur månget kif ej bilagdt på vår jord
Vid blott ett enda litet vänligt ord!

Ett vänligt ord kan göra mödan lätt,
Försona mången liden oförrätt,
Ett vänligt ord och utaf hjertat sagdt:
O tro mig, du! det har en sällsam magt.

Frimureri.

Ett andarnes frimureri jag vet:
En sköna själars sköna hemlighet,
Ett ädla hjertans inre frändskapsband,
Som enar sönerna af alla land.

En blick, ett ord, knappt fullt förstådt! — likväl
Du känt, hur själ har slutit sig till själ,
Hur hjerta hjerta mött med samma slag,
Liksom de aldrig hade skilts en dag.

Besynnerligt att i en kort minut
Man finna kan hvarann! och dock förut
Så mången ödet i ens väg har sändt,
Som under år man mött och aldrig känt.

Det gifs ett andarnes frimureri —
För hopen städs det skall ofattligt bli. —
En hand, som räcks, en blick, ett tecken blott,
Och sköna själar ha hvarann förstått.

Ett afsked.

Han sagt farväl, han var ej mer af nöden,
Han, som en gång styrt Europas öden,
Och nu han går, sin samtids störste son,
Med fasta steg till ensligt Pantheon.
Vid gamle kejsarns kista rörd han dröjer,
Han der, först der, sitt stolta hufvud böjer;
Den döde herskarn, utsägligt kär,
Det stumma vittnet till hans tankar är.
De kära döda fatta bäst vår smärta,
De tyda säkrast chiffern i vårt hjerta,
Ljuft är till dem, i stund af vemod gå —
De lefvande så lätt oss missförstå.

Till platsen, der hans döde herre hvilar,
Med möda sig en dagens stråle silar;
Men furstens hvita uniform ger ljus
Åt halfskum kammare, dit ej ett brus
Af världens vimmel med dess yra hinner.
I detta rum sig sjelf han återfinner,
I dödens närhet får hans sinne ro,
Än en minut i döde kejsarns bo,
Än en minut! och så han tyst försvinner.

Den gamle kanslern sjunkit från sin höjd.
Den *unge* kejsarn, sjelf för stordåd böjd,
Med egna bragder staka vill sin bana,
Och rodret rycks ur händer segervana.
Bepröfvad statsman fritt det lemna må:
Ett enadt Tyskland var hans verk ändå.

I en ung flickas album.

Liten trast i björkens topp
Qväder ömt för dig sin visa
Sjungande om tro och hopp,
Hörs han dig och sommarn prisa.
Vind och blomma hviska så:
»Gladt i frid din bana gå!»

Nu med dina tjugu år
Strålar du så skär och fager;
Tiden, som ej stilla står,
Dock hvar yttre fägring tager.
Andens aldrig flyr sin kos —
Mins det, mins det, väna ros!

I ett ungt pars minnesbok.

Dåtte kärlek, hopp och tro,
Dessa trenne genier blida,
Städse i ert hem få bo
Och välsignelse der sprida!
Då på lifvets ocean,
Aldrig nådd af svekfull Ran,
Skall så lugnt er farkost glida,
Huru än det storma må,
Huru än tidens böljor gå.

Nyårsqväde.

Det gamla, hädansvunna år,
Jag bjuder det farväl.
Der nu det ligger uppå bår
Jag eignar det en saknans tår
Med rörd och tacksam själ.

För hvad det gaf, för hvad det tog
Jag offrar det min gärd;
Det ofta mig med bäfvan slog,
Men lika ofta ock det log
Och signade min färd.

En helsobringare det var
I solsken eller regn;
Och om min himmel glänste klar,
Om någon diger sky den bar,
Det bjöd dock skydd och hägn.

Det nya år, hur skall det bli,
Skall det i frid förgå?
Skall jag af sorgen hemsökt bli,
Skall glädjen gå min dörr förbi,
Säg, Fader i det blå?

Dock ske Din vilja, huru än
Min lott gestaltar sig!
Jag smärtan kalla vill min vän,
Och döden — ej jag fruktar den,
Den för mig ju till Dig.

Men skänk min arma like tröst
Och lindra hvarje nöd,
Skänk ro åt hvarje qvalfullt bröst,
Åt enslingen i ålderns höst
Skänk kärleksfullt Ditt stöd!

Låt bönens dufva sväfva ner
Till slott och låga tjäll,
Att en och hvar mot höjden ser,
Der löftets sköna båge ler
Utöfver dal och fjell!

Och skydda mina fäders land
Från villor och försåt,
Att folk och konung hand i hand,
Förenade med hjertats band,
Må vandra ljusets stråt!

O Herre! gif det af Din frid,
Bjud flitens skördar gro,
Låt qvinlig dygd och manlig id
Der bygga som i fordom tid
I ära och i tro!

Ett godt nytt år mitt Sverge gif,
Håll öfver det Din sköld,
Bevara det från split och kif,
Hvart ädelt säde håll vid lif
I trots af natt och köld!

För Konsten!*

Den sanna konsten är ett barn af Gud,
Till jorden sänd att föra ut Hans bud,
Att adla glädjen, balsam ge åt smärtan
Och locka vårar fram ur menskohjertan,
Som digna under hvardagslifvets qvalm —
Och uti handen bär hon fridens palm.
Och tvillingssyster född med religionen,
Som är blott mera sträng och allvarsam,
Hon tjusar oss i färgen, bilden, tonen,
Förrådande allt jemt sin gudastam.
Hvad under sekler slumrat har i jorden
På hennes vink står åter fram i glans:
Kring hjeltens tinning flätar hon sin krans,
Och än en gång kring Södern och kring Norden
Hon öppnar åter Edens stränga dörr
Och lifvet ler och morgonrodnan flammar,
I silfverpopplars hägn ett slägte glammar
Oskyldigt, sveklöst som vårt första par,
Då intet brott och ingen ondska var.

Ja, brottet sjelft hon för vårt öga ställer,
Hon tränger neder till dess dolda rot,
Mot henne maktlöst är tyrannens hot,
Men fast, omutlig är den dom hon fäller.

* Vid Artistklubbens årsfest den 23 Februari 1882.

Så mången sann förtjenst, så mången dygd,
Som bortglömd var, hon tager i sitt skygd;
För henne intet gifs för smått och ringa,
Hvars värde *hon* ej vet i ljuset bringa;
Försonande hon genom lifvet går,
Dess alla missljud vill hon skönt betvinga;
Hon andas -- och en verld i blomning står,
Och harmonier genom rymden klinga;
Du sträcker fannan mot en evig vår,
Der ingen natt och ingen skymning rår;
Och idealet, detta fordom drömda,
Men ack! i lifvets vimmel länge glömda,
Du ser dess spegelbild, du hör dess röst
Ur djupet af ditt mer ej qualda bröst.

En glädjebringerska på jorden är hon,
Som lyser, värmer under mist och köld,
Mot ljusets fiender en Pallas-sköld
Och uti gengäld kärlek blott begär hon.
O var *hon* vårt ögonmärke här,
O brinne hennes låga klar och skär
I våra hjertan stadigt till det sista!
O slockne aldrig hennes helga gnista!
Ty *sanning, skönhet* hennes valspråk är.
O må vi troget hennes färger bära
För ljusets sak, för fosterlandet kära!

Fosterländska runor.

Engelbrekt Engelbrektsson.

Mycket ha vi hunnit glömma under årens fröjd
och ve,
Mycket, som haft rätt till vördnad, som vi bort vår
kärlek ge —
Skulderna till hädangångna glömmar fort en nutids
slägt —
Men trots seklers skymning lefver dock ditt namn,
o *Engelbrekt!*

Ty ditt manligt svenska sinne skydde ej ett ärligt
ord,
När ditt Sverige var i våda, hatadt styfbarn uti Nord,
När en svag och dådlös konung, glömsk af pligten
och sin ed,
Icke såg, ej *ville* skåda, huru fosterlandet led.

När ditt ord, det välbetänkta, inför tronen taladt ut,
Icke fick gehör, och ändtligt tålamodet tagit slut,
Grep, förtrytsam, du till svärdet, lät det bli vår fri-
hets tolk,
Och dig troget uti spåren följde så allt Sveriges folk.

Och du fick det folkets kärlek, fick det uti rikligt
mått:

Detta var den lön du ville, detta, detta enda blott.
»Allt för folket!» var ditt valspråk, der din bana
fram du gick,
Seende utöfver tingen med profetisk siarblick.

Hjelte, folktribun och statsman, öfver lidelserna höjd,
Utan sjelfviskhetens anspråk, ej för flärdens skim-
mer böjd,
Föresyn för alla tider och med det bestämda sätt,
Som är mannens sanna prydnad, höll du strängt på
lag och rätt.

Men att svenska folkets kärlek din så oafkortadt
blef,
Detta var som mördarhanden till det slemma brottet
dref;
Detta kunde de ej bära, de som sett ditt värf med
harm,
Och du föll med klufven hjessa, med en genomhug-
gen barm.

Till den plats der svenska folket tacksamt rest din
ärestod,
Nära stället der försåtligt en gång göts ditt ädla
blod,
Ofta, ofta flyr vår tanke ifrån dagens flärd och prål,
Lär att hemta mod och styrka, lär att fatta stort
sitt mål,

Vänder derifrån till baka, gripen af din andes flägt
Och välsignande ditt minne, ädle, ädle Engelbrekt!
Dock fast uti brons du ständar i din stad, i Örebro,
Uti trogna, svenska hjertan tryggare din bild skall bo.

“Herr Sten.”

Ädle Sturar, kungar utan krona!
Svenska hjertan aldrig glömma er.
Klart er stjernbild skall på himlen trona,
När så mången sol i moln går ner.

Sången städse till ert lof skall ljuda,
Namn mer sköna häfden knappt vet af;
Lif som edert skall till vördnad bjuda,
Fastän sekler kretsat kring er graf.

Lif och blod för Sveriges väl I vågat,
Eder sköld var frihetens egid,
Storsint I för rätt och sanning lågat
Och dem värnat i en stormig tid.

Ädle Sturar! sedan barndomsåren
Er mitt svenska sinne kära höll,
Mest dock *dig*, som uti lefnadsvåren
Invid *Bogesund* för sveket föll.

Hvilken godhet, rörande till tårar,
Ädelhet förent med lejonmod!
Sjelfva ondskan ingen skugga spårar
I din ljusa bild, du kämpe god!

Nu jag ser i andestundens timma,
Hur du hastar till ditt Sveriges skydd,
Svärd och lansar genom natten glimma,
Främst din sköld med Sturevapnet prydd.

Fosterlandets sjelfbestånd det gäller,
Re'n dess ovän har till fall det dömt;
Än en gång du till dess värn dig ställer,
Fältherrns vakna snille intet glömt.

Från din hvita stridshingst du befaller
Främst i spetsen för din bondehär,
Öppet än är hjälmvisirets galler,
Öppet som ditt hjeltesinne är.

Vintersolen på ditt anlet' lyser,
Visar dina rena, blida drag;
Hopp och tillförsigt ditt hjerta hyser:
Du skall slå ditt sista, stora slag.

Christians skaror du förut fördrifvit,
Dem i ärlig strid du öfvervann,
Gud, som dig så ofta bistånd gifvit,
Ej i dag dig öfvergifva kan.

Visst sig samlat på de Danskes sida
Allt hvad ypperst Europa har,
Som sig grundligt konsten lärt att strida,
Men din blick är lugn, din panna klar.

Öfvermagten tydlig är, du känner
Farans vidd, men känner äfven dem,
Dina kära, trogna odalmänner,
Gångna ut att skydda hus och hem.

Höge herrar ofta landet svikit,
Hafva ställt sig i tyrannens sold;
Bonden aldrig från en Sture vikit,
Aldrig böjt sig för ett utländskt våld.

Och herr Sten, herr Sten, den unge Sturen,
Vill han följa in i döden än;
Löfteseden, utaf honom svuren,
Redligt höll han och skall hålla den.

Din och landets sak ej *han* förrådde,
Han ditt unga hjertelig ej tog,
Han ej rigtat skottet, som dig nådde
Och som Sveriges hopp i spillror slog.

Segern vinkar, räddningen är nära,
Jubel råder i de dinas led,
Då — o syn som kan mig än förfära —
Tyst du sjunker från din sadel ned.

Vakande med trohet till det sista,
Klokt du ordnar för ett älskadt land,
För ett tröstlöst folk, som skall dig mista,
Innan än du nått din sökta strand.

”Fru Christina”.

Ett stelnadt lik var han, som skulle värna
En hotad frihet; stum var Sturens röst.
Ett stelnadt lik *Christina Gyllenstjerna*
Blott sluta fick intill sitt trogna bröst.

När män förfäras och af ångest skälfva,
Och de, som förr ej svikit, svika nu,
Hvem syns till landets frälsning planer hvälfva?
O Sturens ädla husfru! det är *du*.

Som död han vände till sin borg tillbaka,
Som så förhoppningsfull till striden for;
Förtviflan råder, endast hon, hans maka,
På Sverges räddning, på dess framtid tror.

I dygder, hvilka ypperst pryda qvinnan,
Hon städse var ett mönster för sitt kön,
För Sverges skull hon vorden är hjeltinnan
Och såsom sådan icke mindre skön.

För Sverges skull hon uti stål sig kläder,
Bär sköld på arm och svärd i snöhvít hand,
Som en Valkyria hon för folket träder
Och manar det till kamp för fädrens land.

Hvart ord af henne genom själen tränger,
Med manlig kraft hon leder stridens gång,
Hon Stockholms portar för kung Christian stänger,
Hans vilda skaror hejdar gång på gång.

Hon hoppas kan — men ack! mot Christians ränker
Hvad mäktar svärd, om aldrig än så godt?
En *Hemming Gadd* sin gråa hjessa sänker
Och böjer knä för trolös Danadrott.

Man allt för snart den dårskap skall begråta,
Som hoppats på den krönte hycklarns nåd,
Lättrogenheten ej sig skall förlåta,
Att hon af *Sturens enka* ej tog råd.

Lemlästادت, styckadt, fosterlandet blöder —
Hvem finnes nu som skyddar det från fall?
Allsmäktige, som nya krafter föder!
Du vakar öfver den, som rädda skall.

Vid Sälens by.

Som jagadt vilddjur han hetsad var,
Men hurtigt dock han sitt öde bar,
Kring land och rike han biltog drog,
Men friskt hans hjerta i barmen slog.

Man hade pris på hans hufvud satt,
Han varit kringhvärfd af dödars natt,
Ty se'n han rymde från *Kallö* slott,
En lifdömd flykting han varit blott.

Om dagen under en fura gömd,
Han var om natten till vandring dömd;
När andra slumrat i bäddad säng,
Har han måst irra kring skog och äng.

Han pröfvat faror, han lidit nöd,
Nöjd att förtjena sitt knappa bröd,
När han som dräng uppå logen stod;
Dock intet rubbat hans glada mod.

Men nu hans hopp sig i tvifvel vändt,
För första gången han bäfvan känt.
Ej för sin egen, för landets skull,
Af sorgsna tankar hans själ är full.

Sitt sista ord har han talat ut
Vid *Mora* kyrka, nu var det slut.
»Kung Christian hade man gett sin tro,
Man ville plöja sin teg i ro.»

Det folk som fordom har följt så käckt
Hvart bud af *Sturar* och *Engelbrekt*,
Det folk, oryggeligt som granit,
Till det förgäfves han satt sin lit.

Till dessa qvinnor och dessa män
Han hade talat som aldrig än,
Han rört dem alla, han sett det klart,
Fast hans förväntan blef gäckad snart.

Så hög, så manlig han för dem stått,
Der hämd han kräft för tyrannens brott —
Men fast hans ord de på sinnet lagt,
Sin hjälp de nekat, sitt »nej» de sagt.

Sjelf han till sist hade fått det råd
Att underkasta sig Christians nåd
Och hvarom icke från trakten gå,
Att lugn man måtte i Dalom få.

Det var för mycket, med tårad blick
Och harm i hjertat från dem han gick.
Han drog åt vester, de norska fjell,
Han skall dem hinna ännu i qväll.

Han gjort sitt bästa; en ensam man,
Om än så dristig, hvad mägtar han?
Är enslig stigen han vandrar på,
Mer öfvergifven är *han* ändå.

Till Norge än är ju vägen fri,
Nu dit han skyndar, *det är förbi!*
Den tanken pressar så hårdt hans själ,
Hvars enda mål är hans Sveriges väl.

Bort, bort han hastar med raska fjät;
Naturens härliga majestät,
Den höga skogen i snövit drägt,
Hans dufna sinnen till lif ej väckt.

Det är, som allt i hans inre dött,
Som vintern hela sin frost der strött;
Der inne är som en ödemark,
Den tro är rubbad, som var så stark.

Ifrån den gapande afgrunds rand
Han kan ej rycka sitt fosterland,
Förtrampadt, sargadt, till ofärd dömdt;
Sin smärtas kalk han till botten tömt.

Hans folk är slaget, och fogelfri
Han sjelf förklarad — *det är förbi!*
På pannan hopar sig sky vid sky,
Och så han hinner till *Sälens* by.

Han ser ej utväg, han ser ej hamn.
Då hör han plötsligt sig nämnd vid namn:
»Herr Gustaf, stanna, vänd om igen
Till edra redlige Dalamän!

Vi tro på Eder; vår frälserman
Är ni allenast. Ni hjälpa kan,
Och sant ni talat. Herr Gustaf, kom!
O dröj ej längre, vänd om, vänd om!

Det stolta Dalarnes folk oss sändt,
Det klagar att det ej rätt er känt.
Herr Sten er älskat, *hans* vän ni var,
Ni vid hans sida banéret bar.

Kom, för det åter ännu en gång
Och rädda oss från tyrannens tvång!
Blif ni vår höfding, på er vi tro.» —
Så talar *Lars* ifrån Kettilbo.

Och *Engelbrekt* ifrån Mora ger
Bekräftelse åt hans ord. Ej mer
Herr Gustaf tvekar, det vittnesbörd
Är tydligt nog, ooh han svarar rörd:

»Ja, jag är eder, vi följas åt
På ärans, pligtens och fädrens stråt,
Mitt värf blir svårt, men med enighet
Vi skola segra — jag känner det.

Vi skola segra, natt skall bli dag
Och rätt och ordning bli åter lag.
Ej våld oss skrämmer, ej lömskt försåt.
Haf tack, I vänner, och nu framåt!»

Hans Vasablod uti svallning är
Och åter högt han sitt hufvud bär,
Från breda pannan hvar sky har flytt;
Ja, grant det synes, att dagen grytt.

»Framåt!» — och snart uppå skidors par
Den lilla skaran tillbaka far
Till detta folket vid Siljans strand,
Som går att kämpa för Sverges land.

Carl IX.

»Gud har straffat mig» han sade,
Handen på sitt hjerta lade
Och med tårdränkt blick,
Stödd på sina söner båda,
Sköna, härliga att skåda,
Han från rikssaln gick.

Menigheten stod der slagen,
Stod der utaf skräck betagen
Och med sorgsen håg;
Ack! det var re'n klart för mången,
Att man nu för sista gången
»Bondekungen» såg.

Tår der var i månget öga,
När hans herskarskepnad höga
Genom salen skred,
Skadeglädje ock sig röjde
Hos den adel, som han böjde
Förr i stoftet ned.

Icke sen med silfverhammarn,
Ljungande i sjelfva »Kammarn»

Invid Rådets bord,
Lät han sig ej lätt beveka
Och en sträf natur förneka
Vid ett fagert ord.

Dock, hvad lyten än han hade,
Städse han i dagen lade
Nit för Sverges väl,
Svängde han ock barsk sin ferla,
Ifrån arla och till serla
Brann för det hans själ.

Detta — vill du rättvist döma —
Får en Sverges vän ej glömma;
Detta qvitta må
Mycket af hans skuldregister,
Der han røjde väg så bister
Och lät yxan gå.

* *
 *

Slaganfall, allt mera täta,
Pligters vidd, som knappt vi mäta,
Örlig i hvar knut,
Bröto ock *hans* jettekrafter,
Kommo lifvets näringssafter
Snart att sina ut.

Skuggor draga för hans öga,
Skuggor, hvilka trösta föga,
Hotande att se;
Men de följas ock af ljusa
Bilder, som hans ande tjusa
Och sin lisa ge.

Har med hopp, som ej bedrager
Uti dödens stund, en fager
Framtids syn han sett?
De, som vid hans sjukbädd vakta,
Höra, hur han hviskar sakta:
»Ille faciet!»

Gustaf Adolf och Axel Oxenstierna.

O, *Gustaf Adolf*, dyra hjelteminne,
Det yppersta, som denna jorden har!
Hur än din lefnad talar till hvart sinne,
Hvarest en glimt af himlen dröjer qvar!
Hur än din andes vingslag vi förspörja
Och hur din död, fast sekler flytt, vi sörja!

Hvad du och dina ädla hjeltar alla
Med bragder vunno, vi se'n länge mist,
De land, du bergat, vi ej våra kalla,
När Pommern togs, som återstod till sist —
Dock *ett* består som vinst af dragna svärden:
Det ljus, den frihet, som de skänkt åt verlden.

Hur härlig var den ej, fast kort, din bana,
Så som det skönsta uti tiden är!
För rätt och sanning höjde du din fana,
För samvetsfriden, som din själ höll kär,
Din stora själ af himmelsk eld förklarad,
Der kraft med mildhet var så sällsamt parad.

Ett namn så stort här nere ingen burit,
Förutom Den, i hvilkens namn du stred,
Den Mästare, som du din trohet svurit
Och för hvars skull du hjeltedöden led;
Ett namn som *ditt* har ingen dödlig vunnit,
Ej till *din* höjd en stoftets son har hunnit.

Och Honom lik, till hvilken städs du slöt dig,
Du segrade i sjelfva döden än,
Dess udd, emot ditt minnes magt den bröt sig,
Och du din anda spred till dina män,
Bland hvilka främst din *Axel Oxenstierna*
Sin väns och herres gerning skulle värna.

I minnets tempel vi ej eder skilja,
I ljusa, klara tvillingsstjernor två!
Vi kunna ej er likna, men vi vilja
Som trogen vakt vid edra urnor stå;
Er ära den är vår, — tillbaka vänder
Hvar pil, som rigtas af en Lokes händer.

Slog, Gustaf Adolf! mera varmt ditt hjerta
För menskligheten, för betrycktes nöd;
För *fosterlandet* uti fröjd och smärta
I hafven lågat med den samma glöd.
Såg kungen tingen i en högre dager,
Ovanskelig är äfven vännens lager.

Två män som I uti en slik förening
Ej Roms, ej Hellas gyllne dar ha sett,
Och dock en hvar förfäktande sin mening,
Två antipoder lika blott i ett:
I storsint täflan att det rätta tjena
Och äran ge en högre magt allena.

Carl Vilhelm Scheele.

Hvad hemligheter som han slöjat af,
Som uti arf han menskligheten gaf
Och dem hon lik en dyrbar skatt bevarat!
Hur mycket, ledd af ädel forskarhåg,
Som dittills okänt var, hans skarpblick såg
Och som han skönt och oskuldsfullt förklarar!

Han in i tingens dolda verkstad sett:
Hvad aldrig än för jordisk blick sig tett,
Sig har för honom underbart bebådat;
Så eld som luft för honom gjort sin bikt,
Och uti dem med trogen tillförsigt
Ett högre verldars återsken han skådat.

Kemien så ett annat skede fick,
Han lika anspråkslös sin bana gick,
Fastän en drott i vetenskapens rike.
Hans närmaste hans storhet aldrig känt,
Sjelf han till ärans höjd en blick ej sändt,
I blyg försynthet sökande sin like.

Det var en vårdag han sitt öga slöt,
Ett skimmer öfver milda drag sig göt,
Och bort han for att dagrar se mer skära;
Men han, * som *menskans anlet*' återgaf,
Lagt minnets blomster på den blyges graf,
I Gustafs samfund tolkande hans ära.

* Franzén.

Hans sekularfest Sverge firat nyss,
Och om du rätt till skilda stämmor lyss,
Du hör hans lof i Södern som i Norden;
Hvad vetenskapen eger främst och bäst
Har tagit del i denna sekelfest,
Och Sverges namn med *Scheeles* gått kring jorden.

Den man, som helst sig undan världen drog,
Som af sin blotta sträfvan hade nog
Och endast rösten i sitt inre lydde,
För dagens blickar snart han trona skall
Så som när fordom, förr'n hans tid var all,
Han mången dunkel, svårlöst gåta tydde.

Gustaf III.

Apollo hade icke blott en lyra,
Han ock ett koger vid sin sida bar,
Han kunde svärma i en salig yra,
Men fruktansvärd han uti striden var.
Så, tjusarkonung! lät du sången ljuda
I ädel samklang hörd af folk och hof,
Så med ditt svärd du visste vördnad bjuda;
Och hur de smäda än och än förguda,
Ej skalden tröttna skall att sjunga *Gustafs* lof.

Ditt land du frälst ur anarkiens faror,
Det återstält på laglighetens grund,
Du väldigt stridt mot ö:verlägsna skaror
Vid *Valkiala*, *Viborg* och *Svensksund*.
Du segrat på de vittras täflingsbana:
Med slutet hjälmvisir ett pris du vann
Af dem du valt att höja vettets fana
I samma tempel, som du sjelf setts dana,
Och der vårt språk, vår sång sin trygga fristad fann.

Vår svenska scen du grundat, du den riktat
Med egna skapelser, som aldrig dö;
Du med »Behagens skald» din *Wasa* diktat,
Att vi hans stig må evigt blomsterströ.
Men har med kraft du tecknat hjeltars strider,
Du målat ljuft en kärlek, blyg och öm,
Fast *Siri Brahe* efter qual omsider
Sin älskling får, och *Ebba*, hur hon lider,
Dock aldrig skall se fylld sin ungdoms rosendröm.

Mångdubbel lager du med rätta vunnit,
Du Helicon till Norden öfverfört,
För ljus och skönhet har du rastlöst brunnit
Och städse ärans bud du högsint hört.
Ett nyväckt lif du Sverges folk beskärde,
Du såg dess brister, du dess kraf förstod
Och diktens fröjder du det älska lärde,
Betrycket fåfängt ej ditt skydd begärde,
Du hedrat hvar förtjenst, du gaf den svage mod.

Du egde hjerta som du egde snille,
Uti ditt väsen det en trollkraft fans,
Som intog hvar och en när helst du ville.
Och dina stora, djupblå ögons glans,
Som sköto blixst på blixst, en verkan hade
Oemotståndlig, sällsam, underbar,
Din hela rika själ i dem du lade;
Och denna gratie i hvart ord du sade,
Utaf din inre verld en spegelbild den var.

O! du var född att tjusa och behaga,
En ny Apollo under Nordens zon,
Och att magnetiskt hjertan till dig draga,
Att samla »smak och snille» kring din tron,
Den främste sjelf uti den vigda rundan
Af statsmän, tänkare och skalders tal,
Dem skönt du enat uti lagerlunden.
Du var ej blott en meteor för stunden,
Din sol sin purpur strör ännu kring berg och dal.

Du Delierns like! så du hyllats gerna
Af *Kellgren*, *Adlerbeth* och *Leopold*,
Af *Rosenstein*, *von Höpken*, *Oxenstierna*,
Af alla, som dig tjent i ljusets sold.

En *Thorild*, fast ej räknad bland de dina,
Dig kallade likväl »sin ungdoms kung»,
Och *Bellman* kände stormen ödsligt hvina,
När du ej mer bjöd glädjens lusteld skina,
Och *Lidner* vid din död fann sorgen mera tung.

Om kring din bild, kung Gustaf! rik på dagar,
Ock skuggor finnas, dock den lefva skall
Till sensta dagar; dina vunna lagrar
Ej sköljas bort af tidens böljesvall.
Om dig de tala, stränderna vid Haga,
Om dig de hviska, blomstren i din park;
När kring dess nejder qvällens töcken draga,
Oss vind och våg än tälja der din saga,
Hur ridderlig du var, i döden segerstark.

Med mästergrepp oss *Sergel* återgifvit
De oförgätliga, de kära drag,
I bronzen har han skönt din drapa skrivit
Med rörande, med fängslande behag —
Ack! i hans atelier du ofta dröjde,
Dig skådande omkring med kännarmin,
Och i din blick en vemodstår sig røjde,
När hänryckt der hans vän sin stämma höjde
Till en odödlig sång vid välkänd mandolin.

Pehr af Bjerkén.

Vi nämna Finlands sista strid med glädje och med
smärta,
Än sjuder det af harm och än det jublar högt vårt
hjerta,
Vi känna sorg, vi känna fröjd hvar gång den förs
på tal,
Vi le och tåras på en gång, vi ha ej annat val.

Den ringaste som då var med, han är vår vän, vår
broder,
Om också ödet omildt grep i »händelsernas roder»,
Om ock förgäfves spildes ut ett dyrt, ett ädelt blod,
Och ifrån Sveas krona föll dess skönaste klenod.

Bjerkén! du var ock en af dem i denna hjelteskara,
Som göt på Finlands mark sitt blod och trotsade
hvar fara,
Du var ock *en* af dem som stridt för samma kära
land
Och gäldat Sverges gamla skuld fast ej med svärd
i hand.

Åt läkarns ansvarsfulla värf du tidigt sågs dig dana
Och stod »år åttiåtta re'n» inunder *Gustafs* fana,
På nära håll du tjusarn såg och värmdes af hans blick
Och af hans egen mund så skönt din orlofssedel fick.

En tjuguarig yngling blott, du var dock allaredan
En man af äkta skrot och korn och blef den samme
 sedan,

Med lynnet gladt och oförskräckt midt under ku-
 lors regn

Och gifvande åt en och hvar ditt kärleksfulla hägn.

Af alla älskad blef du städs' en hjälpare i nöden,
Din ädla konst så mången gång bröt lans med
 sjelfva döden,

Som ofta vände om försagd och gaf sitt rof igen —
Och lika var din ömma vård om ovän som om vän.

Du blef ock då *von Döbelns* vän, en vän som ingen
 annan,

Och det var *du*, som bindeln knöt omkring den stolta
 pannan,

Som dämpade med säker blick den vilda feberns
 brand

Och andra gången hjälten gaf åt älskadt fosterland.

Men när som striden var förbi och fröjdraketen blänkte,
Hur kring dig uti vänners lag du skämtets gnistor
 stänkte!

Du tycktes då en goddagspilt, som ingen sorg har
 känt,

Uppå hvars kind väl aldrig än en ömkans tår har
 bränt.

Men just som glädjen var som störst och till sin
 höjdpunkt hunnen,

Som af ett trolleri du var från laget brådt försvunnen,
Och om man hade följt dig hän, man skulle sett

dig stå

Med handen kring en sjuklings puls, en tår i ögats vrå.

Man kunde sett dig natten ut till arla morgonstunden,
Utaf ditt goda hjertelag vid samma läger bunden,
Blott bidande det ögonblick då lisans timme kom,
Att tyst liksom du kommit från den hulpne vända om.

Ja! sådan var du re'n som ung, så blef du till det
sista,
— Och aldrig i din fria själ den släcktes, hoppets
gnista —
Den samme uti krig och fred, i råd och dåd till
hands,
Medborgarkronan vinnande och hjeltens lagerkrans.

Ty du var hjelte i hvar tum och en af bästa slaget
Och för en blödande soldat du glömde egna jaget;
Med ditt bandage och din lancett der striden hetast
brann,
Du stod beredd att ge din hjälp så långt som kraf-
ten hann.

Se detta kallas kan bedrift så godt som något annat,
Och ingen har du offrat upp och ingen dig för-
bannat;
Du har ej faderlösa gjort, ej vållat enkors sorg
Och aldrig du din ära sökt på flärdens marknads-
torg

Du aldrig tvekat, när det gält att andras bördor
lätta,
Att hela hvad som ödet bröt och ställa allt till
rätta;
Du var en läkare som få, på en gång djerf och öm,
En mensklighetens sanne vän — det vare ditt be-
röm!

Du var en stor kirurg, som gjort det svenska nam-
net heder,
Men i en allt för tidig graf ditt nit dig lade neder,
Ditt ädla nit, som aldrig tröt och gjorde kär din pligt
Och skänkte dig i mödans stund din glada tillförsigt.

Och därför tag en hyllningsgård, fast gifven sent om-
sider,

Fast sjutti år du hvilat snart från lifvets kamp och
strider!

Försmå ej sångens enkla ros, fast det har kommit sent,
Och tack för detta minne som du lemnat har så rent!

Carl Johan.

Vid Po, vid Rhen och Austerlitz, hvarhelst han lag-
rar skar,
En högsint mensklighet likväl hans skönsta prydnad
var.

Han var revolutionens son, men från dess villor fri,
En hatare af laglöst våld, förtryck och barbari.

När mot sin forne herre se'n med sorg i fält han
drog,
Det var af dessa känslor ledd som han till vapen tog.

Han segrade ej blott med svärd, han också hjertan
vann,
Hos fiende och vän alltjemt han samma vördnad fann.

Kommandostafven i hans hand var som med rosor
prydd,
Och af den råa soldatesk han älskad var och lydd.

För trotset satte han en dam med blott en blick,
ett ord,
Hans hjelterykte vägen fann till hjeltars fosterjord.

Och så af Sverges sorgsna folk, som nyss ett Fin-
land mist,
Till räddare i nödens stund han kallad blef till sist.

»Blif vår!» — det sade — »öfvertag det stolta
Wasa-arf,
Blif Du en borgen för ett nytt, ett bättre tidehvarf!

»Den store Gustaf Adolfs svärd, o tag, o tag det Du,
Hans spira blifve sedan *Din*, vårt hopp Du vare nu!

Han lydde och till oss han kom, en räddare i nöd,
Han kom, af oss med jubel mött, att bli vårt rikets
stöd.

Och Hoglands gamle hjelte slöt den höge i sin famn,
Och ifrån denna dyra stund *Carl Johan* blef hans
namn.

Och Gustaf Adolfs svärd han grep och seklets jette
slog,
Och lyckans sol, se'n länge njugg, från Sveas him-
mel log.

Han kunde oss ej Finland ge, men med en vänsäll
hand
Han åter länkade till ett två ädla brödraland.

Han helade hvart statens sår, han botade hvart ref,
För sina tvenne kära folk en vän, en far han blef.

En idoghet som aldrig än förspordes i hvar bygd,
Hvar lofvärd sträfvan fann sitt hägn i dubbelkro-
nans skygd.

Och »handelns svanor» gjorde stolt sin rund kring
skilda haf,
Ett välstånd, icke anadt förr, en mild försyn oss
gaf.

Från templen hördes klockors ljud med lungor utaf
malm,

Der menigheten nu i ro fick stämma upp sin psalm.

Och sången klang som en gång förr i tredje Gu-
stafs dar

Och till den vise drott i Nord den månget offer bar:

Den visste, att den vann gehör också i kungasal
Hos den, som hade röjt sin stig med bragder utan tal.

Och talte han ej Sverges språk, hans hjerta, det var
svenskt,

Liksom i allt hans *syfte* dock var stort och foster-
ländskt.

För Sverges ära brann en själ ej mera varm än hans,
För skönhet uti lif och dikt mer känsligt bröst ej
fans.

Han värnade om Minnets helgd, vår saga höll han kär:
Bland våra skönsta minnen ock han länge räknad är.

Hans ande talar i den bild, som konstnärn fram-
besvor,

Fast stoftet sofver dödens sömn i Rididarholmens kor.

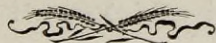
Vid Gustaf Adolfs sida der ett hedersrum det fått,
Och segrarne på Leipzigs slätt, de trifvas samman
godt.

Det stamträd, som han skapat sjelf, har mäktigt skju-
tit opp,

Der spirar härligt gren vid gren, der frodas knopp
vid knopp.

Må Han, som våra öden styr, det ans och näring ge,
Att under *det* vi trygge bo och gladt en framtid se!

Gud! signa Du Carl Johans verk och var hans ätt-
ling huld,
Hvars ädla tinning prydes nu af dubbelkronans guld!

Vid aftäckandet af

Carl Johan Bohmans minnesvård

den 9 september 1883.

Hvem är han, som här man jordat, hvems är denna
minnesvård,
Som sig reser här bland grafvar uti dödens stilla
gård?

Täljer den om vunna segrar, om triumfer utan tal,
Om en man, hvars bild står ristad i vår äras riddar-
sal?

Täljer den, att här det hvilar någon, hvilkens stolta
namn
Vida öfver jorden flugit, buret kring i ryktets famn?

Nej! — och likaväl här slumrar man af heder och
af tro,
Värd att bland de höga skuggor uti minnets sköld-
borg bo;

Värd att ega allas kärlek och att allas hyllning få,
Att för honom tacksamhetens bästa rosor offras må.

Hvad han var? o fråga alla, som af honom vishet
lärt,
Som han under helsans dagar med sin andes skatter
närt!

Hvad han var? ack! länge dröjer, förr'n hans like
ses igen,
Förr'n de unga återfinna slik en lärare och vän.

Liksom fordomdags till *Plato* lyddes den Helener-ätt,
Så de lärde sig af honom vörtnad för allt sant och
rätt.

Hur han visste till sig närma hvarje länk i kedjans
ring,
Spridande sin inre värma hela vida laget kring!

Hur han älskade dem alla, hur han sörjde för en
hvar!
Huru klart han tydde undren från antikens flydda
dar!

Huru jemn flöt ej hans svada! sjelf logiken blef oss
kär,
Då han varligen oss förde bland dess många dolda
skär.

Slägten kommo, slägten gingo, men han blef allt jemt
sig lik,
Oförtröttad och på kärlek städse outtömligt rik.

Som en flod med friska flöden sprider växtlighet och lif,
Så han vandrade sin bana, oberörd af dagens kif.

Så han verkade, välsignad, så han sina håfvor gaf,
Tills han styra fick sin julle in i evighetens haf.

Trogen sina idealer in i döden, sade han
Hviskande sitt »moribundus» och ifrån vår syn för-
svann,

För att i den lugna hamnen, dit ej tidens stormar nå,
Vid sin store landsmans sida lönen för sin möda få.

Ty ock han liksom *Linnæus* ju om blomster hållit
vård
Och mot ljuset upp dem dragit fast i jordmån än
mer hård.

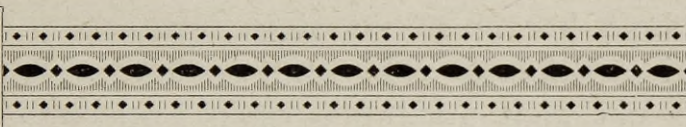
Honom lik i viljans renhet och i ädelt lefnadsmod,
Han de mångas art och lynnen med sin siarblick för-
stod.

Ingen, ingen han förglömde och så gladt hans öga log
Mot hvar knopp, som sköt i höjden och som ut i
blomma slog.

Derför, huru än det skymmer, skall hans minne al-
drig dö,
Derför våra skönsta rosor skola vi på grafven strö.

Derför också sången ljuder vid hans sista jordetjäll,
När som »stilla skuggor breda sig» i blid September-
qväll.

Vid

Stockholms frivilliga skarpskytteförenings

tjugufemårsjubileum

den 19 november 1885*.

En följd af sälla år vid egna härden
Vi trygga suttit i vår vrå af verlden;
Fast stormen skakat riken rundt omkring,
Hit stälde Auka-Thor ej vredgad färden,
Vi hafva ej behöft att draga svärden,
I ro vi hållit våra domarting,
Vi lag och rätt ha skipat utan hinder,
Och rosen knoppas fått på ungmöns kinder
Liksom i dalens famn bland bergens skygd;
Det varit frid i hjeltars fosterbygd
Och gyllne skördar fritt för vinden gungat,
Och krigets åskor blott på lek ha ljungat —
Men lek kan allvar bli och svärd bli draget
Som fordomtima, när vi minst det tro,
Och nödga oss att slå det stora slaget
För kung och land och våra käras bo;
Då är det godt att vi i tid oss öfvat,
Att våra klingor vi på förhand pröfvat,

* Förf:n erhöll vid samma tillfälle föreningens silfvermedalj »för visade tjänster».

Att vi på kornet säkert sigte fått,
 Att vi lärt känna våra krafter mått,
 Då är det godt att träda »man ur huset»
 Ännu en gång för friheten och ljuset
 Och visa hvem som skåda vill derpå,
 Att slägt vi äro med de »gossar blå»,
 Att än vi häfda våra stolta anor
 Och föra högt de kära gulblå fanor,
 Dem skyddande intill vår sista stund,
 Med Sveriges här och flotta i förbund.

* *

*

Vårt jubileum här i dag vi fira
 Med trogen hågkomst af den tid som flytt
 Och dem, som för vår sak ej mödor skytt
 Och låtit härligt den i dagen spira.
 Vi ge vår hyllningsgärd åt en och hvar,
 Som den i ord och gerning främjat har.
 Du svenska folk, som oss ditt bistånd gifvit,
 Som villigt skänkt oss af din sparda skärf!
 I svenska kungar, som oss hulda blifvit
 Och gerna sett att efter dagens värf
 Vi hafva samlat oss i slutna leder,
 Allt till ett frejdadt fosterlands försvar,
 Om våldet kring dess strand sin ringmur drar!
 Vår vördnadsfulla tack vi bringa Eder.
 Bland dem, »för hvilka verlden fordom skalf»,
 Du slumrar nu i Riddarholmens hvalf,
 Du ridderlige, som vi aldrig glömma,
 Hvars ädla bild i hjertats djup vi gömma.
 Och denna kärlek, den är äfven hans,
 Som ärfva fick din kungakronas glans;
 Som ung han re'n på hafvets vindar aktat,
 Har djupen pejlat och vid rodret vaktat,

Och ej hans skepp skall splittras mellan skär:
 Han Sverge älskar, har sin Svea kär;
 Vår sträfvan har han länge sett med glädje,
 Och ej förgäfves vi till *Oscar* vädje.

* * *

*

Hell dem, som trott på oss och stått oss bi,
 Som städs oss följt med odelt sympati!
 Hell folk och konung, hell det gamla Sverge!
 Dem herren nådigt undan vådor berge.
 Hell *Birgers* skapelse, du kungastad
 Med dina tempel, dina stoders rad,
 Du perla uti Sveakungens krona!
 Må till den sensta tid som nu du trona,
 Så blomstrande, så ljus, så skön och glad!
 Vi äro dina, uti nöd och fara
 Med våra lif vi vilja dig försvara.

* * *

*

Ja! skallar åter stridstrumpetens ljud,
 Vi gå till kamp med tro på segerns Gud,
 För frihet ärfd af hädangångna fäder,
 Den mark, der deras vagga stått en gång,
 Det hem, som hyser hvad oss ljufvast gläder
 Och ger oss sol, när skuggan växer lång.
 För kung och land, ty ej de två vi skilja,
 En ärlig dust med fröjd vi kämpa vilja;
 För allt hvad detta land har dyrt och kärt
 Vi gå i döden som vår häfd oss lärt.

Vid aftäckningen af

Johan Peter Cronhamns minnesvård

den 7 maj 1885.

I minnets Pantheon väl ställas kan
Den veteran, hvars aska göms härunder,
Och därför hedras han på goda grunder:
En rastlös konstnärssjäl, en vänsäll man,
En blid gestalt som skapad att försona
Och värd i allt förtjenstens segerkrona.

Ett barn af solig Maj allt jemt han var,
Om ock i armods låga koja boren,
Än i sin lefnads höst en bild af våren;
Ty en kompass uti sitt bröst han bar,
En fast, osviklig ledsven in i döden:
Tron på en Gud, som styrer lifvets öden.

Sol var i lynnet, sol uti hans blick,
Hans väsen pregeln bar af fryntligheten,
Med öppen famn han gick mot menskligheten
Och allas kärlek han till gengäld fick;
Och, idealen trogen till det sista,
Han kunde ej sin glada tillit mista.

Han stod på vakt vid skönhetens banér
Och på dess altar sina offer lade,
Han ärligt gaf det bästa som han hade
Och göt sin själ deri — hvad vill du mer?
Och på sin vakt, så kärleksfull och trägen,
För mången konstens son han visat vägen.

Att hvad han verkat på sin jordestig
I tacksam hågkomst göms och hålls i ära,
Derom de många vittnesbörd ju bära,
Som här kring bautastenen enat sig,
Fastän i ro den gamle länge hvilat
Och elfva vårar öfver griften ilat.

Vår vän vi firat; ömt en dotters hand
Stält fram för oss de välbekanta dragen,*
Stält honom sjelf så lefvande i dagen,
Och talarn minnets eterneller band.**
Skönt sången klingat, och i toner unga
En grånad bard hans requiem hörts sjunga.***

* J. P. Cronhamns porträttmedaljong, modellerad af Estella Cronhamn (n. m. fru Wallgren).

** Musikaliska akademiens preses, justitierådet A. V. Åbergsson.

*** Minnessång af H. Säterberg, med musik af I. Dannström.

Vid aftäckningen af
Andreas Randels minnesvård
å Nya kyrkogården
den 6 Oktober 1886.

Uti Blekings fagra nejder
Såg hans öga första gången
Undrande mot dagens sol,
Arm han gick mot lifvets fejder,
Men hans rikedom var sången
Och hans älskade fiol.

Var ock detta glada sinne,
Hvilket intet kan förrycka
Och som drager allt till sig;
Hoppet ständigt log der inne,
Visade hans väg till lycka,
Strödde rosor på hans stig.

Af sin hembygds näktergalar
Lärde han de toner finna,
Som så skönt han uttryck gaf;
I dess hulda, trolska dalar
Mötte han den sånggudinna,
Som han dyrkat till sin graf.

Och de vackra bokars susning,
Som re'n tidigt smekt hans öra

Och hvars språk han *väl* förstått,
Vi det kunna än med tjusning
I de rika välljud höra
Som i arf till oss ha gått.

»Snabba äro lifvets stunder»,
Snabbt ett menskolif försvinner,
Sången evigt lefva skall.
Sångarsvan, som göms här under!
Ej ditt minne glömskan hinner,
Fast du hvilar stum och kall.

Melodier, ljufva, veka,
Dem du härligt kring dig strödde,
Ofta här i dödens gård,
Tröstande oss vetat smeka,
När det sorgsna hjertat blödde —
Nu de ljudat vid din vård.

Aldrig skola de förklinga,
Men sin mästare förkunna
Ända till den sensta tid,
Ro åt våra själar bringa,
Vederqvickelse oss unna,
Viga oss till griftens frid.

På Sofia-dagen

1887.

Hell *Sofia!* Hell den dyra, landets mor och *Oscars*
maka,

Som med vårens milda flägtar skänktes åt vår Nord
tillbaka!

Henne hell, som uti kärlek städse har sin tro be-
visat,

Som de lidande hugsvalat och de hungrande bespisat!

Hell *Sofia!* Hell den ömma, stigen nyss från plågans
läger!

Huru innerligt vi glädjas, ej det nakna ordet säger.
Hjertats språk är stumt, dess runor lätta äro dock
att fatta,

Och hon vet, vi henne älska, vet, hur henne högt
vi skatta.

Kär *Sofia* var oss fordom, kärare hon skall oss blifva,
Alla blomster våren eger ville vi den hulda gifva;
Tvenne folk, som ha med tårar sett sin drottning
lif i fara,

Tacka Himlen, som den ädla velat åt vår Nord
bevara.

Lundens alla lyror klinga, blandade med orgelns
» toner,
Helig sabbatsstund är inne, firad nu af millioner,
I den bön mot höjden stiger höras kan från läppar
fromma:
»Herre! Låt för landets moder helsans rosor länge
blomma!»

Vid Minnesfesten öfver

Emanuel Svedenborg,

den 29 Januari 1888.

Sekler gå och sekler komma, vexlande med fröjd
och sorg,
Men evärdligt lefver minnet af *Emanuel Svedenborg*.

Siaren och tänkarn, mannen från en storhetstid, som
flytt,
Träder fram för själens öga, bringar himlabud på
nytt.

Hög och blid och utan anspråk, kommer han som
fordomdags,
Gläds att mycket, som han sådde, här har gått i
rika ax;

Gläds att gammal tro och heder än i Nordanlanden bo,
Gläds att svenska män och qvinnor än på högre
magter tro.

Ädle gäst från Edens vårar, var välkommen bland
oss du!

Sedan festens sorl förklingat, länge dröj hos oss ännu!

Tyd oss Skriftens dolda under, tyd oss du hvad dunkelt är,

Lär oss du den vises enfald, vägen mellan falska skär!

Lys oss med ditt snilles fackla, att vår själ må
blifva värd

Redan här bland mist och dimmor träda an sin himmelfärd!

Då, långt innan än vi frigjorts ifrån stoftets trånga
band,

Liksom du vi skola finna paradiset's sälla strand;

Skåda, liksom du det gjorde fordom mången lycklig
stund,

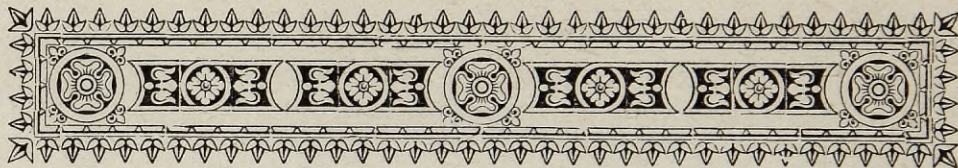
Andeverldens ljusgestalter enade i skönt förbund.

I Jerusalem, det nya, som din fromma tillit såg,
Staden med de gyllne portar, dröja vi med renad håg.

Der, o der är godt att vara; der i kärlek, bön och
sång

Till en evig fest sig samle jordens frälsta folk en gång!

Carl Magnus Ludvig Björnstjerna.*

(Mel.: »Sitter i högen».)

Gången är Drotten,
Domen vi döma,
Mild skall den mäla
Mächtig bedrift.
Bort har han farit,
Friden han funnit,
Hvilar i högens
Hägnande hvalf.

Sommarn har stickat
Skimrande skruden,
Smyckat med rosor
Runornas rad.
Rosorna bleknat,
Brutits af stormen,
Saknadens kransar
Knyta vi må.

* Vid *Svea-Ordens* minnesfest öfver Förste Drotten och Stormästaren, Öfverhofstallmästaren och Generallöjtnanten m. m. Herr Grefve *Carl Magnus Ludvig Björnstjerna* den 28 Oktober 1888.

Fosterlandet var han till döden trogen,
Vänsäll konung gaf han sin varma kärlek,
Offervilligt har han dem begge tjenat,
Manlig i hugen.

Skilda värf han fullgjort med samma heder,
Vida kring hans spejande blickar forskat,
Och, som biet honung, han sökte fånga
Vishetens skatter.

Vapenskölden, blank såsom solens var den,
Intet lönligt fans i hans öppna sinne,
Varmt han kände, storsint och högt han tänkte,
Hyllande bragden.

Sveas ära tände hans bröst i lågor,
Hon hans stolthet var i hans ungdoms dagar,
Var hans glädje än i den sena qvällen,
Rik uppå dagrar.

Mälardrottning, fager som ingen annan,
Du, som vittne var till hans första lekar!
Mälardrottning, hänryckt för dig han kämpat,
Kämpat och vunnit.

Gud och Kung och Fädernesland: de trenne
Oafvisligt voro hans lefnads stjernor.
Gud och kung och fädernesland: de äro
Också *vår* lösen.

Kär han blef oss, ädling af rätta slaget,
Utan fruktan, vis uti ord och handling. —
Ack! men spiran, buren i sjutton vintrar,
Bär han ej mera.

Från hans skuldror lysande manteln fallit.
Tidens timglas såg han med lugn förrinna,
Och i Nordens härliga sommar tog han
Väg öfver Bifrost.

Der med jubel mött af Einheriars skara,
Nu i Gimles strålande sal han tronar.
Bragebägarn, höjd till den ädles minne,
Tolke vår vördnad!

"Fratres Amicitiae Veræ",

den 8 december 1888*.

Lustrer sex ha förgått sedan vår första fest,
Då i ungdomens vår lifvet i majglans låg,
Ljust och leende huldt, ej af bekymren tryckt:
Sol i hjertat och sol i blick.

Vinter då liksom nu rädde i Nordanland;
Men vi märkte det ej, kände ej köldens magt,
Stormen hörde vi ej, hörde i eldigt bröst
Blott den jublande näktergal.

Hur vi glammade sällt, hjerta vid hjerta fäst!
Hur vi lofvade fullt, redo att hålla allt!
Trofast hand uti hand knöto vi brödraband,
Ej att slitas af frostig tid.

* Ofvanstående poem upplästes af författaren vid en minnesfest, anordnad härstädes sagde dag af stiftarne till det vittra förbund med samma namn, som år 1856 bildades mellan åtskilliga lärjungar tillhörande gymnasieafdelningen inom dåvarande *Stockholms Lyceum*. Det var i detta vittra ynglingaförbund, hvares bildande af stiftarne sedan den 8 december 1858 hvar tionde år högtidlighållits, som bland andra *Carl Snoilsky* först profvade sina vingar till flygt.

Hur vi höllo vår ed, löftet, som svekfritt gafs,
Hur vi vexlade lott, drifna af vindens kast,
Hur den knoppande vår svann som en flygtig dröm,
Icke här jag förtälja vill.

Men med rätta jag gläds, gläds att vi än en gång
Mötts med gamman och fröjd, minnandes forna dar,
Band, som knötos så varmt, innan från skolans bänk
Brådt vi fördes åt skilda håll.

Bröts mång' gyllene länk omildt af härjarns glaf,
Icke klaga vi må, frid hos *de döde* bor.
Fast ej sedda af oss, kanske på gästbesök
Hit de kommit från himmelsk strand.

Kanske bud om vår fest nått till de sällas ö
Och med oss de i qväll taga i glädjen del,
Och, om så, de för visst skåda med välbehag,
Hur vi aldrig de kära glömt.

Hjertesträngar i dag hafva i samklang rörts,
Fratres ännu en gång känt sig som unge män,
Vårens lifvande flägt, glömsk af decemberqväll,
Gripit mäktigt hvar broders bröst.

Två och trettio år hastat i tidens ström,
Se'n vårt vittra förbund slöts på *Lycei* grund.
Fratres, enade skönt åter i festligt lag,
Nu af hjertat en *minnets* skål!

Till Konung Oscar II.

(Vid jubileet den 21 januari 1889).

Jag har känt män i hydda och i slott,
Men icke än mitt öga mött Din like
I mångförfarenhet, Du ädle drott,
Som spiran för i Sveas stolta rike!
Du vet det nog, det är ej smickrets röst,
Som talar här ur redligt sångarbröst.

På vetenskapens träd det fins ej gren,
Från hvilken *Du* ej bergat frukter rika,
Fast ofta vunna under qvällen sen,
Då trägen jernflit sömnen bjöd att vika;
Ty dagen helgad var de folk och land,
Som styras utaf Dig med vänsäll hand.

De sköna konster möte stämt hos Dig;
Hemvanda gäster uti kungasalen,
Vid *Oscars* tron de gladt fördröja sig.
Du älskat städs de höga idealen,
Du redan tidigt för det sköna brann
Och talarns lager Du med skaldens vann.

Kärt är Dig »ärans guld på trohets grund»,
Och präktigt ljuder svenska tungomålet

Från Dina läppar, Kung! i festlig stund,
Så böjligt och likväl med klang af stålet.
Hur djup ej tanken, hur den vingar får,
Der den från bröst till bröst sin kungsväg går!

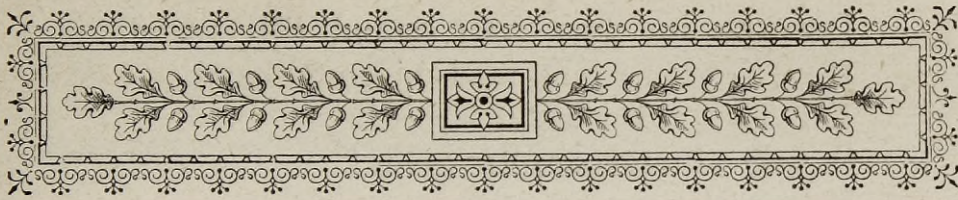
Din sång har flugit öfver Östersjö
Och fjerran haf, dem sjelf Du har befarit;
Du hyllad är af sångens väna mö,
Hon är Dig trogen som hon förr det varit:
Än höra vi med fröjd Din strängalek,
Vid hvilken mången Sauls-smärta vek.

Föryngring sången ger. Din blick är klar,
Din ädla glöd Du ännu vetat berga;
Till manlig idrott samma lust Du har
Och samma grepp kring fästet af Din värja.
Så lefnadskraftig för vår syn Du står:
Ja, Du är *ung* trots Dina sexti år.

Mig stundom blef beskärd den sälla lott
Din vänskap njuta i förtrolig timma.
I djupet af Din själ jag skåda fått,
Din andes skönhet jag mig lärt förnimma;
Jag vet, den är af guldets äkta halt,
Harmonisk med Din kungliga gestalt.

Djupt i mitt hjerta ristats Dina drag,
Der stå de lefvande, hvart än jag länder;
Och jemte min så mången bön i dag
Till Kungars Kung har sändts från skilda stränder,
Från fjell och dalar, kojor liksom slott:
»Gud signe brödrafolkens käre drott!»

Till Hans Maj:t Konungen.

(Å Neptuniordens högtidsdag den 25 Mars 1889.)

(Mel.: »Ur svenska hjertans djup en gång.»)

Hvarhelst, o Kung! Du styr din färd
I Nordens land, i Södersn verld,
Till höga slott och tjäll,
Här bland den svenska flaggans män
Du äras dock som ingen än:
Vår kärlek, o Du eger den
Till lifvets sensta qväll.

Du täljde våra striders tal,
Du kämpat sjelf på bölja sval
Så mången stormig dag,
Du älskar oss, Du oss förstår,
Som yngling re'n Du varit vår;
Och därför här hvart hjerta slår
För Dig med dubbla slag.

Der spordes nyss från strand till strand,
Hur Nordens folk med hjertats band
Var fäst vid vänsäll drott.
O dag af oförgänglig glans!
Mer härlig seger sällan vans; —
Men första blad i ärans krans
Af hafvets gud Du fått.

Ja, hafvets gud och diktens mö
Till sköna sånger, som ej dö,
De stämt Din lyras guld:
I dem förnimmas vågens brus
Och vestanvindens milda sus
Och stjernehimmlens rena ljus.
Hell Konung, vis och huld!

Till Prins Oscar.

(Vid hans inträde i Neptuni-orden högtidsdagen år 1882.)

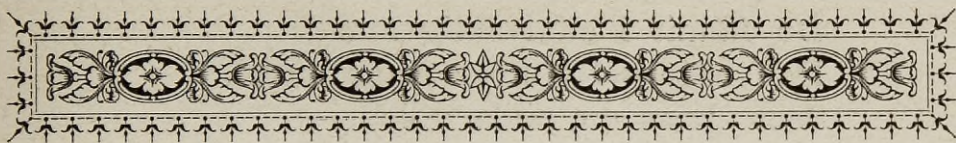
(Mel.: »Vintern rasat ut bland våra fjellar».)

Flfven Du har trotsat vreda vågor,
Oförryckt af stormens vilda dån;
Och med örnens mod i solens lågor
Djerft Du blickat har, kung Oscars son!
Bragden leker i Din håg, den unga,
Drömmande om stolta äfventyr;
Vårens lärkor, i Ditt bröst de sjunga,
Helsa än med fröjd den dag som gryr.

Vida kring på bölja blå Du farit,
Månget under har Du redan sett;
Hvart Du kom en hedrad gäst Du varit,
Har man Dig sitt hjertas hyllning gett.
Men om Söderns folk Din väg setts sira,
Blomster strött, o prins! i Dina spår,
Skulle *vi* ej då med jubel fira
Denna sälla stund, då Du blef vår.

Brinn på Nordens himmel, klara stjerna,
Än i mist och dimma segerglad!
Se, då skall med kärlek Minnets tärna
Rista in Ditt namn på häfdens blad.
Höga, dyra pligter skönt Dig mana:
Fyll dem Du och vinn så ärans krans!
Hell Dig, furste, hell! Din lefnads bana,
Skimre den allt jemt i purpurglans!

Till Carl Snoilsky.

(Med anledning af hans dikter, tredje samlingen.)

Vi ofta tjusats af din sång,
Vi hafva gladt oss hvarje gång
Den ljudat för vårt öra;
Men aldrig än den så har gått
Till själens djup och så förstätt
Vårt hjertas fibrer röra.

Med klangen af det svenska stål
Den qväder på ett tungomål,
Som spörjs kring berg och dalar;
Nu — hvad den icke mägtat förr —
Nu öppnar den ock stugans dörr,
Liksom palatsets salar.

Du, som ej sjelf är hyddans son,
Hvar fick du denna kärlek från
Till dessa djupa leder?
Du, bördens man, hvem har dig lärt
Att hålla så det dyrt och kärt,
Det folk med enkla seder?

Du funnit i en lycklig stund
Den bågare för hvar mans mund,
Som skönt du bilda ville —
Och hvad som »skänkt åt dikten så
Den form, som tusenden förstå»,
Det är ditt hjertas snille.

Ja, detta är som adlat har
Den dryck som så kristalliskt klar
Du nu ditt Sverge räcker:
En trollkraft i den drycken bor,
Den bär i sig en läkdom stor,
Som kraft och helsa väcker.

Hur mäktigt den oss elda vet
Till känsla af gemensamhet
Och högsint samfundsanda,
Att ej vid stormens första kast
Som spillror vi med iltågshast
På tidens bankar stranda!

Hur väl den ger oss syn uppå
De arma, de betryckta små,
Som bördans ok få bära
Och ega knappt ett dagligt bröd,
När vi i makligt öfverflöd
Hvad de ha sått uppskära!

Hell dig, vår skaldefurste, hell!
Far fort och sjung till lifvets qväll,
Vi andra gerna tystna.
Sjung med den samma ädla håg
Din vackra sång för hög och låg!
Ditt land skall hänryckt lyssna:

Ditt land som såg dig växa opp,
Ett tidigt anadt framtidshopp
För rika gyllne skördar;
Ditt land, ditt dyra fosterland,
Som från den fjerrbelägna strand
Sin älskling återbördar.

Till C. D. af Wirsén.

Jag länge hänryckt lyssnat till din sång,
Så innerlig och högstämd på en gång,
Det skönas väsen såg jag spegladt der,
Och så allt mera blef din sång mig kär.

Uti din diktpark höll jag gerna rast,
Jag hörde ljud af näktergal och trast,
Jag blommor fann af tjusande behag,
Och vällukt andades i fulla drag.

Så mången dufva oskuldsfull och from
Flög mig emot i denna helgedom
Med fredsoliven från en högre verld
Mig till hugsvalan på min jordefärd.

Betagen jag uti dess gångar gått,
Min själ dervid sin ljufva hvila fått,
Mitt hjerta åter ungdomsdrömmar drömt
Och Edens luft mig der kringsusat ömt.

Jag vandrat der vid sykomorers sus
Och furors hviskning, dagen blef mer ljus,
Mer blå vardt himlen: en förklaring låg
Utöfvér allt, hvart än mitt öga såg.

Jag nordiskt allvar fann med sydländsk prakt,
I parken gyllne stoder höllo vakt,
Vår *Esaias*, *Rafaël* och fler;
Men främst sken korsets signade banér.

O liksom ledd utaf en ängels hand
Jag vandrat der och känt mitt bröst i brand;
Dit, när jag såras under livvets strid,
Jag hastar hän och finner himmelsk frid.

Min enkla hyllning tag, du skald och vän!
Tack för allt skönt du gaf och gifver än,
Tack för den tröst du skänkt åt mig och dem,
Som tro på stjernan öfver Bethlehem!

Till Viktor Rydberg.

(När han mottog kallelsen till professor i kulturhistoria vid Stockholms högskola.)

Från *Gustaf Adolfs* stad välkommen hit,
Du tänkare och skald, hvars ädla nit
Är välbekant kring svenska landamären,
Och ej blott der, men ock i hvarje bygd,
Der ljusets fana höjs mot afgrundshären
I kamp för sanning, menskorätt och dygd!
Välkommen hit — så Mälarns drottning bjuder,
Fast genom mig i dag dess stämma ljuder —
Välkommen hit till denna kära trakt,
Der minnets genius håller trogen vakt,
Der Sverges hjerta klappar högt och ärligt
För lifvets skönhet för allt stort och härligt!
Välkommen hit! Du re'n vår kärlek har
Och längese'n af oss du väntad var.
Välkommen hit! Vi kalla dig tillbaka
Från Götas bygder, från den stolta strand,
Der idog sträfsam bygger nya land;
Välkommen hit att nya banor staka
För ljuset ut, att för *kulturen* slå
De stora slag, hvaraf vi krafter få
Att flärdens glitter helt ifrån oss skaka!
Välkommen hit till *Birgers* gamla stad,
Till kungastaden invid Mälarmvågen.

Som lyfter hjessan upp mot himlabågen
Och mot sin framtid blickar, fri och glad!
Välkommen hit att föra ljusets talan
Ej blott för Nordens, ock för Söderns folk,
Välkommen hit att bli det skönas tolk,
Att mäktigt mana, men ock ge hugsvalan!

O mycket, mycket kan du verka här
För frihets helga sak, som du har kär.
Här är din rätta plats, en plats just värdig
En viljekraft som din, så stark och härdig,
Ett snille, som med *Platos* ädla håg
Har druckit djupt ur visdomsbrunnens våg
Och äfven hemtat ur *Castalias* källa
Den rena dryck, som gjorde gudar sälla
Och gaf åt skalden en profetisk syn
Med magt att tränga vida, bortom skyn.
Här är din rätta plats, här kan du öfva
Din siarkonst och dina vingar pröfva
I större rymder och — om framgång viss —
Här rätta upp ett Nytt Akropolis.

Här är din plats, här skall du segrar vinna
Ej mindre sköna än dem förr du vann,
Ja, skönare ännu, här skall du finna
Hur pulsar spritta och hur hjertan brinna
Hvar gång till högre flygt du, djerf och sann,
Oss lyfta vill. Här har du fält att plöja,
Så mången osådd teg, som väntar blott
Sin säningsman att skjuta blad och skott
Och runda, gyllne ax mot solen höja:
Här har din rätta verkningskrets du fått.

Tillegnan med första samlingen af mina
dikter.

Till Gunnar Wennerberg.

Jag satt en gång uti de vittras ring
Och vid din sida, väl jag mins den stunden:
En stackars sparf förirrad uti lunden
Med idel näktergalar rundt omkring;
Så oförtänt i vigda sångarrunden
Jag ock fått plats — det var en lycklig stund
Uti kung Gustafs ädla sångförbund.

Och därför, fast ditt namn kring landet går,
Du kanske sparfvens qvitter ej försmår.

Till Anton Niklas Sundberg.

Till dig, du väldige med silfverhår!
Med sina sånger gerna skalden går,
Och talarn konsten utaf dig kan lära.
Som förr *Wallin*, hvars öfverherdestaf
En ridderlig monark dig klarsynt gaf,
Du är vår kyrkas prydnad och dess ära,
Som ock det ädla samfunds der nyss ljud
Din stämmas klang och samma vörndnad bjöd*.

Den ringa blomsterskörd dig räcket här
Har *en* förtjenst: den dina färger bär.

* Erkebiskop Sundberg var Svenska Akademiens direktör
vid dess hundraårsjubileum den 5 april 1886.

Till Gustaf Ljunggren.

I hvad du skref på hvarje rad
Jag såg ett skönt »*Akanthusblad*»*,
En hög, korinthisk kapital,
En bild utaf din egen själ,
Som höjer sig från jordens grus
Mot rymder af ett himmelskt ljus.

För all den fröjd du mig beredt
Min enda diktkrans jag dig gett,
Men kanske någon blomma der
För syftets skull kan bli dig kär.

* Professor Ljunggren har bland annat skrivit den fjusande novellen »*Akanthusbladet*».

Anders Anderson.

Sångarfogeln, hur han ock sig gömmer
Uti lunden, dock af mången hörs,
Som betagen af hans toner rörs
Och hans vackra sång ej gerna glömmer;
Så — fast dold för hopens blick du var —*
Till din sång jag länge lyssnat har.

Jag, som hade bort i skuggan dröja,
Dig min sångmös offer bringar nu,
Glad om blott en enda kan förnöja
Domare så mönstergill som du.

* »Dikter af A. Anderson» utkommo först 1889.

Till Christina Nilsson,

(i Artistklubben den 6 Oktober 1881).

Och Smålands unga tärna
Hon drog från Nordens strand,
Att stråla som en stjerna
I fjerran underland,
Att folk och kungar kufva,
Som fädren förr det gjort,
Men blott med toner ljufva,
Som knappast än man sport.

Och ryktet trängde vida
Kring land och stad och sjö
Om henne, om den blida,
Den kära svenska mö,
Som strödde, vän och fager,
De ädla sångers guld,
Och rosor vann och lager,
Men blef dock lika huld.

Nu kommen hit tillbaka
Från landet söderut,
Fastän en främlings maka,
Vår är hon som förut.

Christina! svenska jorden
Med glädje helsar dig,
Och hjertan uti Norden
Strö blomster på din stig.

Haf tack att Sverges ära
Du häfdat har så skönt,
Att fosterlandet kära
Du har med trohet lönt!
Du dyrkade prestinna
I konstens tempelsal,
Far fort att segrar vinna
Ännu i tusental!

Till Victor Holmqvist,

(vid jubileet den 24 september 1884).

Du Georgs kors gifvit har så många,
Fast aldrig jag har ett enda fått,
Dock mig som andra du vetat fånga
Och ingen tomhändt ifrån dig gått;
Ty mycken glädje du skänkt oss alla,
En honung aldrig bemängd med galla.
Ja mycket, mycket har du förmått
Och hvad du bjöd oss var idel godt.
Vi blefvo aldrig på *dig* bedragna,
Du visste göra oss jemt betagna,
Och därför nu på din jubeldag
Vi samlats kring dig i täta lag
Af alla färger, båd' grå och röda,
Och politiken vi glömt, den snöda,
Fast nästa fredag det gäller dock
Så *Nordenskiöld* som *Hedin* och *Fock*.
I qväll *du* herskar med envåldsspira,
I qväll allenast vi *Victor* fira,
Som order lyda från *Josephson*,
Från *Edenberg* och vår *Johansson*:
Det är en trio, som heter duga,
Tre vise män, som minsann ej ljuga.
De gäfvo tecknet, vi kommo, vi,
Att ge i dagen vår sympati.

Vi kommo hit att vårt tack dig bringa
För Sehlstedts-visan, som du lät klinga,
För *Lambertuccio* och *Campistrou*,
För din *Dom Cluncar*, och allt som nu
I brokigt virrvarr sig sammanparar,
Men som tillsammans din bild förklarar.
Och för att nämna blott qvällns affisch
Med din *Corniski* uti »Niniche»,
Hvem har ej jublat med hals och lunga,
När i din badfilt du måste sjunga,
Se'n man dig nödgat indelikat
Bli sans culott ifrån diplomat?
Dock icke endast du tvang oss skratta
Åt det burleska, det rent besatta,
Hvari du städs med konstnärlig takt
För simpelheten dig höll i akt;
Vi sett ditt allvar i Björnsons *Tjælde*,
Din *Redaktör* också högt vi stälde,
Fast med förvåning oss *Stjernström* slog.
Som sad', att priset i dem du tog.
Men innan »Jörgen» på spik mig hänger,
Jag i fodralet min lyra stänger
Och säger endast: din skål, min vän!
Din glädjes solsken sprid länge än!

Till Ernesto Rossi.

(Vid afskedsfesten å Hasselbacken den 22 maj 1886.)

En fest för *Rossi*: för »Kung Lear» och »Kean»,
»Ludvig XI», »Macbeth» och »Othello»,
För »Schylock» köpman och för »Hamlet» prins!
En fest för *Rossi* samlat oss i dag
Till Hasselbacken, till vår Djurgårds perla,
Som prydes skönt af Fredmanssångarns stod.
Ja, här är platsen, här det rätta stället
Att fira konstnärn ifrån Latiens kullar,
Ifrån Italiens solbelysta land;
Här är en plats, den store Rossi värdig,
Mer härlig fins ej i hans fosterbygd,
Den undersköna, dit vår tanke irrar
Så mången gång vid ljusa drömmars smek.
Dock konstnärns fosterbygd är hela världen,
Ej blott den plats, hvarpå hans vagga stod;
Och den, som med sin konst en verld betvingat,
Den hörer också hela världen till:
Så blef han äfven *vår*, vi lärt oss älska,
Lärt oss beundra denna höga konst,
Som i sin art knappt finna kan sin like;
Vi lärt oss älska dessa nobla later,
Det majestät, som röjs i hvarje åtbörd
Och i hans hållning, »hvarje tum en kung», —
Än mer, vi skatta lärt hans fina väsen,

Behaget i hans sätt, hans älskvärdhet,
Signoren sjelf så som han »går och står»
I hvardagslifvet *utom* scenens bräder.
Vi älska — med ett ord — ej konstnärn blott,
Nej, menskan hel och hållen, därför ock
Vi samlats hit i qväll att fira begge.

Hans gästspel slutadt är för denna gång,
Han snart oss lemnar, far till andra nejder
Att folken binda vid triumfens char,
Så som hans plägsed sedan länge var.
Vårt kära Sverge snart han lemnat har,
Vårt kära Sverge, som han ock lärt skatta,
Och hvars natur, hvars folk han lärt att fatta.
Han kommer nog en tredje gång igen,
Ty här han trifs, vår vidtberömde vän;
Ännu en gång skall här hans stämma ljuda.
Men intill dess »farväl, far väl!» vi bjuda
Och jemte dessa sorgsna afskedsord:
»Ett gladt välkommen åter till vår Nord!»

Till finska qvinnan.

(Vid festen å Hasselbacken för finska studentsångarkören »M. M.»
den 18 maj 1886.)

Finland, Finland! kärt för svenska hjertan
Du varit ända se'n vår forntids natt,
Kärt var du oss i glädjen och i smärtan,
En ädelsten i Sveriges krona satt;
Ditt blod med vårt så ofta förr det spildes —
Om öck re'n länge från hvarann vi skildes.

Du gripit in uti vårt lands historia,
Men oss en verld du ljus och frihet gett,
Och ej den bleknar lätt din vunna gloria,
Du, som har faran stint i ögat sett.
Nu råder frid kring våra berg och dalar,
Och Nordbon annat språk än *svärdets* talar.

Gud vare lof, att andra band oss ena
Än *minnets* blott! var helsad ädla sång,
Och du, Suomis qvinna, höga, rena,
Du, som vår dyrkan fått så mången gång,
Som af vår egen än bär syskondragen,
En spegelbild af skönhet och behagen!

Om Finlands son stolt kan sitt hufvud bära
Och visa folken, att han är sig lik,
Att än de kunna utaf honom lära,
Der han förtöjt sig i den lugna vik:
Om än han tryggt kan mot en framtid skåda,
Han står i skuld därför till *eder* båda.

Vi ha oss lärt att Finlands qvinna skatta,
Det är ett tycke icke från i går,
Vi hennes tillitsfulla väsen fatta,
Som skaldens »Hanna» skön för oss hon står
Och öppnar än det stängda Edens regler,
Der hon sin ljufva bild i källan speglar.

Vi vörda dig, du Finlands väna qvinna!
Som dotter, syster, maka eller mor;
Du liknar *vår* och vet att hjertan vinna,
Är öm som hon och uti sorgen stor,
Som hon du tror på idealets seger,
Som hon en himmel i din famn du eger.

Och här i blida Djurgårdslundars gömma,
Hvarest den finska sång sin hyllning får,
Vi skulle dig, du Finlands qvinna, glömma,
Du sångens perla, våren i dess vår!
O nej, för dig och för de finska tjällen
Vårt *lefve* ljude högt i sommarqvällen!

Det ljude högt, då nu din skål vi dricka,
Fast fjerran, fjerran från vår syn du är;
Vi dig vår helsning öfver hafvet skicka
Bort till den strand, som dig med glädje bär:
Försmå den ej, du Finlands hulda qvinna,
Låt den ett gensvar i ditt hjerta finna!

Till Henrik Ibsen.

(Vid festen å Grand Hôtel den 24 september 1887.)

En fest för *Ibsen!* Hvem är då ej med,
Om blott han får, i så illustert gille?
Kring Norden, nej, kring verlden sports hans snille,
Som har trängt neder till de djupa led.
Helst med hvad gåtfullt var det syssla ville;
Svårfattligt ofta, dock med sällsam magt
Vårt hela väsen det i uppror bragt,
Vi i vårt inre hafva skälft och bäfvat,
Det öfver hjertat har ett sorgflor lagt —
Men diktarns storhet ha vi aldrig jäfvat.
Det mörka, dystra drog till sig hans håg,
Och sol man sällan i hans bildverld såg;
Och dock i kärlek har han rastlöst sträfvat.
Hur skarp, hur blodig hans satir ock var,
Hur pil på pil der flög, han *älskat* har
Den mensklighet han gisslat utan fruktan,
Som länge re'n han hållit har i tuktan.
Han har oss älskat på sitt eget vis,
Likgiltig så för tadel som för pris.
Ja, mensklighetens väl var ytterst målet,
Hur ock till näpst han höjt det hvassa stålet,
Ty skaldehjertat blir sig likt ändå,
Det måste älska, kan ej annorlunda.
En ny, en bättre verld han ville grunda
Och skydde ej den gamla nederslå.

Det var din afsigt, *Ibsen!* vi den fattat;
Din diktkonst som dig sjelf vi högt ha skattat.
Välkommen son utaf de norska fjell,
Välkommen, store bard, till oss i qväll!
Man sagt, du vill med andra färger måla
Och låta ljuset mera rikligt stråla.
Vår tack därför och tack för hvad som var,
Som lefva skall i tacksamt minne qvar!
Du har ditt eget mått, som ej vi mäta,
Som, när du dömes, ingen må förgäta.
Med väldig hand ditt strängaspel du slog:
Du *Henrik Ibsen* är, det är full nog.

Till Nils Forsberg.

Vid festen den 23 oktober 1888.

Så fick till sist din ärliga sträfvan lön.
»En hjertes död» din lysande seger var,
Och re'n ditt namn på ryktets vingar
Älskadt och äradt kring verlden ilat.

En namnlös hjelte, en af de djupa led,
En fransk Sven Dufva, fallen i ojemn strid,
Och kring hans bädd i katedralen,
Redd till ett sjukhus, en sorgsen skara:

Den synen, länge gömd uti själens djup,
Du sent omsider stälde på duken fram,
Så enkelt, flärdlöst, genomglödgad
Dock af ditt värmande snilles låga.

Du alla dolda strängar i dallring satt,
Du hjertat rört hos tusen och tusen än,
En bild du gett af franska äran,
Strålande klart genom mist och dimma.

Men också sjelf du stått som en käck soldat
I farans stund, der striden som hetast brann,
Och mången gång från blodig valplats
Bar du de fallne på starka skuldror.

Vårt gamla Sverge, ärans och bragdens hem,
I dag sin tack dig bringar för hugstort dåd,
För nya blad i rika kransen,
Knuten se'n sekler kring Sveas tinning.

Du hyddans son, du son af vårt fosterland,
Som från ditt dunkel stigit till ärans höjd
Och vet ännu med ödmjukt sinne
Bära din lycka som förr ditt armod!

För dig ett »lefve» nu utur hjertats grund
Af svenska män, som sträfva för höga mål!
Ett trefaldt hell för dig, o jette,
Färdig och rustad till nya bragder!

Till Maria F**.

Det *goda* är en magt, som aldrig dör,
Det himlen mera än till jorden hör...
Och *du* är god som uppå fägring rik,
Mig har du länge tyckts en engel lik.

Ack! jordisk fägring vissnar och förgår;
Men andens skönhet, evigt hon består,
Hon skrinläggs ej med stoftets sköra skrud
Hon lyfter oss på vingar hem till Gud.

Otackad ofta, missförstådd ibland,
Går godheten sin stig på tidens strand.
Hvad gör det dock? en inre röst hon hör
Och lika gifmildt sina häfvor strör.

Hell dig, som har ditt hjertas vittnesbörd!
Af livets vinst det är den bästa skörd,
Ej rost, ej mal dess rikedom förtär:
Af jordens skatter *den* dock skönast är.

Till våra vänner på landet.

Är det den försvunna sommarn,
Som vi sörja så?
Sakna vi dess solskensstunder
Och dess himmel blå,
Sakna vi blott fogelsången,
Doft från skog och äng?
O hvad är som så vibrerar
Från hvar hjertesträng?

Hvadan detta själens vemod
Som oss tynger nu,
Och du, tysta tårekälla!
Hvadan flödar du!
Skola vi som sorgsna svalor,
Lemna Nordens strand,
Drifna af ett oblidt öde
Bort till fjerran land?

Nej, o nej! till egna hemmet
Ställs vår kosas flygt,
Äfven der kan sommar grönska,
Friden bygga tryggt;
Men från er, från er vi skiljas,
Ack! från edert lag,
I, som skänkten oss så mången
Skön och fröjdfull dag.

Redliga och svenska hjertan
Utan vank och flärd!
Ljuft det var att svalka hemta
Vid er trefna härd.
Skulle eder vi förglömma?
Nej, till sensta höst
Edra drag, de kära, skrivvits
In i trogna bröst,

Öfver eder lyckan tömme
Sina fullhorn ut,
Himlens goda englar skydden
Er till livvets slut!
Edra tegar, må de digna
Under skördars gull!
Uti årets alla tider
Stående ladan full!

Till fru Maggie W * * .

(Med en blombukett.)

»Ljuf! åt den ljufva!» sade han,
Som sjungit ljuf som ingen ann'
Om qvinlig ljufhet, qvinlig dygd,
Skönt blomstrande i hemmets skygd:
Så sjöng han fordom, Avons svan,
Uppå sin ljusa sångarban,
Han, som oss skänkt en *Julias* bild,
En *Desdemona*, vän och mild,
Och gaf åt *Portias* nobla drag
En fågring af ett högre slag.
»Ljuf! åt den ljufva!» — därför nu
Tag dessa blomster, ädla fru!
De säga — hvad ej jag förmår —
Att varmt för dig hvart hjerta slår,
Hvart hjerta som på lifvets stig
Med glädje lärt att känna dig,
Du ljufva prydnad för ditt kön,
Du *Henriks* ros och ljufsta lön!
Sitt vid hans sida länge än,
Hans ära och det skönas vän,
Det sköna, hvaraf sjelf du är
En spegelbild så ljuf och skär!

Till C. A. Ekeman.

25 Juli 1886.

Så efter femton år vi mötts igen,
Här, der du herskar som en höfding än,
En vördad patriark med silfverhår,
En vänsäll veteran på åtti år,
Men dock den samme, lik en rotfast ek,
Hvars stolta krona gäckar tidens lek
Och ler mot stormens brus, mot vestans smek.
Och samma sinne som i forna dar
Det vänliga, det blida, än du har
Med samma tåga, samma friska skratt;
Din blick, den glänser än ej skum och matt,
Och än du bjuder lika kry och rak
Ett gladt välkommen under gästfritt tak.
De sköna telningar af kärnfrisk stam,
Dem gästen fordom glad och tjust förnam,
De skilts från dig, de satt sitt eget bo
Med dem ge gett sin kärlek och sin tro;
Dock än du *henne* vid din sida har,
Hon hemmets prydnad uti flydda dar,
Dess prydnad än och nu din ålders tröst:
Som du med ära ser hon lifvets höst.

När först jag trädde i din trefna krets —
Ett trettital af år snart flytt se'n dess —
Då följde mig en oförgätlig far,
En solig sommardag som nu det var.

Till *Odensfors* * hans hjerta honom drog,
Och här lycksalig som en Gud han log,
Här jemte dig han hördes mången gång
Högt stämma upp en dråplig Bellmanssång;
Din djupa bas, hans fylliga tenor
Blef en duett, hvars genljud vida for,
Och än man mins den sången, som jag tror.
Mig tycks ännu liksom en ton jag hör,
Som till den tiden skönt mig återför,
Då här jag står uppå en älskad mark
Och lyss till dig, du ädle patriark!

Tack för allt godt, som du oss begge gaf,
Fast länge re'n *han* hvilat i sin graf!
Tack att jag här på denna kära strand
Änjo trycka fick din räckta hand,
Att än en gång mig lyckan blef beskärd
Få sitta här som gäst invid din härd!
Min faders vän och min, Gud signe dig
Och henne, som förgyller än din stig!

* Detta förtjusande ställe, der *Leopold* i sin ungdom med synnerlig förkärlek lär hafva vistats, är särdeles vackert beläget vid Svartåns stränder, en half mil från Bergs slussar. *August Blanche*, »Onkel Adam», Ridderstad, Nils Almlöf, Edvard Bäckström m. fl. hafva hos den här besjungne liksom förf:n och hans fader tillbragt minnesrika dagar.

Till Doktor C. J. E. Aurell.*

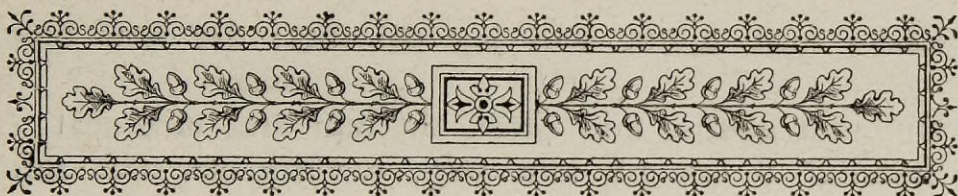
(F. d. ledamot i »Namnlösa sällskapet», vida beryktadt.)

broder i Apollo, gamle vän,
I alla skiften städs den samme än!
Haf tack för trohet, som sitt prof bestått,
För hvarje sång, som gjort mitt hjerta godt!
Lef lycklig du och för det sköna brinn,
I diktens verld alltjemt din njutning finn! -
Den verlden, sedd i drömmens silfverskir,
Den sviker ej, den evigt trogen blir.

* Har utgifvit, bland annat, lyckliga »Efterbildningar från främmande skalder», mentionerade af Svenska Akademien år 1862.

Till min hustru,

Älskade! ljuflig var sommarn i år, mer ljuf än
till förne,
Aldrig var rosen så skön, aldrig ljöd lärkan så gladt,
Aldrig ett skärare doft från de gröna, leende ängar
Vestanvindarne fört hän mot den blånande rymd,
Aldrig gaf viken så helt de vänliga stränderna åter,
Solen, som lyste så mildt, jullen, som förde oss två.
Aldrig naturens yppiga barm så svälde af lifslust —
Aldrig, ack! aldrig så svårt var det att skiljas från
den.

Dyrkade! sommarn är flydd, men dock han lefver i
minnet,
Blomstrar i hemmet der du herskar med kärlekens
magt,
Blomstrar beständigt der *du*, o huldaste! lefver och
rör dig,
Blomstrar trots höstarnes storm, vintrarnes isar och
snö.
Kär är du blifven för mig, min lefnads skönaste
sommar,
Och vid din älskade röst bytes min oro i frid.

Läs i mitt hjerta som jag uti ditt: der inne blott
tronar

Du, min glädje, min skatt, du min ära, min sol!
Ständigt o lys på min stig, o värm och adla mitt
sinne,

Tills du med ömmande hand en gång mitt öga har
lyckt!

Grafqväden.

Anders Fryxell

† 1881.

Det hufvud är till hvila lagdt,
Som bars så vackert och så värdigt,
Men jetteverket blef dock färdigt
Och slutligt till fulländning bragt.
Den klara lampa släckts som länge
Har lyst i månet nordiskt tjäll,
Till dödens ro han gått, den stränge,
Som bar det ädla namn: *Fryxell*.

Ty sträng han var och utan skoning
Hans griffel gick i rastlös flit,
Som bruten utur malmens boning,
Ett stycke äkta svensk granit;
Den lopp till storms mot dagens tycken,
Mot mycket, som med tillit from
Vi akta än som sköna smycken
I svenska häfdens helgedom.

Så kunde ej hans dom, fast bister,
De store Carlar nederslå,
Och *Bellman* ej sin gloria mister,
Vår älskling skall han bli ändå;
De äro våra, dessa alla,
De ha i hjertats djup sitt hem,
Och hur kritiken än må falla,
Med vördnad se vi upp till dem,

Med vördnad också *dig* vi minnas,
Du storman från en svunnen tid,
Hvars like ej skall återfinnas.
Nu slumra sött i grafvens frid!
Vi ha dig ej för evigt mistat,
Du lefver i din Iliad:
Ditt epitafium sjelf du ristat
I guldskrift in på hvarje blad.

Oscar Arnoldson.

† 1881.

Han är ej mer, vår glade *Almaviva*,
Skall som *Stradella* hopp och tröst ej gifva,
Ej mer han gästar grefven af Nevers:
Raoul har stupat midt på ärans bana,
Hvem fins, som höjer nu hans segerfana,
Hvem fins, som nu hans kända färger bär?

Han är ej mer, han är för alltid gången
Till högre rymder, der den klingar, sången,
Långt skönare än här på tidens strand.
Gralriddarn, trött att kämpa och att lida,
Att längre här bland jordens töcknar strida,
Har återvändt till ljusets fosterland.

Hvar är hans stoft, hvar grafven der det hvilar
I ostörd ro för smärtans hvassa pilar,
Att der vi lägge sagnans eternell?
Hvar är det, hvar? ej i den svenska jorden —
Ack, fjerran, fjerran från det kära Norden
Det funnit har sitt sista hvilotjäll.

Må vindarne från Böhmens skogar susa
Kring sångarns gömda graf! Må haf som brusa
Och fjerran land oss skilja derifrån; —
Här är han bofast dock, *här* är hans minne
Djupt pregladt in i hvarje känsligt sinne
Och tronar i vår äras Pantheon.

Vid en ung flickas bår.

Som en vårens blomma,
Hvilken inom kort
Omildt rycks af stormen
Från sin tufva bort,
Just som bäst hon doftar,
Gläds åt sommardar
Och den hela nejdens
Varma kärlek har:

Så från oss försvann du
I din lefnads vår
Och hvart öga skymmes
Af en sorgens tår;
Så hvar glad förhoppning,
Som din åsyn gaf
O! så ljuf att skåda,
Skrinlagts i sin graf.

Outsägligt bittert
Stundom lifvet är,
Då som störst tycks fröjden,
Är oss ofärd när.
Solen, bäst hon glänsar,
Utaf skyar höljs,
Jublet, bäst det skallar,
Utaf klagan följs.

Ack! förgängligheten
Löper jorden kring,
Skonar icke eken,
Icke blomstrens ring,
Skonar ej palatset
Eller fogelns bo,
Och dess lie blänker,
När vi minst det tro.

Hvi fick du ej längre
Bli en engel här
I en verld, som oftast
Smärtan med sig bär?
Då så mången stapplar
Lefnadstrött och matt,
Hvarför *du* just famnas
Om af dödens natt?

Himmel, o förlåt oss
Slikt ett fåvitskt tal!
Hvad du täcks besluta
Är det bästa val.
Är ej skönt att somna
Hän i grafvens ro,
Medan än man eger
Kärlek, hopp och tro?

Är ej skönt att ila
Mot ett högre land,
Viss att der få sitta
På Gud Faders hand,
Innan lifvets missljud
I ens öra hväst
Och i lefnadsbokens
Sista blad man läst?

Detta vare trösten
För oss alla nu,
Att ibland de sälla
Är förklarad du,
Att den bästa lyckan
Dock har blifvit din,
Att i Herrans gårdar
Du fått träda in.

Och likväl vi knota
Att du flytt så brådt
Från en verld, der än du
Spridde solsken blott, —
Då så mången stapplar,
Lefnadstrött och arm,
Med ett krossadt hjerta
Uti sårad barm.

Vid en väns graf.

Från plågan frigjord, som tryckt dig tungt,
Du förts till lif, som är evigt ungt.

Du förts dit opp der all klarhet vins,
Der helsa bor och ej smärta fins.

Men vi, som dröja på jorden qvar,
Vi icke glömma hvad du oss var.

Vi glömma ej, hur i helsans dag
Du skänkt oss fröjder af många slag.

Vi glömma ej, hur till reds du stod
Att vederqvicka vårt sjunkna mod,

Och huru skalken i ögat brann,
När du ett infall i flygten fann.

Ja, *väl* vi minnas ditt trefna skick
Och hur du blid oss till mötes gick.

Vi minnas ock, hur på botten låg
Ett manligt allvar, en kärnfrisk håg,

En redlig sträfvan att handla rätt
Och allt bestyra på bästa sätt.

Och ej förgäts, hur med gästfritt sinn'
Du bjöd oss träda i hemmet in

Och der till alla på välkänd sed
Ditt eget, soliga lynne spred.

Men länge skymning der inne rådt,
Och hotfull döden på tröskeln stått.

Så ödesdiger hans lie blänkt
Och lika ofta han har den sänkt;

Ty trogen kärlek har vakat der,
Och mäktigt kärlekens under är.

Till sist med fart slog dock lien ned,
Och vännen fördes ur vänners led.

Och ej vi klage att så det gick,
Att han omsider förlossning fick.

En högre kärlek än den på jord
Har blifvit hans enligt Skriftens ord.

Och vi, som fast uppå Skriften tro,
Med glädje viga hans själ till ro.

Karl Adam Lindström.

† 1885.

Broder! för ej längesedan
Tryckte jag din räckta hand —
Och nu har du allaredan
Hastat hän till andra land,
Hän från sommardagar ljusa
Till en sommar än mer ljus,
Der de helga palmer susa
Under englakörers brus.

Kunde äfven *du* ta miste,
Var ock *du* ej utan fel,
Villigt på din graf man riste,
Att du var en man, en hel,
Att du trogen var till slutet,
Att du från din post ej vek,
Att ett löfte ej blef brutet,
Att du aldrig pligten svek.

De som blott dig kände föga
Tyckte du var sträf och kall,
Att du hörde till de tröga,
Att du var af hård metall —
Och du syntes så — men fick man
I ditt väsen blicka in,
O, med öppen famn visst gick man
Mot en själ så varm som din.

Hade man din vänskap vunnit,
Var det ej för stunden blott,
Då en ädelsten man funnit,
Hvilkens glans hvart prof bestått.
Nej! du var ej kall, du hade
Hjerta vekt och mjukt som vax,
Fast du ej det gerna lade
Inför hopens blickar strax.

O du kunde dig förbarma,
Visste hjälpa så som få
Dessa lidande och arma,
Som i djupa skuggan stå.
Sjelf en kojans son, i ringa,
Hårda vilkor fostrad opp,
Var du man att hugnad bringa,
Skänka bistånd, tröst och hopp.

Nu ditt vackra hem är öde,
Nu har hjertevännen sorg,
Snart du hvilar bland de döde
Uti grafvens tysta borg —
Men vi *Svenskar* skola minnas,
Huru äkta Svensk du var,
Och ej skall af glömskan hinnas,
Hur du högt din fana bar.

Fosterlandet, som du skänkte
Dock din kärlek först och sist,
Hvarom alltid stort du tänkte,
Har en ädel kämpe mist.
Ack, det har ej råd att mista
Män af anda och af kraft,
Som ej tveka till det sista
Hålla uti yxans skaft.

Ty du lät dig ej förfära,
Skydde ej en ojemn strid,
När det gälde landets ära,
Och ditt ord, det blef du vid.
Publicist af rätta slaget,
Uppå egen mark du stod
Till det sista andetaget
Med det samma, käckä mod.

Victor Hugo.

† 1885.

På sin bädd af friska lagrar
Hvilar sonen af *Vendée*,
Ack! men vårens ljusa dagar
Nu sig uti skymning te.
Detta strängaspel har tystnat,
Som förnams kring jordens rund,
Till hvars välljud verlden lyssnat,
Skälfvande i hjertegrund.

Sångens heros fält sin lyra,
Sångens nestor ligger död,
Han, som i ungdomlig yra
Qvad med ständig ungdomsglöd
Han, som var den samma rika
På förbarmande och tröst,
Han, hvars hjerta var sig lika
Än i ålderns sena höst.

Franska fanor snart sig sänka
Öfver skaldens döda stoft,
Skola det sin hyllning skänka
Under himlens höga loft.
Frankrike, som kung ej eger,
Nu likväl har kungssorg fått,
Följer till hans sista läger
Hädansofven, älskad drott.

Franska folk! du icke ensamt
Klagande vid grafven står,
Verldens alla folk gemensamt
Samlas vid den ädles bår.
Frankrike! med dig de sörja,
Gjuta tacksamhetens tår
Och med dig de fåfängt spörja
Hvem hans spira ärfva får.

Florbehängda fanor susen,
Susen, svajande banér!
Vemodsfulla toner, brusen!
Diktens sol i moln sjönk ner . . .
Han, hvars blotta namn allena
Segervisshet med sig bar,
Gått att endast *Honom* tjena,
Hvilkens sändebud han var.

Edvard Bäckström.

† 1886.

Så är äfven *du* ifrån oss gången,
Gången hän till ljusets fosterland,
Dit du tidigt höjde dig i sången
Med ditt ömma skaldebröst i brand.

Hvad du länge sökte nu du funnit:
Kraft och helsa, frid och harmoni.
Du har ärligt kämpat, du har vunnit;
Pröfningen, den långa, är förbi.

Länge döden stod invid din sida,
Länge, länge trängde hårdt han på;
Fjettrad dock utaf din sång, den blida,
Dröjde han att med sin glafven slå.

Rörd af lyrans toner höll han inne
Midt i hugget för att lyssna blott,
Hur du sjöng om saknad, hopp och minne,
Lif som ler, trots ändlighetens lott;

Sjöng om julen under plågans stunder,
Sjöng dess fröjder uti älskad Nord,
Bjöd ett stolt förakt åt dagens funder
Och den arme plats invid ditt bord.

Sjelf du sagt: »Hvad jorden skönast gifver
Ger oss vingar till vår himmelsfärd.»
Och, när skönast brann din sångarifver,
Skilde du dig ifrån grusets verld.

Ack, allt mer den glesnar, eder skara,
I, som häfden *idealens* rätt,
I, som icke skyn dem käckt försvara
Uti kampen mot en yngre ätt!

Ädle broder, tack för hvad du varit,
För de skatter, som du kring dig strött,
För hvart vänskapsprof i tid som farit,
Tack, att som en man du stridt och blödt!

Hanna Brooman.

† 1887.

Du ädla gamla, som hvilar här,
För mig och mången du varit kär.

Du varit trogen i allt ditt värf,
Du delat med af din knappa skärf.

Du rikligt gaf af ditt hjertas guld,
De unga plantor, du var dem huld.

Du drog dem fram ur det låga grus
Och lät dem knoppas i dagens ljus.

Du noga gaf på hvart tecken akt,
Du öfver dem höll så trägen vakt.

Du slöt dem alla till ömsint bröst,
Till hands med varning, med råd och tröst.

Som *Hanna*, dottern af Phanuel,
Du Herran tjenat till lifvets qväll.

Och mångens lycka du grundat har,
En säker borgen *ditt* förord var.

Ditt hela lif oss en borgen är,
Att du är himlen som jorden kär,

Att du har vunnit din mödas lön:
En »lifsens krona» ovanskligt skön.

Dig höfs ej förord, der nu du står
För högste Domaren, din och vår.

Han *väl* dig känner, Han ser dig blid —
Nu öfver stoftet vi lysa frid.

Amalia Vilhelmina Tammelin.*

Du är lycklig, du har funnit
Hvilan efter lifvets strid
Och den sälla strand du hunnit,
Der ej finnas rum och tid.

Plågans kalk du undergifvet
Har till sista droppen tömt,
På dess botten dock stod skrifvet:
Himlen har dig icke glömt.

Glada hopp i jordens öcken,
Som ett kristet hjerta bär,
Att de skingras alla töcken,
Som förmörka stigen här!

Glada hopp i mulna stunder,
Att det dagas skall ändå,
Att de grönska Edens lunder,
Hur ock jordens kalna må!

Detta glada hopp du hade
Och i detta hopp du dog,
När du ned ditt hufvud lade
Och till bättre rymder drog.

* Vid hennes jordfästning i Carl Johans kyrka å Skeppsholmen den 13 november 1887.

Gäster äro vi på jorden,
Vilsekomna gäster blott.
Du från stoftet frigjord vorden
Till det rätta hemmet gått.

Verldens sorger dit ej hinna,
Jordens äflan dit ej når,
Frid skall der din ande finna
Och en fröjd, som ej förgår.

Om der himlalyror klinga,
Än man minnes forna band,
Då en sonlig helsning bringa
Ifrån ändlighetens land!

Orgelns toner du hört ljuda
Ofta här i templets famn,
Nu de vårt farväl dig bjuda
Uti *Kristi* dyra namn.

Frans Hodell.

† 1890.

»Den 13 augusti: Frans Hodell,
Lemshaga, Vermdön. Femti år. Ej glöm det!
Han mindes dig.» Så i min almanack
I rödt det prentadt står. Din jubelfest
Du ej fick fira, hädangångne broder!
Ty skämtets koger föll utur din hand
Och löjet plötsligt dog uppå din mund,
Din röst förstummad blef, din blick vardt släckt,
Och detta allt så hastigt, oförtänkt,
I pingstetid, hänryckningens, så kallad,
Hugsvalelsens jemväl; — ja lycklig du,
Som slapp att lida dödens alla fasor
Och gick från jordens till en högre fröjd,
Fast ej till afsked tryckas fick din hand
Af vännerna, som än stå qvar på strand.

Du lemnat oss; i denna stoftets verld
Vi återse dig aldrig mer, men ej
Du glömmes lätt i trogna vänners ring.
Din lefnads gerning lefver efter dig
I mången skapelse, der in du göt
Din friska, fria, glada andes flägt:
På »bräderna, som föreställa verlden»,
Du skall oss möta ännu mången gång,
Oss vederqvickande, när prosans tvång
Till jorden blytungt trycker ned vårt sinne.

I himlens Par Brikoll du hvilan finne
Hos Barbara, som säkert har i minne,
Hur henne ofta i en harmlös sång
Vid Brikollisters jubel gladt du firat.
Det anar mig, hon re'n din tinning sirat
Med vinlöfskransen, fört dig öfversäll
Till »Nordens vingud», till *Carl Michael*.

Och nu farväl och tack för tid som gått,
För gammal vänskap, som sitt prof bestått!

Edvard Perséus.

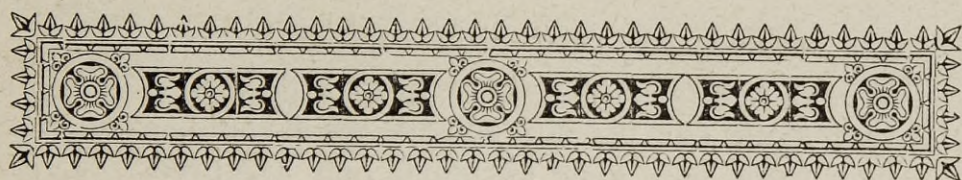
† 1890.

Kämpastark och med det friska sinne,
Hvilket glädje spred i vänners lag,
Tycktes det, du hade krafter inne
Länge än till djerfva penseldrag,
Tycktes det, att länge än vi skulle
Af din konst, din humor njuta få,
Och att många solhvarf skulle gå,
Förr'n dig gömde grafvens trånga kulle.

Om din sjukdom vi med vemod hörde,
Sporde till vår tröst, du bättre var;
Så en Jobspost kom, som djupt oss rörde,
Täljde: oss *Perséus* lemnat har.
Korsets tecken öfver namnet ristadt,
Dödens tecken, talte mer än ord,
Att en vänsäll, snillrik son af Nord
Verlden åter har för alltid mistat.

Mer från afund fri än du var ingen,
För det sköna ingen högre glödt,
Och med konstnärns fria syn på tingen
Helst du såg dem uti rosenrödt.
Väl vi veta, länge skall det töfva,
Tills det tomrum fylts, du lemnat här. —
Ack! i denna orons tid, som är,
Vi en konstnärssjäl som *din* behöfva.

Vid aftäckandet af
Karl Adam Lindströms minnesvård
på Nya kyrkogården
den 6 oktober 1889.

Du fria ord, som löser andens tvång,
Du, som är svärd och sköld på samma gång!
Den man, hvars minne vi begå, med *dig*
Han oförfärad gick sin lefnads stig.
För hopens gunst ej fal, han aldrig skydde
Åt hög som låg sin mening säga ut
Och så blott stämman i sitt inre lydde,
Mot det förvända slungande sitt spjut,
Som förr S:t Göran uti drakens sida.
För rätt och sanning höll han kärt att strida,
Med vaket sinne för hvart tidens kraf;
Han tingen såg med oförvilladt öga,
Dem noggrant vägande, förr'n dom han gaf.
För honom dagens hugskott gälde föga,
Han såg dem komma, lika snabbt förgå;
Men det *bepröfvade*, det höll han på:
Han var en man för sig i alla öden.
Och svenska färgerna, de gula, blå,
De voro honom kära in i döden.

En vänfast själ med vilja utaf stål,
I lifvets strid han stälde högt sitt mål
Och svek det ej, sin egen lyckas smed,
Der fram han gick så stark och axelbred
Och strödde håfvor kring med öppen hand.
Nu länge redan i det helga land
Hans ande vistats, löst från stoftets band. —
Det helga landet*, o, han sett det här,
Men ej så ljufligt som det ter sig *der*;
Ty Mästarn, hvilkens spår han sökte förr,
Förr honom öppnat Edens stängda dörr.

Här vid hans graf på dessa dödens fält
Vi till hans ära minnesvården stält.
Af äkta svensk granit den formad blifvit,
Vi så en bild utaf hans väsen gifvit,
Så fosterländskt, gediget, utan flärd,
Förtjent att hedras af en efterverld.

* Doktor Lindström hade under sina vidsträckta resor äfven besökt Palestina.

Sång

på Barbara-dagen i Par Brikoll år 1884*.

»Hör I Orfei drängar».

Åter mosters hedersdag är inne,
Hon, som i de Brikollisters minne
Har med eldskrift ristat in sin bild,
Alltid lika fager, lika mild.
Städs i våra tankar, håg och sinne
Firas hon på hvarje årets dag,
Hvar på jordens rund vi oss befinne
Se vi ju allt jemt de kära drag
Och de trolska, leende behag;
Aldrig, aldrig *Barbara* vi glömma,
Hennes skål vi under jubel tömma
Hvarje gång till Bacchi riddarslag
Vi oss samla uti festligt lag.
Hon och glädjen äro *ett*, de båda,
Der hon dväljs kan ingen vinter råda,
Trumpenheten hon på dörren kör;
Hon är glädjen, hon är våren, solen,
Är i alla vexlingar den polen,
Hvaromkring sig P. B. ständigt rör.

* Belönt med den stora Bellmansmedaljen i guld.

Städse vi af *henne* skåda spåret,
Och i dag med vinlöfskrans kring håret,
Med den gyllne bågarn i sin hand
Hit hon kommit från Elysisk strand,
För att här vid silverbålens rand
Helsad bli utaf vår hela skara,
Samlad att för verlden högt förklara,
Hurusom från tidens första stund
Slik en moster aldrig stått att finna
Och ej finnas kan på jordens rund,
Hur hon olik hvarje annan qvinna
Eger ständigt samma fågring kvar,
Hur, fast sekler hon på hjessan har,
Hon förstår att låta hjertan brinna,
Bjuder sorgen i ett nu försvinna,
Lär oss att den sanna glädjen vinna
Och till sist lycksaligheten hinna.

Ljuf är Barbara och skön som ingen,
Maken fins ej under stjerneringen,
Klarhet sprider hon kring jordetingen,
Molnen skingrar hon med rosenvingen
Och den minsta tratt hon håller kär,
Ja, vår moster utan like är.
Hören blott hvad mig en afton hände,
När jag kuslig mig i kroppen kände
Och på sinnet ur sin jemnvigt bragt
Sig en dyster, blytung dvala lagt!
Höst var kommen, fogelsången lyktat,
Trast och lärka sedan länge flyktat,
Nakna stodo ek och björk och lind,
Sköflade af kulen nordanvind,
Stormen piskade på vägg och ruta,
Ryckte alla strängar från min luta,
Väsnades och visste ingen hut...

Så en timme hade knappt försvunnit,
Då mitt ljus, som matt och spöklikt brunnit
I sin pipa, plötsligt släcktes ut;
Mörker rådde ute, mörker inne,
Som jag nämnt, en dvala grep mitt sinne
Och i sömn jag lullad blef till slut.
Snart jag glömde oro och bekymmer,
Lifvets hårda strid och höst som skymmer,
Hotfull vinter med dess snö och is,
Orättvisor, sorger och malice:
Liksom *Dante* leddes af sin sköna
Fjerran bort från jordens jemmerdal
Och till lön för ädla sångarqval
Saligheters salighet fick röna,
Så mig Barbara vid handen tog
Och med mig till sälla ängder drog,
Evigt leende och sommargröna;
Jorden som en prick der nere låg,
Men allt högre stälde vi vårt tåg;
Hvad jag sett i mina skönsta drömmar,
När min fantasi med lösta tömmar
Fritt kring jord och himmel svärma fick,
Lyste klart inför min tjusta blick;
Ej jag mägtar denna färd beskrifva,
Ej jag kan i ord den återgifva,
Men jag tror, hvar äkta Brikollist
Skall en gång den göra sjelf till sist.
Slutligen en vidsträckt plan vi hunno,
Der ett skyhögt slott af guld vi funno;
Moster, som ej talt ett enda ord,
Sade nu: »kom med, du son af Nord!
Håll dig vaken med båd' syn och öra,
Här är något värdt att se och höra,
Var blott tyst och öppna ej din mund,
Ty då bryts förtrollningen på stund!

Blif ej talträngd som du eljest brukar,
Men låt se att du dig rätt ödmjukar,
Låt din känsla ej ta öfverhand,
Ställ Pegasen utanför på strand!
Blott odödliga här inne tala,
Här man tål ej rimmare så skrala,
Tig och gläfs ej, detta är mitt råd,
Om du framgent hafva vill min nåd!»
Så vår moster, hvilken väl mig kände,
Och med mig i slottets sal hon lände
Genom port af jaspis och topas.
Gudar! hvilken anblick! — än jag häpnar —
Jag förgäfves mig med mod beväpnar,
Aldrig var jag med på slikt kalas;
Borden dignade af rariteter,
Af de kostligaste läckerheter,
Ifrån hvilka sådant doft sig spred,
Att om P. B:s munskänk varit med,
Han helt visst der hade stått betagen,
Liksom jag utaf förvåning slagen;
Glas vid glas der stod, en ändlös rad,
Utaf klaraste demant hvart enda,
Hållande ett stop och mer kan hända,
Ensamt nog att dåra och förblända
Och att göra själen fri och glad;
Hvarje glas som af sig sjelf sig fylde
Med en vätska, som än mer förgylde
Salens prakt, fast idel ädelsten
Härligt ifrån tak och väggar sken;
Rundt kring borden, minst en hundra tusen,
Sutto männer parvis om hvarann,
Deras antal ej jag säga kan,
Ty jag villats af de många ljusen,
Emot hvilka de i P. B:s sal
Lysa såsom dankar allesamman,

Och det spordes sådan fröjd och gamman,
Att mot den hvar jordisk karneval
Blir allenast till en skuggbild bara
Och vår verld ett glädjetomt Sahara;
Och fast uti P. B. gammal kund
Kände jag mig skamsen som en hund,
Tyckte riktigt en Kalmuck mig vara,
Tänkte, här jag gör en slät figur,
Kunde lätt förråda min natur,
Bäst att därför till reträtten taga.
Barbara, som ej man kan bedraga
Och som ser i hjertats minsta vrå,
Kom och hviskade i örat: »nä,
Blif ej häpen, stanna du och lyssna,
Detta ystra skämt och glam skall tystna,
Snart du höra skall en hemlandston;
Känner du ej denna mansperson,
Han, som tronar der på skaldestolen,
Främst i detta lysande förbund,
Med ett anlet' skinande som solen
Och med gudalöjet på sin mund?
På hans hvälfda panna snillet strålar,
Intet vemod röjer der sig mer,
Ingen »sorg i rosenrödt» du ser,
Men en himmel i hans blick sig målar.
Känner du ej redan dessa drag,
Slår ditt hjerta ej med högre slag?»
Barbara knappt talat dessa orden,
Förrän tystnad råder rundt kring borden,
Och jag hör en välkänd melodi,
Sprittande och lekande och fri,
Täljande för mig om fosterjorden,
Om det skönas stormaktstid i Norden,
Om så mången härlig högtidsstund
Uti P. B:s glada brödrarund;

Ljusare bli ljusets regioner,
Dessa hem för lyckliga æoner,
Än mer skön blir Edens sälla vår,
När på cittran skaldedrotten slår
Och från vigda läppar sången går;
Denna sång, som tjusat förr millioner,
Som har hjertan tändt på tidens strand,
Sätter hvart odödligt bröst i brand...
Och när den förklingat efter hand,
Spörjs ett jubel, ändlöst, utan like:
»Hell vår *Bellman*, hell hans fosterland,
Ärans, bragdernas och sångens rike!»

Nu på gullstol, glad och segersäll,
Bäres i triumf Carl Michael,
Närmast stödd af *Hallman* och *Kexell*.
O, hur svårt att ej sin känsla röja,
Att ej yppa hvad på hjertat låg!
Men för ödets lag jag tvangs mig böja,
Och en stoftets son sig måste nöja,
Får han endast se hvad här jag såg.
Barbara nu nöp mig uti skinnet,
Sade: »kom, det här är nog för minnet,
Nu du skådat himlens Par Brikoll,
Nu vi vända åter till vår boll,
Denna jord, der om hvarann de jaga,
Att bedragas för att se'n bedraga
För en vinst, som lika är med noll.
Der, om det förmår ditt sinne lätta,
Kan för brödren du din syn berätta,
Men var kort och ej med tiden öd,
Långa tal blott äro glädjens död!
Helsa ock från Barbara, den sälla,
P. B:s mästare, de ädla tre,
Som så värdigt styra och beställa

I vår Orden, dem din hyllning ge!
Helsa dem och bröderna, de kära,
Att mitt hjerta hör dem evigt till,
Att på festen hållen mig till ära
Uti all min glans jag komma vill!»
Sagdt . . . och nedåt uti blinken bar det,
Snart, ack! snart en flygtig dröm blott var det,
Och jag åter vid mitt skrifbord satt,
Hufvudyr och flämtande och matt.

* *
*
*
*

Mycket har det burit i sitt sköte,
Detta år, som lutar mot sin graf.
Tänk så många blott som ha stämt möte!
Och det ena löst det andra af;
Andar, som hvarandra förr begabbat,
Ha vid bågarn glädtigt sammandrabbat
Och förtreten sänkt i Lethes haf.
Det har varit goda skördetider,
Vi på länge ej så bra ha mått;
Storcken gjort visit på Tullgarns slott,
Och en hertig *Sörmland* fick omsider.
Stockholm har ett präktigt ångkök fått
Der för billigt pris man äter godt,
Dito badhus, som i strömmen prunkar,
Och *Sankt Gertrud* bygt ett torn, som runkar.
Uti Skåne käckt armén sig stått —
Det om »Gardet» var en anka blott.
Vanadis, som blåa böljor vagga,
Låter svaja stolt vår gulblå flagga,
Tager skatt af skilda folk och land,
Der hon ilar ifrån strand till strand.
Ja, så mycket året haft att bjuda,

Fast jag ej kan ge om allt besked.
»Hammers lada» har man rifvit ned,
Och från »Storan», som hardt när följt med,
Än man låter sångens toner ljuda.
Georgskors har *Holmqvist* delat ut,
Fick i byte »Litteris» till slut —
Uppå »Grand» man sedan grundligt festat,
Och — förstås — att jag ej höll min trut.
Rubinstein och *Thursby* ha oss gästat;
Och en goss-orkester ifrån Wien
Har hjälpt till att jaga bort vår spleen.
Uti »Blanchs kafé» en neger spelat,
Visst det sägs, att han mot konsten felat,
Men så var ju konstnärn svart som hin.
Uti »Tivoli» *Sheriff** gasterat,
Allmänhetens gunst han genast fick,
Som ovanligt sedesam och qvick,
Fast med smörgåsbord han vildt grasserat.
Makarts »Sommar» har oss lemnat nyss,
Må jag anses som en riktig Ryss,
Men jag tycker det vara bara »hyss». —
Tacka vet jag det der fosterländska,
Det der ärliga, gedigna, *svenska!*
Dock, jag medger, *Bishop* var rätt bra,
Kunde ofta vara god att ha,
Fast jag tror, man skulle få lång näsa,
Om man kunde allas tankar läsa.
Strindbergs »Giftas» tyst jag förbigår
Med allt annat, som har händt i år,
Fruktar, bröderna ändå mig snäsa . . .
Och som saken mer ej uppskof tål,
Slutar jag och uti bålen klingar,

* Den bekante elefanten.

Dricker med ett »hipp» vår mosters skål,
Hon, som drufvans perleskum oss bringar,
Hon, som ger vår glädje lif och vingar:
Lefve P. B. och vår moster främst,
Ty bland mostrar är dock *hon* förnämst!

John Ericssons sista färd.

På blå Atlant ett ståtligt krigsskepp far,
Som stjernprydd flagga till sitt märke har
Och jemte henne gult och blått standar
Det stolta skeppet kärleksfullt ses bära;
Ty hem till Sverge, fosterlandet kära,
Det för en man, som var och blir dess ära.
Men han, som hedersgästen är ombord,
Den verldsbekante sonen utaf Nord,
En fallen hjälte lik, se'n slut är striden
Och segern vunnen, skattar nu åt friden,
Åt »härlig hvila» på ett lifs bedrift,
Ett långt och mödosamt intill det sista,
Som Saga täljer med sitt gyllne stift.

På däck hvilar han i flagghöljd kista,
Kring den en vakt af frie männer står.
Högtidligt framåt ångar *Baltimore*,
Atlantens böljor smeka ömt fregatten,
Som yfs att bära anförtrodda skatten:
Amerika så bringa vill sin tack
För *Hampton roads* och slagen *Merrimac*.

Vid dagens sken, i stjerneklara natten
Mot öster färden styrs på djupblå vatten,
Som lätt sig krusa, hviska: sof i ro
Du Sverges son, du man af guldren tro!

Vid mitt femtioårsjubileum

å Hôtel Rydberg den 24 februari 1889.

Quitt halfva sekel flytt, min sommar gått.
O hur den tiden dock har hastat brådt!
Min lefnads höst, jag har i dag den hunnit,
Den bästa delen af mitt lif försvunnit
Till föga gagn för detta fosterland,
Som mig med tusen fina länkar band,
För hvilket med en ynglings glöd jag brunnit.
Nu hunnen öfver lifvets middagshöjd,
Jag sakta närmar mig till solnedgången,
Och inom kort den skall förtona, sången,
Som smärta vållat, men ock skänkt mig fröjd.

Hur ljus och skuggor vexlat på min färd,
Mig mången lifvets lycka blef beskärd
I högre mått, än jag det vågat drömma;
Ja, ljus fått rikligt på min bana strömma,
Och skuggorna, som jag i dag vill glömma,
Dem undgår ingen här i stoftets verld.
När jag betänker, hur mitt lif förflutit,
Jag säga kan, att mycket godt jag njutit,
Oändligt mer, än jag förtjenat har,
Att, noga vägd, ett söndagsbarn jag var.

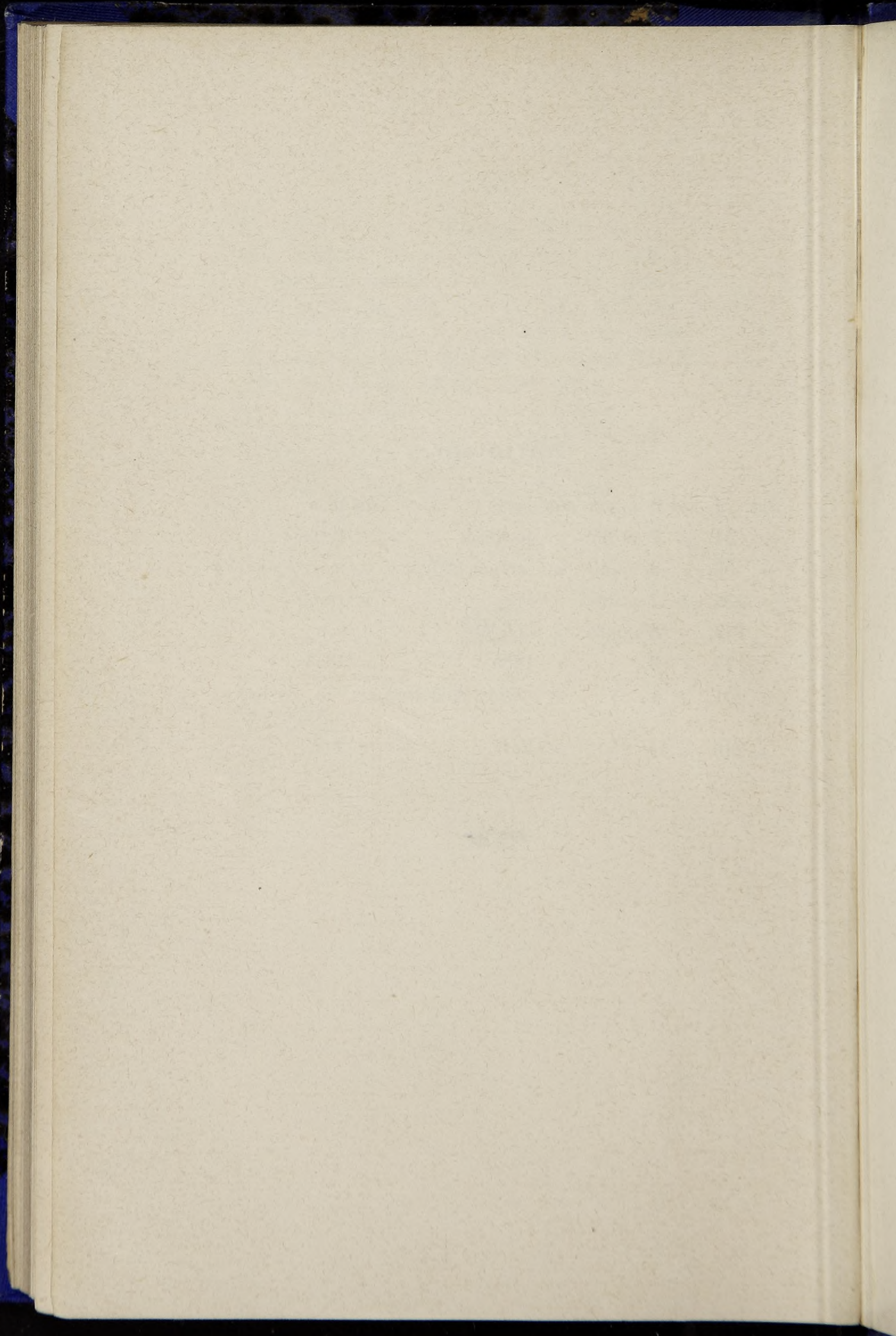
Nu hafven tack, I vänner, dyra, kära,
Som kommit hit, en ringa man att ära,
I, som mig hedrat, I, som ej mig glömt,
Men mildt om mig och om min diktning dömt!
På eder hyllning, o, hvad skall jag svara?
Det vet jag dock, hur år blir lagdt till år
Med sina dagar, mulna eller klara,
Att *denna* qvällens minne ej förgår
I detta bröst, der det i stjernskrift står.
O hafven tack, I vänner, dyra, kära!
Jag vill er evigt i mitt hjerta bära.

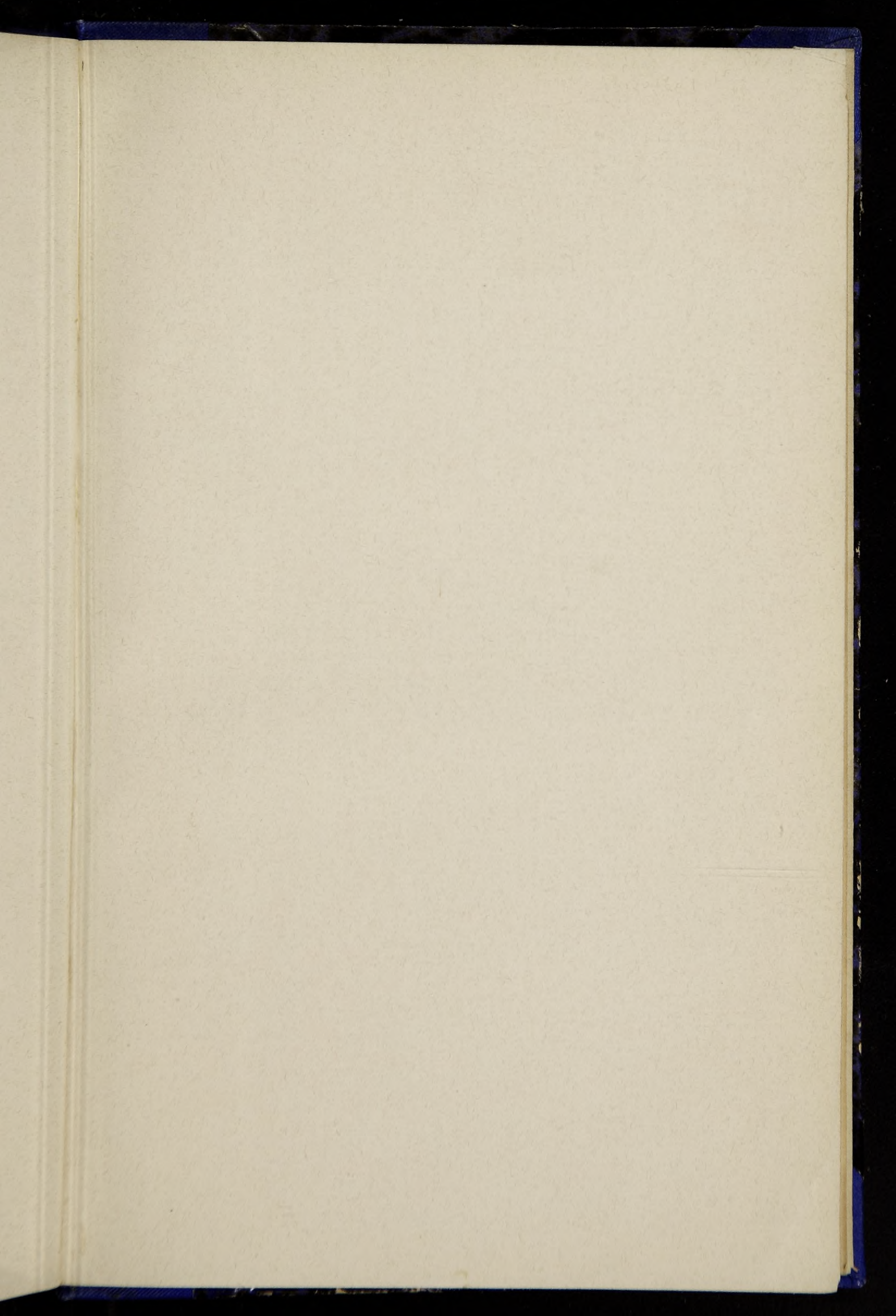

Rättelser.

Sid. 4, rad 5	uppifr. står	bryta	<i>läs</i>	byta
» 54, » 7	nedifr. »	tecknadt	»	tecknat
» 56, » 2	uppifr. »	morgonsjernan	»	morgonstjernan
» 136, » 7	nedifr. »	var	»	vare
» 147, » 8	uppifr. »	ooh	»	och
» 172, » 3	» »	1885	»	1886
» 201, » 1	» »	Anders Anderson.	»	Till Anders Anderson.
» 246, » 11	» »	Förr	»	För

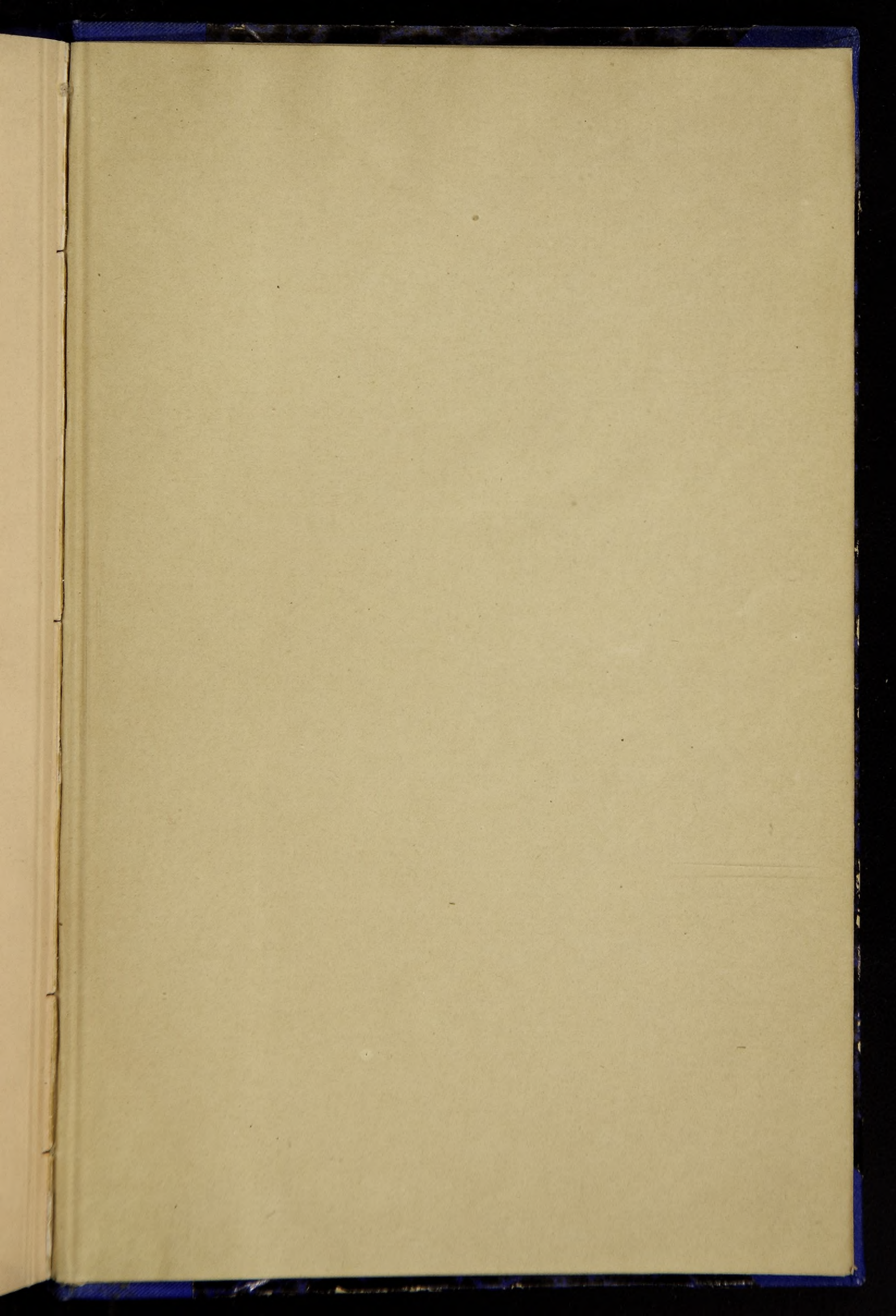

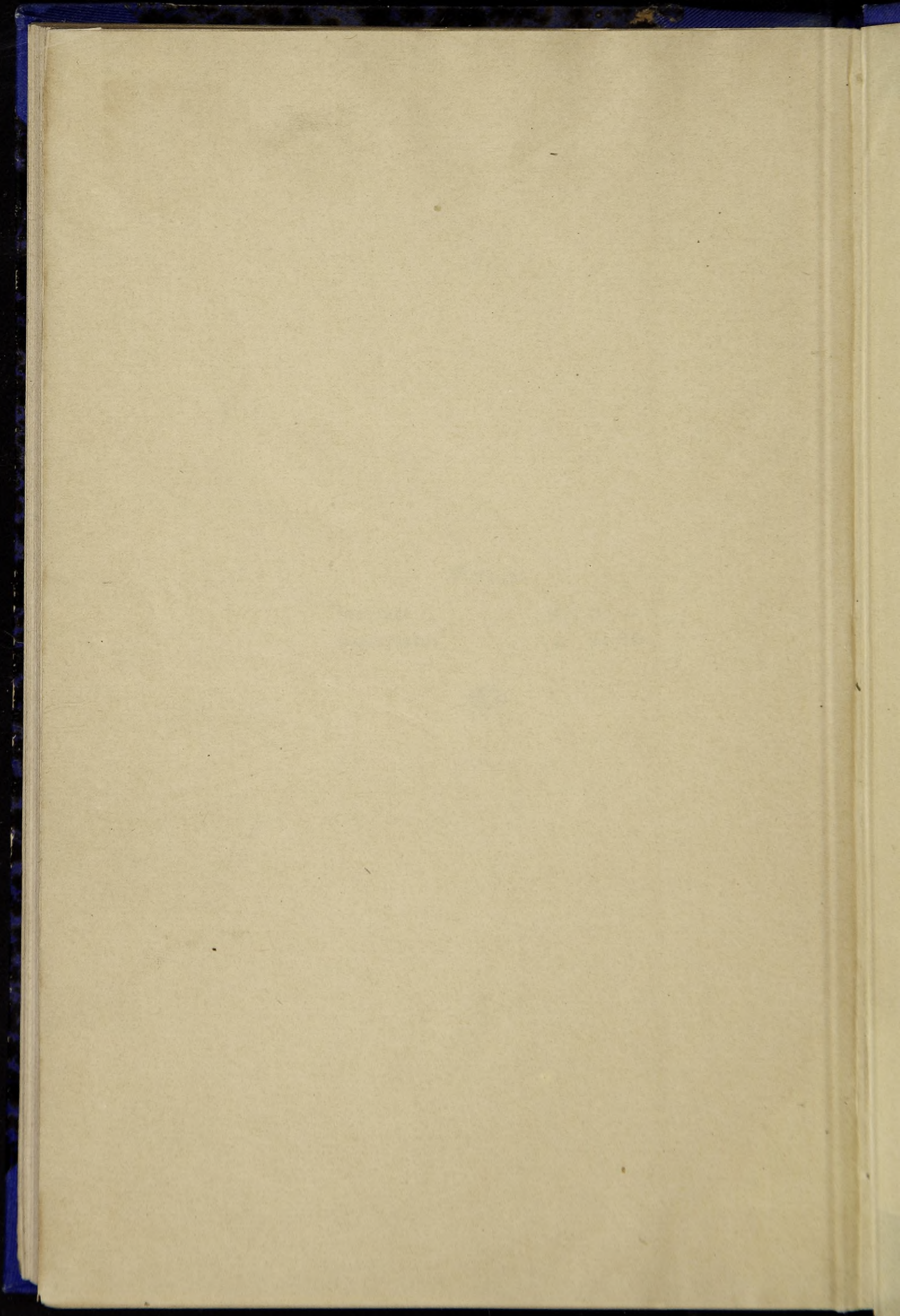

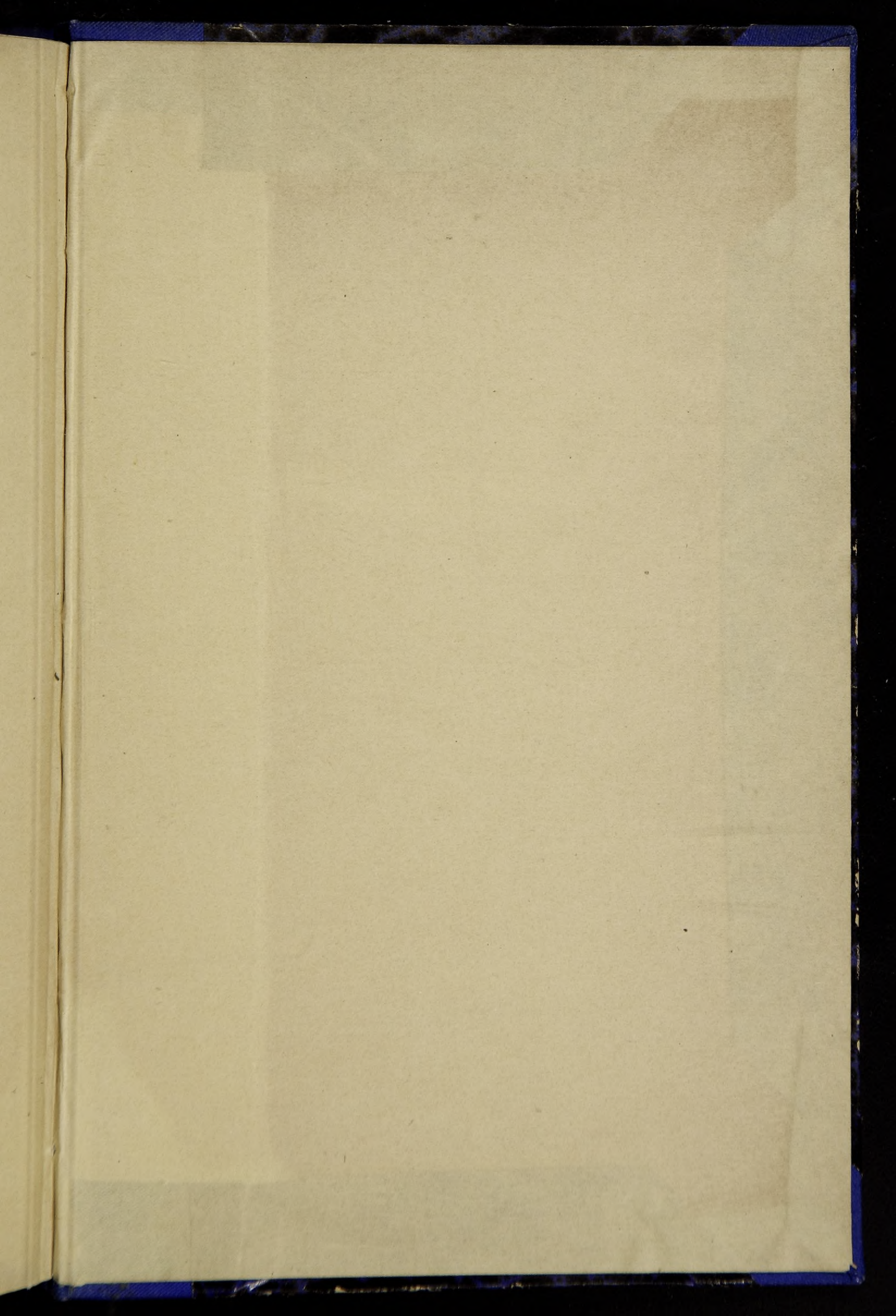
Pris:

Häftad Kr. 3: —
Inbunden „ 4: 50

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400674665